

Τ. Ε. Φ.
47

Διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων ΤΕΙ Πειραιά(Σπετσών)

Θέμα: Η οικονομική κρίση και η επίδραση της στα ξενοδοχεία

και τρόποι αντιμετώπισης της.

Υπεύθυνος καθηγητής: Δημήτρης Μυλωνόπουλος

Όνοματεπώνυμο φοιτητή: Λάσκας Βασίλης

Μητρώο : 362

Έτος εκπόνησης: 2012-2013

Παράδοση: 19-6-2013

Περιεχόμενα

Πρόλογος

Περίληψη.....	4
Συνομογραφίες.....	5
Εισαγωγή.....	5-6
Κεφάλαιο 1: Ορισμός του Τουρισμού	
1.1 Ορισμός του Τουρισμού	7
1.2 Ιστορική Αναδρομή.....	8-9
1.3 Ο Ελληνικός Τουρισμός.....	9-10
1.4 Οι στόχοι του Ελληνικού Τουρισμού.....	10-11
1.5 Το Τουριστικό προϊόν.....	11-13
1.6 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματά του Ελληνικού τουρισμού	14-15
1.7 Περιφέρειες της Χώρας.....	15-16
1.8 Το Ζήτημα της Εποχικότητας	16-17
1.9 Το προφίλ των τουριστών στην Ελλάδα	19-20
1.10:Κρίση πολλών αστέρων στα ξενοδοχεία της Αθήνας.....	21-23
1.11 Η Γνώμη των ειδικών για τα προβλήματα στο Λεκανοπέδιο	23-24
Κεφάλαιο 2	
2.1 Εμπειρικά η οικονομική κρίση πως επηρέασε το ξενοδοχείο τιτάνια κατά την πρακτική μου άσκηση.....	24-33
2.2 Η Οικονομική Κρίση Του 2008.....	33-34
2.3 Η Οικονομική Κρίση στην Ελλάδα	34-35
2.4 Η Οικονομική Κρίση & ο Τουρισμός.....	35-36
2.5 Πως ήρθε η κατάρρευση	36
2.6 Τα Συμπτώματα της Οικονομικής Κρίσης του 2008.....	37-40
2.7 ΟΙ Διαστάσεις του Προβλήματος στις Η.Π.Α.....	40-42
2.8 Η Παγκόσμια Επέκταση του φαινομένου στην Ελλάδα.....	43-44
2.9 Επέκταση του φαινομένου στην Ελλάδα	44-46

2.10 Μακροχρόνιες πολιτικές συνέπειες της κρίσης	46-48
Κεφάλαιο 3 :Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον τουρισμό	
3.1 Η παθογένεια του Ελληνικού τουρισμού	49-50
3.2 Παγκόσμια οικονομική κρίση και παγκόσμιος τουρισμός	50
3.3 Παγκόσμια οικονομική κρίση και Ελληνικός Τουρισμός	50-54
3.4 Επιπτώσεις της κρίσης στις τουριστικές εισπράξεις	54-56
3.5 Επιπτώσεις στις πτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού	56-61
3.6 Επιπτώσεις στο συνεδριακό τουρισμό	61-62
3.7 Επιπτώσεις στα επαγγελματικά ταξίδια	62
3.8 Κρίση και τουριστικές θέσεις εργασίας.....	63
Κεφάλαιο 4 Τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης του Ελληνικού τουρισμού	
4.1 Τα εξαγγελθέντα κυβερνητικά μέτρα στήριξης του ελληνικού Τουρισμού..	64-65
4.2 Άμεση επιστροφή ΦΠΑ σε εταιρείες και στον τουριστικό τομέα	65-66
4.3 Μέτρα κατά της χρηματοπιστωτικής κρίσης	69
4.4 Μέτρα κατά της τουριστικής κρίσης	66-69
4.5 Μέτρα για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού.....	69-70
Έρευνα.....	70-80
Συμπεράσματα	77-78
Προτάσεις.....	78-79
Βιβλιογραφία.....	80-84

Περίληψη

Η κρίση άρχισε το 2008 και είναι ασυνήθιστα υψηλή ένταση και διάρκεια. Αυτή η κρίση άρχισε σταδιακά κατά τα τελευταία οκτώ χρόνια, ουσιαστικά άρχισε το 2008 στην αγορά των ΗΠΑ από ενυπόθηκα δάνεια υψηλού κινδύνου και εξαπλώθηκε με ταχύτητα προς τον έξω κόσμο. Κρίση από τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές είναι σε ελεύθερη πτώση χωρίς προοπτική ανάκαμψης βραχυπρόθεσμα. Έχουν χάσει περίπου το 50% της κεφαλαιοποίησης και, παρά τις παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ρευστότητας στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη συνεχίζουν να πέφτουν. Χτύπησε τον ελληνικό τουρισμό που έλαβε από τον εσωτερικό τουρισμό και από το εξωτερικό. Στη μία πλευρά στην Ελλάδα οι συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης δεν είναι αμελητέες όπως παρουσιάζονται, η οποία επηρεάζει τα έσοδα και την κίνηση ενός Έλληνα ταξιδιώτη και από την άλλη οι προβλέψεις για τις οικονομίες στις βασικές αγορές του ελληνικού τουριστικού προϊόντος αποδείχθηκε δυσοίωνες, με τις πέντε χώρες που τροφοδοτούν η ελληνική τουριστική αγορά (Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, ΗΠΑ, Ιταλία, Γαλλία) παρουσιάζουν αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2009, ενώ οποιαδήποτε ανάκαμψη από τα μέσα του 2010-2013 αποδείχθηκε αναιμική. Η εργασία αυτή έχει ως στόχο να παρέχει στον αναγνώστη πληροφορίες για την κατάσταση της ελληνικής ξενοδοχειακή και τουριστική βιομηχανία, πριν και μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης στην Αθήνα αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Summary

The crisis began in 2008 and is extraordinarily high intensity and duration. This crisis began progressively at the last eight years, substantially began in 2008 in the market of USA from enypothika loans of high danger and expanded with speed to the outside world. Crisis from the international financier markets is in free fall without prospect of derotation in the near term. They have lost roughly the 50% of capitalisation and, despite the interventions for the aid of fluidity in the USA and in

Europe they continue they fall. It struck the Greek tourism that it from abroad received from the internal tourism and. In a side in Greece the consequences of world economic crisis are not negligible as they are presented, which influence the income and the movement of Greek traveller and from the other the forecasts for the economies in the basic markets of Greek tourist product were proved ominous, with the five countries that supply the Greek tourist market (United Kingdom, Germany, USA, Italy, France) present negative rythms of growth in 2009, while any derotation by the means 2010-2013 was proved anaemic. This work aims at as provides in the reader information for the situation Greek hotel and tourist industry, before and afterwards the beginning of economic crisis in Athens but also in world level.

Συντομογραφίες

CDOs Credit Default Options

EBITDA Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization

HAPCO Hellenic Association of Professional Congress Organizers (HAPCO).

PCO Επαγγελματίες Οργανωτές Συνεδρίων

U.S. United States

Α.Ε.Π. Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

δισ. δισεκατομμύρια

Ε.Ε. Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΑΚ Ενιαίο Τέλος Ακινήτων

Η.Β. Ηνωμένο Βασίλειο

Η.Π.Α. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Ι.Χ. Ιδιωτικής Χρήσεως

Ν. Νόμος

Ν.Α. Νοτιοανατολικής

Π.Ο.Τ. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

Σ.Ε.Τ.Ε. Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

συν. συνεργάτες

ΤΕΜΠΙΜΕ Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

Φ.Π.Α. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2008, συνεχίστηκε το 2012, είναι το αποτέλεσμα άρχισε να συμβαίνει η διεθνής οικονομική κρίση του 2007 στους τομείς της πραγματικής οικονομίας από τη διεθνή κοινότητα. Οι κύριοι τομείς της οικονομίας υπέστη ζημία, όπως οι τραπεζικές, ασφαλιστικές, real estate, auto, το λιανικό εμπόριο και τους άλλους, με ορατές συνέπειες στις οικονομίες, όπως η αύξηση της ανεργίας, οι νέες πληθωριστικές πιέσεις, υποτίμηση του νομίσματος, κλπ. Η παρούσα εργασία εξετάζει τις επιπτώσεις για το οικονομική κρίση στην φιλοξενία και τον τουρισμό φέρνει, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα. Θεωρία και έρευνα: Η μελέτη ολοκληρώθηκε σε δύο μέρη. Το θεωρητικό μέρος αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο θα συζητήσουν την οικονομική κρίση στην Αθήνα ξενοδοχεία και πώς έζησα ως φοιτητής κρίση στην πρακτική μου. Στο δεύτερο κεφάλαιο με τίτλο: «Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ», αναλύονται οι καταστάσεις που οδήγησαν στο κραχ του 2008 και στην κατάρρευση της παγκόσμιας οικονομίας. Εντοπίζονται τα συμπτώματα της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 και απομονώνονται οι διαστάσεις του προβλήματος στις Η.Π.Α., στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το κεφάλαιο κλείνει με μια πρόβλεψη των μακροχρόνιων πολιτικών συνεπειών της κρίσης. Στο τρίτο κεφάλαιο με τίτλο: «ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ», η μελέτη του θέματος εξειδικεύεται. Το κεφάλαιο αναπτύσσει την παθογένεια του ελληνικού τουρισμού, το συσχετισμό της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης με τον παγκόσμιο και ελληνικό τουρισμό, καταγράφει τις επιπτώσεις. Επίσης, παρουσιάζονται οι επιπτώσεις στις τουριστικές θέσεις εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός θεωρείται ως μια κοινωνική, οικονομική, και πολιτιστική δραστηριότητα για τα κράτη στη διεθνή σκηνή. Περιλαμβάνει σχεδόν όλες τις κοινωνικές ομάδες που πληρούν εισόδημα για τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες, την ανάγκη να ξεχνάμε την ρουτίνα της καθημερινή ζωή, και επιτρέπει στην φιλία και την αδελφοσύνη των λαών, ένα πιο ανθρώπινο κόσμο και ειρηνικό μέλλον για την ανθρωπότητα.

Η έννοια του τουρισμού προέρχεται από τη γαλλική ή τη γερμανική λέξη TOURING

TOUR περιηγητισμό λέξη στα ελληνικά. Αυτή η ονομασία είναι αποδεκτή και επιτρέπεται : TOYRISM ο όρος χρησιμοποιείται σε ολόκληρο τον κόσμο. Ποιος είναι ο ορισμός του τουρισμού; Τουρισμού θα μπορούσε να είναι σαν την μετακίνηση των ανθρώπων από το ένα μέρος στο άλλο και την ιστορική διαδικασία που ο ανθρώπινος πολιτισμός μπορεί να ορίσει. Η έννοια του τουρισμού στη σύγχρονη εποχή μπορεί να θεωρηθεί από δύο οπτικές γωνίες: μια θεωρητική, καλύπτοντας όλες τις πτυχές του φαινομένου, όπως επιδιώκουν στην οικονομική, κοινωνική, ψυχολογική και πρακτική στις ρυθμιστικές σχέσεις. Από πρακτική άποψη, η έννοια του τουρισμού έχουμε μια σωστή κατανόηση της συμμετοχής όλων των διεθνών διαστάσεων του τουρισμού. Η έννοια του τουρισμού, από θεωρητική άποψη, επιδιώκοντας τη δημιουργία ως την προσωρινή μετακίνηση των ανθρώπων από τη μόνιμη κατοικία τους σε άλλο χώρο που προσδιορίζεται κυρίως για ψυχολογικούς λόγους, χωρίς κέρδη και οργανωμένες προσπάθειες για να υποδεχθεί και να εξυπηρετήσει τους ανθρώπους Αυτό το είδος του τουρισμού έχει δύο όψεις: Το πρώτο αφορά την κυκλοφορία των προσώπων, η οποία εκπροσωπεί τους καταναλωτές από τον τουρισμό και πέφτει με την τουριστική ζήτηση και το δεύτερο στην υποδοχή και φροντίδα των κινητών, για το παραγωγικό μέρος της τουριστικής προσφοράς του τουρίστα. Η Διεθνής Ακαδημία Τουρισμού (AIT Monte Carlo) ορίζει τον τουρισμό ως "όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και τις κινήσεις του το γεγονός ότι η (κινήσεις και ικανότητες), που προκαλούνται από την εξωτερική ανάθεση και την υλοποίηση της επιθυμίας ότι κάθε άτομο θέλει να διαφύγει και η επιθυμία εκδηλώνεται σε διαφορετικό βαθμό και σε διαφορετικό βαθμό στο καθένα. Ο "Gouet Ο Ζακ λέει ότι ο τουρισμός" είναι ο τρόπος για να ταξιδέψει, να ρυθμίσετε το συνδυασμό σε διαφορετικές αναλογίες για τους ανθρώπους με περίεργο μυαλό, μαζί με την επιθυμία για κάποια έθιμα και τις παραδόσεις. "Ο καθηγητής W. Hunziker και Krapf K. στη Βέρνη το 1942, είπε ότι ο τουρισμός "είναι ο αριθμός των γεγονότων, από την παραμονή των αλλοδαπών, αφού η έμφυτη καλύπτονται από την πλειοψηφία των κερδών από οποιαδήποτε μορφή απασχόλησης."

Ο Jean Medecin, λέει ότι «ο τουρισμός είναι μια επιχειρηματική ευκαιρία που ο καθένας μακριά από τη μόνιμη κατοικία τους για να χαλαρώσουν για διασκέδαση, είναι να εμπλουτίσουν την εμπειρία τους για την αύξηση του μορφωτικού επιπέδου της παρουσίας των νέων μορφών της ανθρώπινης δραστηριότητας και εικόνες από ένα άγνωστο" Οι διατάξεις αυτές παρακολουθούνται από όλες τις χώρες γίνονται αποδεκτές, έτσι ώστε οι τουρίστες με ομοιόμορφο τρόπο. "φύση. (Gartner, 2001)

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η αρχική μορφή της τουριστικής μετακίνησης είναι τοποθετημένη στη στιγμή που ο άνθρωπος άρχισε να διακινείται από το μόνιμο τόπο της διαμονής του σε άλλους τόπους για πολλούς και διάφορους σκοπούς, όπως εμπορία, συμμετοχή σε θρησκευτικές γιορτές, αθλητικές εκδηλώσεις, ικανοποίηση της έμφυτης περιέργειας του κ.α. Στον Ελληνικό χώρο το αναπτυγμένο αίσθημα της φιλοξενίας κατά την περίοδο της αρχαιότητας μας μαρτυρά ότι τέτοιου είδους μετακινήσεις και με πολλαπλούς σκοπούς, υπήρχαν από τότε. Το φαινόμενο του τουρισμού κατά την αρχαιότητα είχε διαφορετική μορφή από την σημερινή, αλλά τα βασικά στοιχεία του ήταν σχεδόν τα ίδια. Οι κύριοι λόγοι των μετακινήσεων ήταν θρησκευτικοί, αθλητικοί, υγείας καθώς και εμπορικοί. Η μεγάλη ανάπτυξη του τουρισμού αρχίζει μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο και ιδιαίτερα μετά τον Β΄. Οι μεγάλες κοινωνικές μεταβολές που έγιναν μετά τον πόλεμο αυτό ήταν η βασική τονωτική ένεση στον τουρισμό, για να φθάσουμε στη σημερινή του μορφή. Τα οικονομικά οφέλη από την εξάπλωση του τουρισμού σε όλο το κόσμο, είναι τεράστια και γι' αυτό τον λόγο τόσο οι ιδιωτικοί όσο και οι κρατικοί φορείς των διαφόρων χωρών έχουν αναλάβει μεγάλες δραστηριότητες τουριστικού περιεχομένου, για να ικανοποιήσουν τα 10 εκατομμύρια των τουριστών που διακινούνται καθημερινά σ' όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου. Σχετικά με την χώρα μας όσον αφορά την τουριστική ανάπτυξη, γνωρίζουμε ότι μέχρι τα μέσα της 10ετίας του 1950 ο διεθνής τουρισμός περιοριζόταν κύρια σε τρεις ευρωπαϊκές χώρες την Ελβετία, την Ιταλία και την Αυστρία. Ο τουρισμός την εποχή αυτή έχει την μορφή του ατομικού τουρισμού. Στην 10ετία του 1960 η τουριστική αγορά άρχισε να περιλαμβάνει και άλλες χώρες. Μια από αυτές ήταν και η χώρα μας, που διέθετε ορισμένα συγκριτικά πλεονεκτήματα, έναντι άλλων χωρών. Έτσι άρχισε να αυξάνεται ο αριθμός των επισκεπτών και να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις μιας νέας συναλλαγατοφόρος πηγής για την οικονομία μας. Για να επιτευχθεί μια σωστή ανάπτυξη του τουρισμού, πέρα από τις αποφάσεις των διαφόρων αρμόδιων κέντρων, απαραίτητο στοιχείο είναι τα άτομα, που εργάζονται άμεσα ή έμμεσα στην

τουριστική αγορά να έχουν αναπτυγμένη την τουριστική συνείδηση. Με τον όρο τουριστική συνείδηση εννοείται το σύνολο των εργασιών που συμβάλλουν στην καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των τουριστών, τη διευκόλυνσή τους και τη δημιουργία σε αυτούς ευχάριστης εντύπωσης κατά την πρόσκαιρη παραμονή τους στον επισκεπτόμενο τόπο. Η ύπαρξη της τουριστικής συνείδησης αποτελεί βασικό προσόν του λαού της χώρας υποδοχής τουριστών. Η απόκτησή της γίνεται με την σωστή παιδεία και την τόνωση της σημασίας του τουρισμού τόσο από οικονομικοκοινωνική όσο και από πολιτιστική άποψη. (Gartner, 2001)

1.3 Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται ως παραδοσιακός προορισμός διακοπών και ως εκ τούτου δεν ανήκει στην ομάδα των Νέων Τουριστικών Κρατών. Η δυναμικότητα της χώρας σε κλίνες (κύρια και συμπληρωματικά καταλύματα, νόμιμα και παράνομα) ξεπερνά το ένα εκατομμύριο. Ουσιαστικά υπάρχει υπερπροσφορά τουριστικών κλινών, ενώ οι σχέσεις προσφοράς και ζήτησης σήμερα είναι τελείως διαφορετικές σε σχέση με εκείνες που υπήρχαν επί δεκαετίες. Ο τουρισμός στην Ελλάδα από τον τρόπο οργάνωσης και διακίνησης χαρακτηρίζεται ως μαζικός, οργανωμένος, παραθεριστικός τουρισμός. Το image της χώρας που έχει διαμορφωθεί στις ξένες αγορές ταυτίζεται με το περίφημο σλόγκαν των τεσσάρων S (Sun, Sand, Sea, Sex). (Βαρβαρέσος Σ. 1997) Εδώ και μερικά χρόνια η ελληνική τουριστική πολιτική φαίνεται να ασπάζεται την πολιτική για έναν ενσωματωμένο – εναλλακτικό τουρισμό όπου το κύριο βάρος επικεντρώνεται στην κοινωνία, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Σταύρου Ανδρεάδη, Προέδρου του Σ.Ε.Τ.Ε. (Χρήμα & Τουρισμός, 2006), αναφέρεται ότι το 2006 βρίσκει την Ελλάδα σε μια περίοδο όπου αγωνίζεται για την επίτευξη μιας σειράς μακροοικονομικών

στόχων, που δεν απορρέουν μόνο από τις υποχρεώσεις της ως χώρας – μέλους της ενωμένης Ευρώπης, αλλά που κυρίως στοχεύουν στο να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μια σταθερή σε βάθος χρόνου οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Ο Τουρισμός κατέχει σπουδαίο ρόλο στην προσπάθεια επίτευξης των μακροοικονομικών αυτών στόχων. Αν θεωρηθεί ότι το 2004 ήταν για τον τουρισμό χρονιά σχεδιασμού και το 2005 ήταν χρονιά προσαρμογής, τότε το 2006 οφείλει να είναι χρονιά δράσης, χρονιά υλοποίησης των αποφάσεων.

1.4 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι στόχοι του ελληνικού τουρισμού σε σχέση με την ανάπτυξη ενώ το θέμα της περιφερειακής ανάπτυξης και ως ακολούθως:

- Η διαφοροποίηση και τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής ζήτησης και της προσφοράς.
- Για να αυξηθεί το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του ελληνικού τουρισμού.

Από την άποψη της εθνικής πολιτικής για τον τουρισμό και αυτό θα πρέπει να επιδιωχθεί:

α) βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από την κυβέρνηση και τον ιδιωτικό τομέα.

β) την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων με το υπάρχον απέκτησε

γ) την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας των επενδύσεων σε σχέση με το μετοχικό κεφάλαιο για την υλοποίηση της (ROI).

Αλλά για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι επιτυγχάνονται και η οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

* Η υπάρχουσα νομοθεσία είναι προσαρμοσμένη στην τρέχουσα κατάσταση, έτσι ώστε να μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, όχι μόνο στο παρόν, αλλά επίσης στο μέλλον.

* Θέσπιση του προγράμματος εργασίας για τον εντοπισμό των προβλημάτων και της έλλειψης υποδομής από την περιοχή, έτσι ώστε να είναι σε θέση να καταλάβουμε τι θα αυξηθεί.

Ταυτόχρονα, η ελληνική πολιτική για τον τουρισμό με στόχο την μελλοντική ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού για να είναι ανταγωνιστική.

Η παροχή και η διατήρηση υψηλών προτύπων στον τομέα των υπηρεσιών.

Και οι στόχοι αυτοί με τη σειρά τους απαιτούν:

Δημιουργήστε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για τη μείωση του προβλήματος
Εποχικότητα.

- Ανάπτυξη στοιχεία του συγκριτικού πλεονεκτήματος της χώρας, όπως ειδικές μορφές τουρισμού. (Βαρβαρέσος Σ., 1997)

1.5 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

Η έννοια του τουριστικού προϊόντος επαναλαμβάνεται συχνά-πυκνά από όλους τους τουριστικούς παραγωγούς, δηλαδή το κράτος και τους ιδιώτες, χωρίς ωστόσο να φαίνεται ότι γνωρίζουν σε βάθος το κύρος και την πολυδιάστατη σημαντικότητα της συγκεκριμένης έννοιας, τόσο στη διαδικασία της παραγωγής, όσο και στα οικονομικά αποτελέσματα και την άσκηση της τουριστικής πολιτικής. Ένας από τους πληρέστερους ορισμούς του τουριστικού προϊόντος δόθηκε από τον

Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού το 1980 και αφορά σε επτά τύπους στοιχείων:

1) Τη φυσική κληρονομιά

2) Την ενεργητική κληρονομιά

3) Την ανθρώπινη κληρονομιά (δημογραφικά στοιχεία, συνθήκες διαβίωσης, απόψεις και νοοτροπίες του πληθυσμού σχετικά με το τουριστικό φαινόμενο, πολιτιστικά δεδομένα).

4) Τις θεσμικές, πολιτικές, νομικές και διοικητικές δομές.

5) Τις κοινωνικές δομές της χώρας (συμμετοχή του πληθυσμού στο δημοκρατικό σύστημα της χώρας, στην οργάνωση του χρόνου εργασίας και του ελεύθερου χρόνου, στις διακοπές μετ' αποδοχών, στο επίπεδο μόρφωσης, υγείας και αναψυχής).

6) Τα αγαθά και τις υπηρεσίες, τα μεταφορικά μέσα και τους εξοπλισμούς, την ειδική υποδομή των διακοπών.

7) Τις οικονομικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες. (Βαρβαρέσος Σ., 1997)

Από μια έρευνα του R. Hollier (Τουριστική αγορά, 02/1997) προκύπτει ότι τα κύρια μειονεκτήματα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ο.Κ. (Πίνακας 1.1) είναι:

α) Ο μικρός βαθμός αλλαγής που χαρακτηρίζει τις μετακινήσεις του διεθνούς τουρίστα εντός της χώρας. Αυτός ο παράγοντας σχετίζεται με τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές αλλοιώσεις του τόπου υποδοχής.

β) Ο χαμηλός βαθμός ξενοδοχειακής άνεσης.

γ) Η αλλοίωση των φυσικών τοπίων ως απόρροια της έλλειψης περιβαλλοντικής προστασίας.

δ) Ο μικρός βαθμός ανάπτυξης των αθλητικών κέντρων και δραστηριοτήτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1. Τα ελαστικότερα στοιχεία του τουριστικού προϊόντος.

Φυσικές ιδιομορφίες	Τοπία	Χαμηλές τιμές	Μουσεία	Μνημεία	Αλλαγή	Ξενοδ.	Διασκέδαση άνεση	Σπορ
Βέλγιο	42	43	25	16	30	25	22	14
Δανία	62	43	25	21	36	17	9	7
Γερμανία	47	43	40	30	23	22	21	14
Ελλάδα	39	16	36	25	16	14	25	7
Ισπανία	52	17	12	28	5	14	19	9
Γαλλία	68	34	35	31	46	20	20	22
Ιρλανδία	360	28	53	14	23	39	47	15
Ιταλία	63	37	38	27	30	24	22	14
Λουξεμβούργο	67	52	36	35	25	42	15	25
Ολλανδία	66	42	36	25	32	22	17	16
Πορτογαλία	36	17	35	22	11	11	22	13
Ην. Βασίλειο	56	51	36	27	21	51	31	12
Μ.Ο.Ε.Ο.Κ.	56	37	34	28	26	26	23	14

ΠΗΓΗ: R. Hollier, 1989 [Τουριστική αγορά, τόμος 15, Φεβρουάριος 1997]

Οι εννοιολογικές προσεγγίσεις του τουριστικού προϊόντος και τα αποτελέσματα, Έρευνα R.Hollier υπογραμμίζουν την ανάγκη, ένα τουριστικό μοντέλο, το στοιχείο της διαφοροποίησης και θα περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της παραγωγής να κάνουν τη δικαιοσύνη. Το ελληνικό τουριστικό προϊόν μπορεί να διαφοροποιηθεί από άλλα ανταγωνιστικά προϊόντα απο την εικόνα των αντικειμένων που σχετίζονται με τον πολιτισμό, τη φύση και τον πολιτισμό, το περιβάλλον και τους ανθρώπους, που χαρακτηρίζεται από "μοναδικότητα". Η τουριστική ανάπτυξη των παραδοσιακών κτιρίων και οικιστικών συγκροτημάτων που χαρακτηρίζονται από μοναδικότητα τους και σε κατάσταση απόγνωσης, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Οι παραδοσιακές κατοικίες διάσπαρτες στην Ελλάδα. Μερικά από αυτά είναι:

- _ Τα ορεινά χωριά της Πίνδου
- _ Τα ορεινά χωριά της Κρήτης
- _ Τα ορεινά χωριά της Λέσβου
- _ Το μικρό χωριό Τήλος
- _ Ανάβατος της Χίου

_ Πλωμάρι Μυτιλήνης

_ Ο Όλυμπος Καρπάθου (τουριστικές αγορές, 02/1997)

1.6 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Στην Ελλάδα ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες γιατί συμβάλλει με 10% περίπου στο Α.Ε.Π., πάνω από 10% στην απασχόληση και πάνω από 7% στο καθαρό πάγιο κεφάλαιο της οικονομίας.

Τα πλεονεκτήματα του ελληνικού τουρισμού τα και μειονεκτήματα εμφανίζονται στον Πίνακα 1.2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2. Συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του ελληνικού τουρισμού.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Σημαντικός τουριστικός προορισμός παγκοσμίως.	Ελλείψεις σε κοινωνικές υποδομές, εξοπλισμό και συναφές υπηρεσίες.
Πολύ σημαντικοί ιστορικοί και πολιτιστικοί πόροι.	Αδυναμίες οργάνωσης και λειτουργίας επιμέρους τουριστικών κλάδων που οδηγούν σε χαμηλής ποιότητας τουριστικό προϊόν.
Αφθονία και ποικιλομορφία φυσικών πόρων.	Περιορισμένη διεύρυνση τουριστικού προϊόντος σε νέες κατηγορίες και νέες αγορές.
Ευρύτατη παραγωγή προϊόντων πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα στο πλαίσιο των τελευταίων τάσεων διατροφής.	Περιορισμένη διεύρυνση τουριστικής περιόδου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2. (συνέχεια)

ΠΑΡΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
➤ Δημιουργία τα τελευταία χρόνια σημαντικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων για προσέλκυση ειδικού τουρισμού, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός μονάδων.	➤ Χαμηλή ημερήσια δαπάνη και μικρή διάρκεια παραμονής επισκεπτόμενου τουρισμού.
➤ Τέλεση Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004 και Πολιτιστική Ολυμπιάδα.	➤ Χαμηλή ανταγωνιστικότητα τουριστικού προϊόντος.
	➤ Εξάρτηση από μεγάλα πρακτορεία διεθνούς τουρισμού.
	➤ Έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού τόσο σε μέγεθος όσο και σε σύνθεση.
	➤ Άνιση ανάπτυξη μεταξύ Περιφερειών της χώρας.
	➤ Το σύνολο σχεδόν των τουριστικών μονάδων είναι Μ.Μ.Ε. με ανεπάρκεια κεφαλαίων οργάνωσης και διαχείριση, marketing και εκμετάλλευσης ευκαιριών νέων τεχνολογιών.

Πηγή: Αλιευτικά Νέα, άρθρο με θέμα: *Αλιευτικός Τουρισμός στην Ελλάδα*, Φεβρουάριος 2004, σ. 46.

1.7 Περιφέρειες της Χώρας

Στο σύνολό τους οι Περιφέρειες παρουσιάζουν αξιόλογους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Η κατανομή των παραγωγικών δραστηριοτήτων, η απόδοσή τους, οι προοπτικές εξέλιξης και η διάρθρωση των υποδομών ποικίλουν τόσο σε επίπεδο Περιφερειών όσο και ενδοπεριφερειακά. Το τελευταίο αποτελεί ίσως και το κυριότερο χαρακτηριστικό των περισσότερων Περιφερειών της Ελληνικής Επικράτειας. Πιο συγκεκριμένα, οι περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζουν υψηλά Α.Ε.Π., σημαντική τουριστική ανάπτυξη με ανάλογες υποδομές, με τον πρωτογενή τομέα να διαθέτει στις περιοχές αυτές μια ιδιαίτερη δυναμική παρά την υποβάθμισή του λόγω της μεγάλης ανάπτυξης τόσο του δευτερογενή όσο και του τριτογενή τομέα. (Αλιευτικά Νέα, 02/2004)

Σε παρόμοια κατάσταση βρίσκονται και άλλες περιφέρειες, όπως της Θεσσαλίας κυρίως λόγω του ιδιαίτερα ανεπτυγμένου πρωτογενούς τομέα (μεγάλες εύφορες καλλιεργήσιμες εκτάσεις) και της Κρήτης λόγω των σημαντικών καλλιεργήσιμων

εκτάσεων, της σημαντικής ζωικής παραγωγής και κυρίως των συνεχώς αυξανόμενων ρυθμών στον τουριστικό κλάδο. Αντίθετα, οι περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας, της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με εξαίρεση τα τελευταία χρόνια την αναπτυσσόμενη Ξάνθη, και ιδιαίτερα η Ήπειρος βρίσκονται σε μειονεκτική θέση λόγω προβλημάτων ζεύξης, μεγάλης απόστασης με τα αναπτυγμένα κέντρα, το μεγάλο ποσοστό ορεινών όγκων τα οποία λειτουργούν ως παράγοντες απομόνωσης, το χαμηλό ρυθμό τουριστικής ανάπτυξης και την έλλειψη υποδομών. Για τις υπόλοιπες περιφέρειες το κυριότερο χαρακτηριστικό το οποίο αξίζει να επισημανθεί είναι αυτό της μεγάλης εσωτερικής ανομοιογένειας. Πιο συγκεκριμένα, μπορούμε να επισημάνουμε τα κάτωθι:

_ Η Στερεά Ελλάδα με ιδιαίτερα υψηλό Α.Ε.Π. αλλά με περιοχές όπως είναι ο νομός Ευρυτανίας (υψηλό δείκτη ανεργίας, χαμηλό Α.Ε.Π.).

_ Η Δυτική Ελλάδα με ικανοποιητικό Α.Ε.Π. χαρακτηρίζεται παράλληλα από υψηλή ανεργία και χαμηλή τουριστική ανάπτυξη.

_ Η Πελοπόννησος δείχνει μια σημαντική πτώση στον πρωτογενή τομέα με σταθερή μετακίνηση στον τριτογενή τομέα.

_ Στις νησιωτικές περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και του Νότιου

Αιγαίου, βρίσκονται οι μεγαλύτερες ανομοιομορφίες. (Αλιευτικά Νέα, 02/2004)

1.8 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο όρος εποχικότητα του τουρισμού σημαίνει ότι η επίδραση των εποχών του τουρισμού σε ορισμένες περιπτώσεις. (Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996) Εποχικότητα φαίνεται ότι το σημαντικότερο πρόβλημα που πρέπει να εκτεθεί μέσω του τουρισμού, καθώς οι καιρικές μεταβολές (φυσικό εποχική), μαζί με το "θεσμικό" εποχικότητα (άδεια εργασίας τόσο τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα) παράγοντες που καθορίζουν την πληρότητα

Ξενοδοχεία και το θέμα των ειδικευμένων θέσεων εργασίας στον τομέα του τουρισμού. Εποχικότητα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και δεν συμβαίνουν επηρεάζουν το ίδιο σε όλες τις μορφές του τουρισμού. Το πολιτιστικό και συνεδριακό τουρισμό φαίνεται να επηρεάζονται λιγότερο από τις διακοπές του τουρισμού.

(Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996)

Οι κύριες αιτίες της εποχικότητας του τουρισμού είναι οι εξής:

(1) Ορισμένες από τις τουριστικές δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα σε μια συγκεκριμένη εποχή του χρόνου, όπως ο παράκτιος τουρισμός λαμβάνει χώρα το καλοκαίρι και σκι το χειμώνα, κλπ.

Μπορεί να συμβεί (2) Ενώ ορισμένες δραστηριότητες όλο το χρόνο να κάνει την τελική απόφαση των δυνητικών τουριστών και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του κλίματος. Το καλοκαίρι, το κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για βαριά ρούχα, ενοχλητικό βροχή και το χιόνι χαλάσει τη διάθεση, όταν κάποιος αρρωστήσει, κτλ. ελαχιστοποιείται και έτσι τελειώνει η σεζόν μπορεί υψηλότερη το χειμώνα.

(3) Επίσης, όπως για παράδειγμα, η οικογένεια έχει απαρτία, συνήθως κλειστή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, γιατί τότε τα σχολεία και οι άδειες είναι συνήθως εταιρεία διακοπές.

(4) Και το παραδοσιακό τρόπο σκέψης που δεν είναι αργία, το καλοκαίρι, θα πρέπει να γίνει κατά τη διάρκεια του χειμώνα, αλλά παίζει σημαντικό ρόλο, και ότι οι διακοπές σε ένα φιλικό ή φυλές παίρνουν συνήθως αυτές τις άδειες και το καλοκαίρι και όχι το χειμώνα.

(Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996)

Παρά το γεγονός ότι η τουριστική βιομηχανία θα πρέπει να προσφέρονται για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, η εποχικότητα παίζει ρόλο, τη χαμηλή χρήση των γηπέδων, κτιρίων και εγκαταστάσεων για να είναι οι αναμενόμενες αποδόσεις. Ωστόσο δικαιολογημένη απροθυμία πολλών εταιρειών "υποδουλώσουν" τα χρήματά τους για μεγάλο χρονικό διάστημα σε μια τουριστική δραστηριότητα, και ως εκ τούτου οι διάφορες κυβερνήσεις προσφέρουν το δέλεαρ των επιχορηγήσεων και μακροπρόθεσμων δανείων και φοροαπαλλαγών. Όσον αφορά την επαγγελματική απασχόληση σε εποχιακή εργασία και αυτό είναι ένα μειονέκτημα, δεδομένου ότι ένας εργαζόμενος έχει εργαστεί στον τομέα του τουρισμού, με αβέβαιο μέλλον και εργάζονται ως επί το πλείστον οφείλεται. Την πάροδο του χρόνου, αυτό το έγγραφο προορίζεται ή επαγγελματίες που γνωρίζουν τη δουλειά τους και άλλα εποχιακά κατηγορίες εργαζομένων, όπως οι φοιτητές, κλπ., για να κερδίσουν ένα επιπλέον εισόδημα, ή θέλουν να συνδυάσουν τις οικονομικές επιδόσεις με τις διακοπές. Ειδικά σε περιόδους "αιχμής" της υποστήριξης του εργατικού δυναμικού του τουρισμού από

ανθρώπους από άλλα μέρη της χώρας διαμονής ή ακόμη και αγνώστους.
(Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996)

Τα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με την εποχικότητα είναι:

- Μείωση των απωλειών και κερδών για τις μετοχές του ξενοδοχείου κλπ. δεν λειτουργούν σωστά ανά πάσα στιγμή.
- Η διάθεση επαρκών κεφαλαίων για την κάλυψη των αναγκών των συγκεκριμένων "Νεκρό" χρόνο.
- Η διαδικασία του "ανοίγματος" και "κλείσιμο" της Εταιρείας από καιρό σε

Περίοδος και

- οι πραγματικές ανάγκες σε προσωπικό

Προσφορά για τους ανθρώπους που θα ήθελαν να εργαστούν εποχιακά σε αυτόν τον τομέα.

- Λόγω της μεγάλης αύξησης των τουριστικών υπηρεσιών σε συγκεκριμένες ώρες Έτος (το καλοκαίρι), οι τιμές για τις υπηρεσίες τουρισμού, ενώ η αύξηση μειώνει την ποιότητα ως τουριστικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταποκρίνονται υπερβάλλουσα ζήτηση.

- Λόγω του μεγάλου αριθμού των τουριστών που ανέφεραν προβλήματα

Κυκλοφορίας και τη μετάδοση και μόλυνση

Περιβάλλον. (Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996)

Εποχικότητα είναι ένα θέμα που δεν θα διαλυθεί πλήρως, αλλά υπάρχουν

Ελαχιστοποίηση της μόδας σχέδιο μάρκετινγκ είναι δυνατόν. Η σωστή προώθηση του τουρισμού, ειδικά σε ώρες εκτός αιχμής πρέπει να εγκριθεί τόσο από το δημόσιο και τον ιδιωτικό διευθύνση ως τον κατάλληλο τρόπο για την εποχικότητα. Η κίνηση περιλαμβάνει διάφορα πακέτα τιμών και απευθύνονται σε διαφορετικούς τομείς της αγοράς. Πάντα και παντού υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι τουρίστες απολαμβάνουν τις διακοπές τους ή να διασκεδάσουν στην εποχή του «νεκρού», όπου ο υπερπληθυσμός έχει αλλάξει, η έξοδος του καιρού λίγο ενδιαφέρονται για αυτά, ειδικά συμφέροντα (όπως ο αθλητισμός πρέπει να ταξιδέψουν για να επισκεφτείτε τα μοναστήρια και εκκλησίες, οικοτουρισμός, κ.λπ.), ή ακόμα και όλη την ώρα, επειδή έχω παρακολουθήσει ένα συνέδριο ή ταξίδι επιχείρηση. (Αποστολόπουλος Ευ Kaisyn: .. 1996)

Οι εν λόγω υπονήφιοι θα ενταχθούν στους τουρίστες και τους ηλικιωμένους τουρίστες η διάθεση περισσότερου χρόνου ως υπάλληλος πτώση, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις, τα χρηματοοικονομικά έσοδα. Υπάρχει επίσης η κατηγορία των συνταξιούχων. Ήδη υποχρεώσεις της εργασίας ή φροντίδας των παιδιών, που αναζητούν προορισμούς όλο το χρόνο Μια άλλη κατηγορία είναι ο μαθητής του τουρισμού που κάνει κυρίως εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδρομές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, έτσι ώστε το χειμώνα. Εύλογη ρύθμιση είναι ως εκ τούτου η αξία του τουρισμού προς όφελος των πελατών και τα ποσοστά είναι χαμηλότερα εκτός εποχής, ή μπορεί να υπάρχει μια άλλη προσφορά για να προσελκύσουν πελάτες. Τέλος, στο μέτρο του δυνατού το πρόβλημα της εποχικότητας είναι η καταπολέμηση της επέκτασης της σεζόν, ελκυστικά πακέτα σε ελκυστικές τιμές, διατήρηση ή τη βελτίωση του τουριστικού προϊόντος σε όλες τις εποχές και για την ανάπτυξη και την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. (Αποστολόπουλος Ευ ΑΙ: .. 1996)

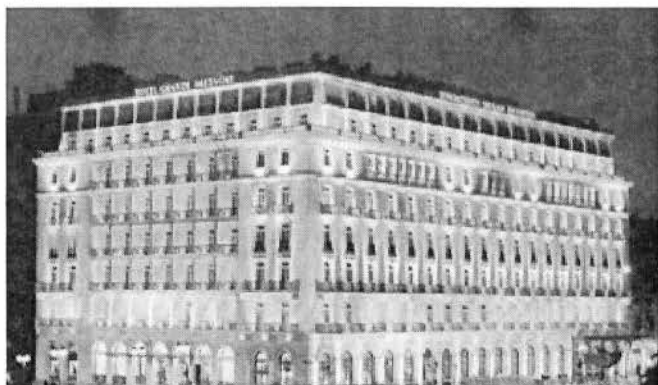
1.9 Το προφίλ των τουριστών στην Ελλάδα

Νέοι και μεσαίου εισοδήματος και χαμηλής κοινωνικής τάξης που δαπανούν κατά μέσο όρο από 74 GUS 83 ανά ημέρα έως το προφίλ των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα, σύμφωνα με έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (NGEP). Η έρευνα που διεξήχθη από μας 10 Αυγούστου GUS ΕΩΣ 10 Σεπτεμβρίου 2008 μεταξύ 1.912 τουρίστες αναχώρησαν από το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος, Μακεδονία, Ηρακλείου, Κέρκυρας και Ρόδου. Το δείγμα επικεντρώθηκε στις δυτικές χώρες, παραδοσιακές χώρες προέλευσης του ελληνικού τουρισμού, η οποία έχει το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα και να συμβάλει το 53% όλων των αφίξεων στην Ελλάδα με βάση τα τελικά στοιχεία για το 2007 (ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, Αυστρία, Σουηδία και Βέλγιο). Οι επισκέπτες από τις Ηνωμένες Πολιτείες έχουν το υψηλότερο μέσο κόστος ανά ταξίδι άτομο (€ 3.160), ενώ οι επισκέπτες από τις χώρες της ΕΕ με τα υψηλότερα κατατάσσεται η Σουηδία με € 1.779 και κάτω Ιταλία με € 1.084. Εν τω μεταξύ, το συνολικό κόστος του ταξιδιού μόνο 48,8% πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, με τους επισκέπτες από το Βέλγιο είναι στην πρώτη θέση (54,9%) και τις ΗΠΑ στην τελευταία (38,5%). Κατά συνέπεια, η μέση δαπάνη

ανά άτομο ήταν στη χώρα ανέρχεται σε € 672 κατά μέσο όρο, ενώ για τις χώρες της ΕΕ κυμαίνεται από € 542 έως 936 ευρώ, καθώς οι Αυστριακοί και οι Σουηδοί με € 1.216 για τους Αμερικανούς. Από την αναλογία του κόστους ανά άτομο για τον αριθμό των διανυκτερεύσεων προκύπτει η ημερήσια δαπάνη των τουριστών στη χώρα για τις χώρες της ΕΕ εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 79 (από € 54 έως 110 ευρώ ανάλογα με την ιθαγένεια), ενώ ένα υψηλότερο επίπεδο Αμερικανοί, οι οποίοι ξοδεύουν κατά μέσο όρο € 132. Έτσι, συνολικά το 25% των τουριστών που ξοδεύουν € 36 την ημέρα, το 50% των τουριστών έως 57 εκατ. ευρώ και το 75% έως 93 ευρώ. Περισσότεροι από 100 ευρώ την ημέρα ξοδεύει μόνο το 18% των επισκεπτών. Μέσος όρος ηλικίας είναι 38,7 έτη, με την πλειοψηφία των ξένων επισκεπτών να συγκεντρώνεται 20 έως 39 ετών (50,4%), ενώ το 34,3% είναι μεταξύ 40 και 59 ετών, 9,9% πάνω από 60 χρόνια και 5,4% είναι κάτω των 20 ετών. Με μέσο όρο 1,8 άτομα που ταξιδεύουν μαζί, εκ των οποίων ένας στους τρεις είναι ανήλικος. Από την άλλη 10,3 καταγράφονται στο μέσο αριθμό των διανυκτερεύσεων, με την πιο συνηθισμένη διάρκεια της παραμονής είναι επτά, δέκα και 14 το βράδυ (με ποσοστά 20,1%, 17,4% και 10,3%, αντίστοιχα). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι τουρίστες είναι στη μέση κοινωνικές τάξεις (προϊστάμενος σε τμήμα ή απλή ράβδο και ειδικευμένος τεχνίτης με δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση), με ποσοστό 56,3%, η ανώτερη τάξη (διαχειριστές με την τριτοβάθμια εκπαίδευση) αντιπροσωπεύουν το 35% και το χαμηλότερο τάξεις (υπάλληλος γραφείου με κατώτερη εκπαίδευση και ανειδίκευτοι εργάτες με στοιχειώδη εκπαίδευση) 8,7%. Στα μεσαία και χαμηλότερα επίπεδα διαμορφώνονται και η δυνατότητα του εισοδήματος από τις 37,4% ανέφερε μηνιαίο εισόδημα από 1.000 έως € 2.999, 30,8% από 3.000 έως 4.999 ευρώ, 26,9% πάνω από 5.000 € και 4,9% κάτω από 1.000 ευρώ. Τέλος, όσον αφορά τα αεροδρόμια αναχώρησης, η υψηλότερη μέση ημερήσια δαπάνη των τουριστών που αναχώρησαν από το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος και με € 87 και € 86 αντίστοιχα, ακολουθούν το αεροδρόμιο Μακεδονία με € 69, € 55 Κέρκυρα και τη Ρόδο με 38 ευρώ. (Το Βήμα, 19/02/2009) —

1.10 Κρίση πολλών αστερών στα ξενοδοχεία της Αθήνας

Δημοσιεύθηκε 12.2.2011.

Σε «λουκέτο» οδηγούν η μείωση εσόδων και η αύξηση τη εγκληματικότητας «Ντόμινο» λουκέτων σε ξενοδοχεία της Αθήνας (ακόμη και σε αυτά των 3 και 4 αστερών) έχει φέρει η επελαύνουσα οικονομική κρίση αλλά και η αύξηση της εγκληματικότητας στο τρίγωνο Ομόνοια-Πλατεία Κάνιγγος-Πλατεία Καραϊσκάκη, οδηγώντας σε απόγνωση τους ξενοδόχους...

Συνέπεια όλων αυτών είναι η καθίζηση σε κρατήσεις δωματίων, η οποία αναπόφευκτα οδηγεί σε απώλεια τζίρου και εσόδων, που μόνο το 2009 και το 2010 έφτασαν τα 200 εκατ. ευρώ. Σε μια απέλπιδα προσπάθεια ανάκαμψης της ζήτησης ήδη αρκετά ξενοδοχεία της πρωτεύουσας έχουν προχωρήσει σε αναθεώρηση των τιμών κράτησης των δωματίων αλλά και σε προσφορές, ώστε να καλύψουν τις χαμηλές πληρότητες σε σύγκριση με τα ξενοδοχεία σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αν η καθίζηση αφορούσε τα μικρά ξενοδοχεία, θα έλεγε κανείς ότι αυτό οφείλεται στον ανταγωνισμό και στη χαμηλή προσφορά υπηρεσιών, όμως οι αριθμοί διαψεύδουν...

Ξενοδοχεία 4 και 5 αστερών εμφανίζουν κάμψη στα έσοδά τους που φτάνει το 25%, ενώ αντίθετα τα αντίστοιχα χαμηλών κατηγοριών, όπως 2 και 3 αστερών, εμφανίζονται ανθεκτικότερα, καθώς η πτώση του τζίρου άγγιξε μόλις το 19%.

Ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αττικής Γιάννης Ρέτσος δηλώνει ότι μόνο στο κέντρο της Αθήνας έβαλαν «λουκέτο» 782 δωμάτια, καθώς οι ιδιοκτήτες των ξενοδοχείων, που έκλεισαν πλέον τις πόρτες για πελάτες, αδυνατούσαν να ανταποκριθούν στα υψηλά ενοίκια που πλήρωναν κυρίως σε ασφαλιστικά ταμεία. Από την άλλη, το πρόβλημα επιδείνωσαν η ραγδαία υποβάθμιση του ιστορικού κέντρου της πρωτεύουσας, οι συνεχείς απεργίες και διαδηλώσεις αλλά και η επιλογή πολλών τουριστών να καταφεύγουν για διαμονή σε συγκεκριμένα και «ασφαλή»

ξενοδοχεία. Η μόνη λύση και ελπίδα ανάκαμψης στον ξενοδοχειακό κλάδο, όπως αναγνωρίζουν παράγοντες της αγοράς, είναι η αποκατάσταση και η αναβάθμιση της εικόνας του πολύπαθου κέντρου, ώστε η ζήτηση να αυξηθεί και υπό προϋποθέσεις το 2011 να αποτελέσει εφιαλτήριο για «πάγωμα των λουκέτων» και αύξηση των εσόδων μέχρι και 5%. Σύμφωνα με έρευνα της GBR Consulting, 43% των ξενοδόχων της Αθήνας απάντησαν ότι θα μειώσουν τις μέσες τιμές των δωματίων τους από 2% ως 5%, ενώ ένα 21% εμφανίζεται διατεθειμένο η μείωση να ξεπεράσει το 5%. Οι μεγαλύτερες προσδοκίες έχουν να κάνουν με το 2012, καθώς αναμένουν να μπει μπροστά η βιομηχανία της κρουαζιέρας αλλά και η λειτουργία συνεδριακών κέντρων, που θα φέρουν αρκετούς ξένους στην πρωτεύουσα. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2010 τα ξενοδοχεία της Αθήνας βρέθηκαν στη χειρότερη περίοδο κρίσης, καθώς η μέση πληρότητα των καταλυμάτων μειώθηκε κατά 14,1%, η μέση τιμή δωματίου κατά 13,5% και το έσοδο ανά δωμάτιο κατά 25,7%. Η υποβάθμιση έφερε «λουκέτα» Ακόμη και πολυτελή ξενοδοχεία της πρωτεύουσας στα οποία οι ιδιοκτήτες είχαν κάνει ανακαινίσεις αποτελούν πλέον παρελθόν για το «κλεινόν άστυ».

Η γνωστή αλυσίδα Grecotel έβαλε λουκέτο στο «Athens Acropol» και στο «Fashion House», αμφότερα στην πολύπαθη περιοχή της Ομόνοιας. Η χαμηλή πληρότητα, συνέπεια της υποβάθμισης της περιοχής, «καταδίκασε» τα δύο ξενοδοχεία σε μαρασμό. Σε ανάλογη κατάσταση βρέθηκε το ιστορικό «Εσπερία» στη Σταδίου, «θύμα» του υψηλού ενοικίου (1,5 εκατ. ευρώ ετησίως), το οποίο ο ιδιοκτήτης του αδυνατούσε να καταβάλλει στο Ταμείο Νομικών που του εκμίσθωνε το κτίριο. Ο κ. Καλλίγερος ζήτησε μείωση του ενοικίου από το Ταμείο Νομικών, το οποίο αρνήθηκε, κι έτσι ήρθε το «μοιραίο τέλος» για το ξενοδοχείο που άλλοτε αποτελούσε πόλο έλξης και συνάθροισης για την αθηναϊκή κοινωνία. Θύματα της κρίσης άλλα δύο γνωστά ξενοδοχεία, το «Κάνιγγος 21» (4 αστέρων), στην οδό Χαλκοκονδύλη, δυναμικότητας 72 δωματίων και με 30 εργαζόμενους, και το «La Mirage» (3 αστέρων) στην Πλατεία Ομονοίας. Και τα δύο εκμισθώνονται από ασφαλιστικά ταμεία τα οποία όμως αρνήθηκαν να συναινέσουν σε λογική μείωση των ενοικίων. Ο κατάλογος, όμως, δεν έχει τέλος... Από τις αρχές του 2010 μικρότερα ξενοδοχεία, όπως το «Αθηναία», το «Αμαρυλλίς Inn», το «City Plaza», το «Vouliagmeni Suites» και το «Doge», έπαψαν να λειτουργούν λόγω οικονομικών αδυναμιών. Μία από τις λύσεις που εξετάζονται σοβαρά από το Δήμο Αθηναίων, ώστε να αναβαθμιστεί το κέντρο της Αθήνας και να μη μείνουν άδεια ορισμένα ξενοδοχεία που έκλεισαν, είναι

να γίνουν φοιτητικές εστίες, όπως τα ξενοδοχεία «Ομόνοια Fashion» και «Ακροπόλ», τα οποία έβαλαν λουκέτο. Ο Δήμος Αθηναίων βρίσκεται σε επαφή με το υπουργείο Παιδείας και την Ένωση Ξενοδόχων Αττικής, ώστε να υπάρξει χρηματοδότηση και να ενοικιαστούν αυτά τα ξενοδοχεία για την κάλυψη αναγκών διαμονής φοιτητών που προέρχονται κυρίως από το εξωτερικό.

<http://www.paraskevi13.com/?p=16701>

1.11 Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟ

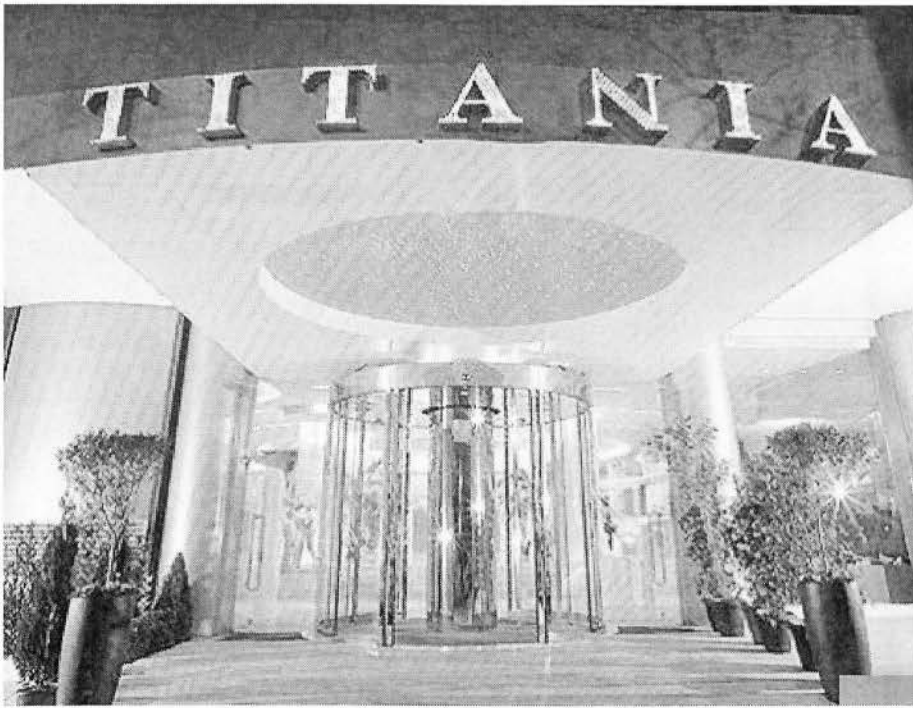
«Απώλειες 200 εκατ. ευρώ σε δύο χρόνια» Γιάννης Α. Ρέτσος, πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής «Η πορεία των τριών τελευταίων ετών ήταν πτωτική: Μέση πληρότητα καταλυμάτων 2010 έναντι 2008: -14.1%, μέση τιμή δωματίου: -13.5%, έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο: -25.7%. Στα έσοδα ξενοδοχείων οι απώλειες ξεπερνούν τα 200 εκατ. τη διετία 2008-2010. Στην Αθήνα, δε, μια σειρά από πολλά και χρόνια λάθη στη διαχείριση των προβλημάτων της (κοινωνικά προβλήματα, απαξίωση σημαντικού κομματιού του κέντρου της πόλης, θέματα προβολής, διαφήμισης κ.ά.) δημιούργησαν ένα επικίνδυνο κοκτέιλ, που σίγουρα επέδρασε αρνητικά στην πορεία των επιχειρήσεων και οδήγησε σε αδιέξοδο ορισμένες από αυτές. Όσα αναδεικνύουμε επί επτά χρόνια αποτελούν προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας και η αποκατάσταση της καλής φήμης της πόλης αφορά αυτή τη στιγμή όλους. Το 2011 (υπό προϋποθέσεις) ίσως αποτελέσει έτος καμπίς, τουλάχιστον για τις πληρότητες, ενώ για τα έσοδα οποιοδήποτε ποσοστό μεταξύ -5% και +5% δεν θα μας εξέπληττε». «Απαιτείται άμεση δράση από την πολιτεία» Νικόλαος Δ. Δάνδολος, διευθύνων σύμβουλος «Εταιρεία Ελληνικών Ξενοδοχείων Λάμψα Α.Ε.»-«Ξενοδοχείο ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΝΙΑ» «Το 2011 ξεκίνησε ως μια δύσκολη τουριστική χρονιά λόγω των ιδιαίτερα δυσμενών εγχώριων και διεθνών οικονομικών συνθηκών. Παρά το γεγονός ότι ο τουρισμός είναι ζωτικής σημασίας για την πόλη της Αθήνας, αλλά και για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας, η πολιτεία φαίνεται να μην έχει αντιληφθεί το μέγεθος της κρίσης δεδομένου ότι άμεσα απαιτούμενες δράσεις δεν έχουν ακόμα αναληφθεί. Αλλά και οι συλλογικοί φορείς των εργαζομένων οφείλουν να κατανοήσουν ότι οι σχεδόν καθημερινές κινητοποιήσεις τους πλήττουν ευθέως την

ανάδειξη της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού και οδηγούν με απόλυτη βεβαιότητα στο κλείσιμο ή και στην υπολειτουργία τουριστικών επιχειρήσεων, με παρεπόμενη συνέπεια την απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας. Ο τουρισμός είναι σήμερα ο μόνος αναπτυξιακός πυλώνας της οικονομίας μας. Η σωτηρία του είναι υποχρέωση όλων μας».

<http://www.paraskevi13.com/?p=16701>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 .

2.1 Εμπειρικά η οικονομική κρίση πως επηρέασε το ξενοδοχείο τιάνια κατά την πρακτική μου άσκηση .

Εμπειρικά η οικονομική κρίση πως επηρέασε το ξενοδοχείο τιτάνια κατά την πρακτική μου άσκηση .

Το ξενοδοχείο τιτάνια όταν πήγα για την πρακτική μου άσκηση 15/9/2011 δούλευε φυσιολογικά όπως όλα τα άλλα ξενοδοχεία και είχε αρκετό κόσμο σχεδόν πληρότητα καθημερινή 80%-100% . Όλα τα τμήματα του ξενοδοχείου ήταν χωριστά και υπήρχε μια φυσιολογική και ομαλή λειτουργία των εργασιών στην επιχείρηση. Γενική περιγραφή των τμημάτων του ξενοδοχείου.

A) Το τμήμα υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών (Front Office)

Το τμήμα αυτό ασχολείται : α) με τις κρατήσεις και την διάθεση δωματίων) με την διεκπεραίωση των αφίξεων και αναχωρήσεων των πελατών και γ) με την παροχή εξυπηρετήσεων στους πελάτες, Η οργάνωση του τμήματος αυτού διαφέρει από ξενοδοχείο σε ξενοδοχείο ,κυρίως ανάλογα με το μέγεθος του ξενοδοχείου ή και προς τις υπηρεσίες που προσφέρονται . Σε ένα σχετικά μεγάλου μεγέθους ξενοδοχείου τα υποτιμήματα ενός τέτοιου τμήματος είναι :

http://www.otel.com/hotels/titania_hotel_athens.htm?ch=AdwordsNBR&s_kwid=sem|gg|titania%20hotel|p|sup|hot|S|19197741079|g|111

- α) Κυρίως υποδοχή
- β) Κρατήσεις .
- γ) Θυρωρείο
- δ) Ταμείο
- ε) Τηλεφωνείο (Telex, fax)
- στ) Νυκτοθυρωρός
- ζ) Ελεγκτής νυκτός
- η) Αχθοφόροι
- θ) πορτιέρης

Βιβλίο Το μάντζμεντ των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων Ph.D. Λεονίδας Σ.Χυτήρης επίκουρος καθηγητής πανεπιστημίου Πειραιώς

http://www.otel.com/hotels/titania_hotel_athens.htm?ch=AdwordsNBR&s_kwid=sem|gg|titania%20hotel|p|sup|hot|S|19197741079|g|1:1||

Οι δραστηριότητες του υπεύθυνου ή των υπευθύνων του κάθε υποτιμήματος συνοπτικά είναι οι εξής:

Υπεύθυνος υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών ,Γραμματεία ,κρατήσεις, τηλεφωνείο, νυκτοθυρωρός ,υποδοχή ταμείο ,πληροφορίες ,ελεγκτής νυκτός ,Αχθοφόροι(grooms).

Η κανονική λειτουργία του ξενοδοχείου titania στην υποδοχή γίνεται ανάλογα με τον φόρτο εργασίας που έχουν: Παλιά το ξενοδοχείο είχε και πιανίστα επειδή έχει και πιάνο στην υποδοχή αλλά τον απολύσανε. Έχει ένα άτομο στο τηλεφωνείο σε κάθε βάρδια ,3 άτομα για να εξυπηρετούν τους πελάτες για να κάνουν αφίξεις και αναχωρήσεις και τον υπεύθυνο του τμήματος υποδοχής. Επίσης ένα γρουμ κάθε βάρδια και σε φόρτο εργασίας χρησιμοποιούν έναν ενδιάμεσο γρουμ. Λόγω όμως τις κρίσεις αρχίσανε να δίνουν άδειες στους υπαλλήλους ώστε να μην τους απολύσουν παρόλο που το ξενοδοχείο είχε δουλειά αλλά λόγω του φόβου και του κλίματος που επικρατεί παρόλο που το ξενοδοχείο είχε κανονικά δουλειά και η

κρίση δεν το επηρέασε τόσο πολύ. Η κρίση δεν επηρέασε το ξενοδοχείο τόσο πολύ όμως έγινα μειώσεις στις τιμές των δωματίων προς όφελος του ξενοδοχείου. Ως υπάλληλος του ξενοδοχείου έζησα το φαινόμενο το ξενοδοχείο να έχει 102% πληρότητα και να δίνουν άδειες επειδή δεν έχει δουλειά το ξενοδοχείο και όσοι δούλευαν να τρέχουν πανικόβλητοι αλλά ευτυχώς αυτό το φαινόμενο σταμάτησε γιατί αντιλήφθηκαν ότι δεν γίνονται αυτά που θέλουν και άρχισαν και τα παράπονα από τους πελάτες. Επειδή το ξενοδοχείο σταμάτησε να παίρνει εξτρά υπαλλήλους και όλα τα τμήματα ενώθηκαν οι γρουμ κάνανε και υπηρεσία δωματίου εφόσον το τμήμα αυτό το συνδέσανε με τα άλλα τμήματα πρωινά ,καφετέρια ,και το εστιατόριο μπαρ. Ο γρουμ όταν δεν υπήρχε σερβιτόρος ελεύθερος πήγαινε στα δωμάτια και έκανε το room service.

Βιβλίο Το μάνατζμεντ των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων Ph.D.Λεωνίδας Σ.Χυτήρης επίκουρος καθηγητής πανεπιστημίου Πειραιώς

Β)Τμήμα προϊσταμένης ορόφων (Housekeeping)

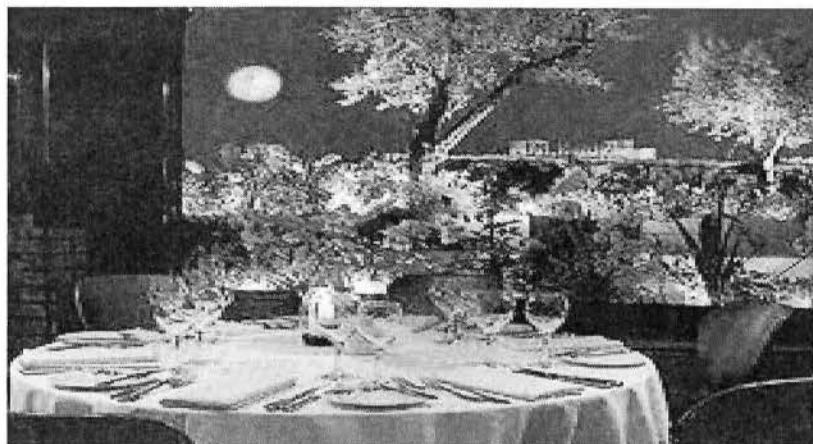
http://www.otel.com/hotels/titania_hotel_athens.htm?ch=AdwordsNBR&s_kwid=sem|gg|titania%20hotel|p|sup|hot|S|19197741079|g|1t1||

α)Αποστολή του τμήματος

Η αποστολή του τμήματος αυτού είναι κυρίως η καθαριότητα και συντήρηση των δωματίων και των κοινόχρηστων χώρων του ξενοδοχείου. Το κάθε τμήμα αποτελείται από:

- προϊσταμένη
- τους βοηθούς προϊσταμένης που στο ξενοδοχείο τιτάνια είχε δυο που γεμίζανε και τα ψυγεία.
- τις καμαριέρες(οι καμαριέρες σε περίπτωση ανάγκης που το ξενοδοχείο είχε πληρότητα 90-100% ερχόντουσαν και εξτρά λόγω ότι υπήρχε πολύ εργασία και οι υπάρχουσες καμαριέρες ήταν αδύνατο να διαπεράσουν τις εργασίες αυτές λόγω έλλειψης προσωπικού, και μερικές φορές χρησιμοποιούσαν και πρακτικάριους για να καλύψουν τα κενά.
- τις καθαρίστριες
- τους εργαζόμενους στην αποθήκη λινών
- τους εργαζόμενους στο πλυντήριο και

-τον εργαζόμενο στο γραφείο Απολεσθέντων και ανευρεθέντων αντικειμένων.

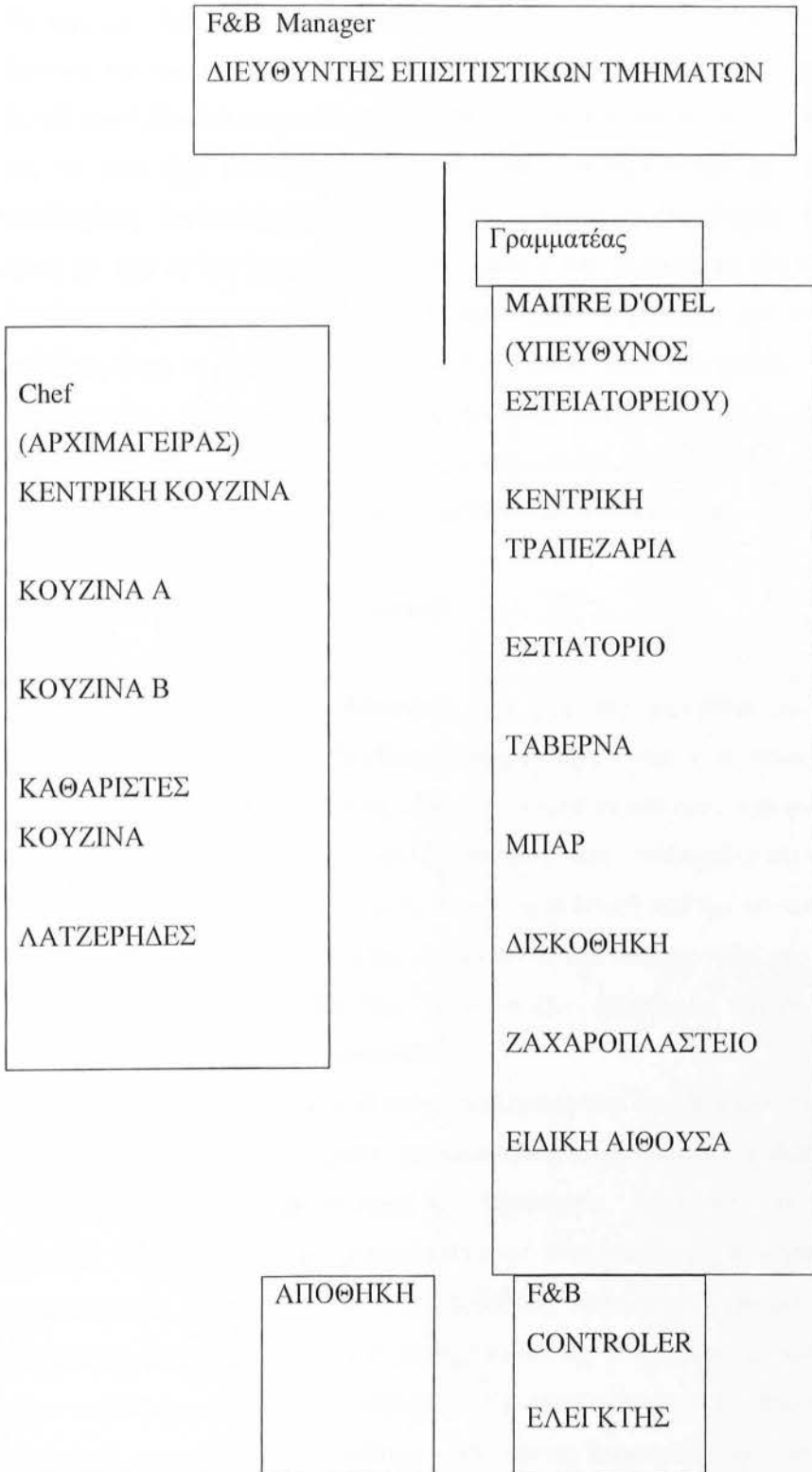
http://www.otel.com/hotels/titania_hotel_athens.htm?ch=AdwordsNBR&s_kwid=sem|gg|titania%20hotel|p|sup|hot||S|19197741079|g|1t1||

Γ) Διεύθυνση επισιτιστικών τμημάτων (Food and beverage)

Αρχίζοντας την λειτουργική περιγραφή μιας τέτοιας διεύθυνσης , θα αναφέρουμε τα βήματα των διαδικασιών που πρέπει να γίνουν απο την στιγμή της αγοράς των πρώτων υλών μέχρι την κατανάλωση των φαγητών . Τα βήματα αυτά είναι :

- α) Παραγγελία.
- β) Εκτέλεση παραγγελίας.
- γ) Εισαγωγή ειδών στο ξενοδοχείο
- δ) Εναποθήκευση
- ε) Αίτηση υλικών , από τμήμα προς αποθήκη
- στ) Εκτέλεση και έλεγχος αιτήσεων
- η) Έλεγχος παράγωγης φαγητών
- θ) Επεξεργασία ειδών
- ι) Πωλήσεις
- κ) Αποτελέσματα ημερήσια
- λ) Αποτελέσματα μηνός
- μ) Σύγκριση αποτελεσμάτων
- ν) Προϋπολογισμός

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Το τμήμα αυτό είναι ένα από τα πιο σημαντικά τμήματα του ξενοδοχείου θα λέγαμε η καρδιά του.

Τα πρωινά λόγω έλλειψης προσωπικού παίρνουν εξτρά σερβιτόρους για την κάλυψη των πρωινών και επίσης το ίδιο συμβαίνει και για τα μεσημεριανά .

Εξτρά λαντζιέρηδες παίρνουν και για την λάντζα ,ουσιαστικά το ξενοδοχείο τιτάνια για να μην έχει μόνιμους υπαλλήλους για την λειτουργία του παίρνει εξτρά υπαλλήλους λειτουργίας όπως κάνουν σχεδόν όλα τα ξενοδοχεία. Το πρόβλημα όμως με την κρίση δημιούργησε την εικόνα του πανικού σε όλους και όλα τα ξενοδοχεία κόψανε τους εξτρά και προσπαθούσαν να βγάλουν την δουλειά με τους μόνιμους ώστε να μειώσουν τα έξοδα τους αλλά αυτό δεν γίνεται με βάση τους κανονισμούς γιατί θα έπρεπε να προσλάβουν και άλλους για να βγει η δουλειά αυτό δεν έγινε και η εργασία για τους εργαζομένους έγινε κόλαση με πολύ τρέξιμο και άγχος να προλάβουν τα πάντα και με τον φόβο της απόλυσης.

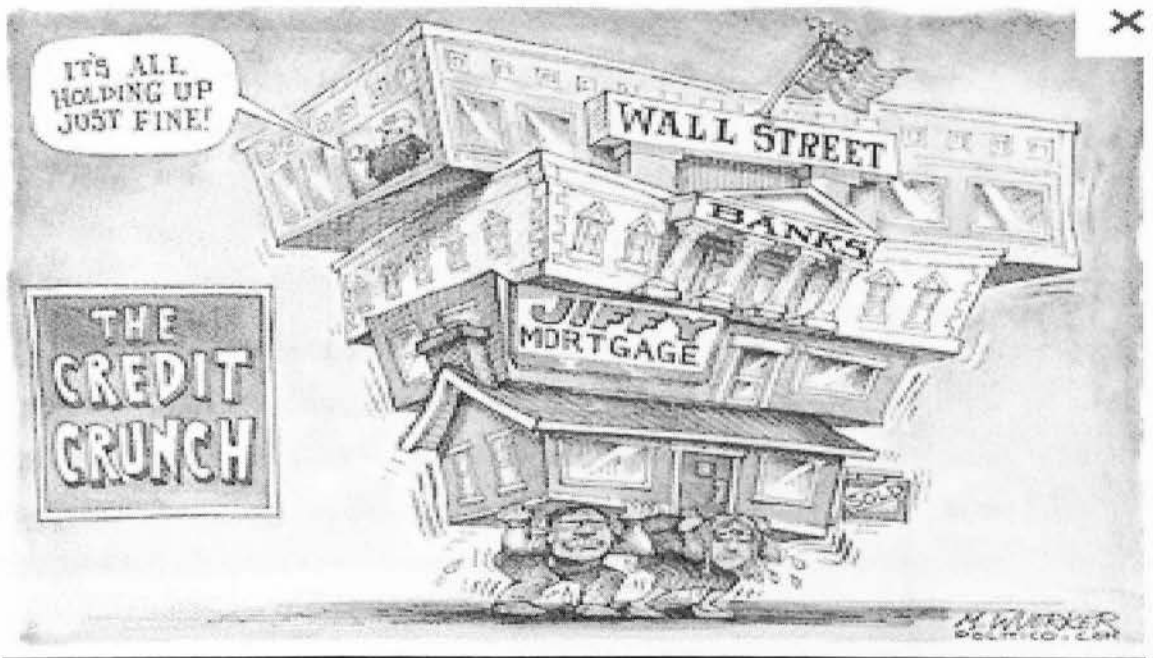
Γ)Διεύθυνση /Τμήμα πωλήσεων (sales)

Η συμμετοχή του γενικού διευθυντή στο έργο των πωλήσεων του ξενοδοχείου. Αναφέρεται ότι ο γενικός διευθυντής συμμετέχει ενεργά σε αυτή την περιοχή δραστηριότητας ,για δυο βασικούς λόγους : πρώτον ,οι πωλήσεις και η ανάπτυξη τους είναι μιας μακράς προοπτικής δραστηριότητας του ξενοδοχείου και όχι μέρος των καθημερινών εργασιών του και δεύτερον ,η πολιτική πωλήσεων του ξενοδοχείου συνυφαίνεται με την εικόνα του ξενοδοχείου που έχει καλλιεργηθεί στο κοινό-και την εικόνα αυτή ο γενικός διευθυντής θέλει να την διαφυλάξει και να την ενισχύσει ακόμα περισσότερο ακόμα περισσότερο .

Εκτός από τον διευθυντή και το τμήμα πωλήσεων του ξενοδοχείου , οι περισσότερες αλυσίδες ξενοδοχείων έχουν περιφερειακές οργανώσεις πωλήσεων ,που το προσωπικό τους στρέφεται προς την δημιουργία εργασιών για ξενοδοχειακές μονάδες της αλυσίδας . Στο τμήμα προΐσταται ένας υπεύθυνος πωλήσεων , ο οποίος μερικές φορές μπορεί να είναι ο αντιπρόεδρος πωλήσεων ή μπορεί να φέρει ένα μικρότερης σπουδαιότητας τίτλο ,όπως διευθυντής πωλήσεων. Σε κάθε περίπτωση είναι υπεύθυνος για την καθοδήγησης της προσπάθειας των πολιτών , μέσα σε ορισμένες περιοχές δραστηριοτήτων στις οποίες διαμοιράζονται κανονικά το έργο των πωλήσεων.

Διευθυντής
πωλήσεων

Πωλήσεις σε ομάδες παι συνέδρους	Πωλήσεις σε ταξιδιωτικούς πράκτορες	Πωλήσεις συνεστιάσεων	Τοπικές ατομικές πωλήσεις	Δημόσιες σχέσεις	Ιστορικό πελάτη
---	---	--------------------------	---------------------------------	---------------------	--------------------

<http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B7+%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE>

2.2 Η Οικονομική Κρίση του 2008

Στις 15 Σεπτέμβριο του 2008 η Lehman Brothers κατέρρευσε μέσα σε λίγες ημέρες, έσπασε το σύνολο του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, τα οποία δίνουν στο μηχανισμό στήριξης. Η κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος οδήγησε στην κατάρρευση της παγκόσμιας οικονομίας. Πριν από την κρίση, υπήρξε ένα θετικό

κλίμα στις αγορές. Ανακοινώνει ότι η πιο θετική εξέλιξη είχε η κτηματομεσιτική. Επιπλέον, οι τιμές του πετρελαίου έχουν αυξηθεί. Τράπεζες βλέπουν την άνοδο της αγοράς, διάφορα δάνεια, επειδή κερδίζουν υψηλά κέρδη. Αυτά τα δάνεια θα μπορούσαν να ωφεληθούν επίσης πελάτες χαμηλού εισοδήματος. Αυτήν την τακτική και Lehman Brothers. Τέλος η "βόμβα" σκάσει 15 Σεπτεμβρίου ημέρα Δευτέρα, που δημιουργήθηκε από την κατάσταση που περιγράφεται ανωτέρω, η Lehman Brothers δήλωσε πτώχευση. Η πτώχευση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία: χρέος 768 000 000 000 έναντι 639 000 000 000 \$ περιουσιακών στοιχείων. Τότε άρχισε στις ΗΠΑ και σε όλο τον κόσμο, η υποτίμηση του περιβλήματος, έτσι ώστε χαμηλού εισοδήματος δανειολήπτες και οι δυσκολίες στην αποπληρωμή των δόσεων. Συνέπεια αυτού του γεγονότος ήταν οι τράπεζες να κατάσχουν σπίτια. Αποτέλεσμα των παραπάνω, η περίπτωση των τραπεζών βασίστηκε σε υποθήκες. Το πρόβλημα ρευστότητας από δάνεια και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Έτσι, το φαινόμενο του κλίματος δυσπιστίας από τις προβληματικές τράπεζες άρχισε να καταστρέφει το σύστημα. Η οικονομική κρίση επίσης έχει μετακινηθεί και στον παραγωγικό τομέα.

2.3 Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα

Σιγά - σιγά άρχισε να επηρεάζεται και η οικονομία της Ελλάδας. Η κρίση στην Ελλάδα αναμένεται και τελικά δεν ήταν τόσο να έχει μεγαλύτερο βάθος και διάρκεια από ό, τι σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό είναι επειδή η δομή και τα διαρθρωτικά προβλήματα είναι διαφορετικά και κατά συνέπεια τόσο ισχυρότερο είναι το χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η παραγωγική βάση της ελληνικής οικονομίας που βασίζεται σε τομείς όπως ο τουρισμός, η ναυτιλία και τις υποδομές τους τομείς που επλήγησαν πρώτοι και με ιδιαίτερη ένταση της κρίσης. Επιπλέον, οι τράπεζες, το πιο ισχυρό, θα μπορούσαμε να πούμε, μέρος της ελληνικής πρωτεύουσας, συνεργάστηκε με την αύξηση των πιστώσεων, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτη στην οικονομική κρίση που ξέσπασε(www.naftemporiki.gr).

Στην Ελλάδα, η χρηματοπιστωτική κρίση έφερε στην επιφάνεια χρόνιες παθογένειες του ελληνικού συστήματος που αγγίζουν τόσο το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Τα προβλήματα του τραπεζικού τομέα σταδιακά μεταφέρονται στις επιχειρήσεις και στους ιδιώτες δανειολήπτες. Αποτέλεσμα αυτών είναι οι επιχειρήσεις να κλείσουν, η κατανάλωση να μειωθεί και η ανεργία να αυξηθεί.

Παράλληλα τα επιτόκια των δανείων αυξάνονται, δυσκολεύοντας την κατάσταση. Τα παραπάνω προβλήματα γίνονται πιο έντονα σε τομείς που έχουν να κάνουν με τις καθημερινές συναλλαγές, όπως οι εμπορικές επιχειρήσεις και ο τουρισμός (<http://stocks.pathfinder.gr>).

2.4 Η Οικονομική Κρίση & ο Τουρισμός

Με άλλα λόγια πριν από τις ιδιότητες του κανόνα κατά τη διάρκεια μιας οικονομικής κρίσης είναι η έλλειψη ρευστότητας στις καθημερινές συναλλαγές, η αποτυχία των οικονομικών υποχρεώσεων, αύξηση της ανεργίας και η γενικότερη αρνητική διάθεση. Αυτά τα χαρακτηριστικά γίνονται πιο αισθητά σε τομείς όπως ο τουρισμός και τα βιομηχανικά προϊόντα. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ - www.iterp.gr) έχουν οι επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης άρχισαν να εμφανίζονται και στον τουρισμό. Οι πρώτες επιπτώσεις της κρίσης Τουρισμού ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2009 .

Με στατιστικά στοιχεία από Ι.Τ.Ε.Ρ. ξένοι τουρίστες έπεσε στο 7,8% στην Ελλάδα. Όπως σχολίασε σε αναζήτηση της ιστοσελίδας του ιδρύματος Άφιξη των ξένων τουριστών στη χώρα μας και επηρεάζονται από την αρνητική ανάπτυξης των μηνών Αύγουστος - Οκτώβριος 2007, λόγω των τεράστιων φυσικών καταστροφών (πυρκαγιές Πελοποννήσου). Εν τω μεταξύ, η ξενοδοχειακή βιομηχανία υπόκειται σε μείωση των αφίξεων το 2009 σε -11,7% και -18% για τις νύχτες. Εξαιρετικά σημαντικό τα ποσοστά θεωρώντας ότι τα ίδια σε όλο τον κόσμο τάση που εκτιμάται σε -9,3%, τις νύχτες. Η Ι.Τ.Ε.Ρ. παρέχονται και έτσι έγινε σύμφωνα με την οποία ο κύκλος εργασιών στα Ξενοδοχεία εκτιμάται 16% με 18%. Αυτό έγινε για τέσσερις βασικούς λόγους:

- Στο κάτω άφιξη
- Η μικρότερη διάρκεια παραμονής των ξένων τουριστών
- Η δαπάνη των τουριστών
- Σε χαμηλότερες τιμές που προσφέρονται από τα ξενοδοχεία.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και εσωτερικού τουρισμού.

Οι τουρίστες έχουν μειωθεί κατά 20%.

Το ποσοστό μείωσης των εσόδων τείνουν να εκτιμήσουν ΙΤΕΠ

Ανησυχίες επειδή είναι πάρα πολύ υψηλή και η κρίσιμη για τη βιωσιμότητα

Εταιρείες, ιδίως εάν είναι σε μια οριακή θέση. Η πορεία του

Φιλοξενία με αλληλένδετες ότι ο τουρισμός θα εξαρτηθεί από το

Πώς θα είναι η κρίση στο εισόδημα των αλλοδαπών που θέλουν να επισκέπτονται τη χώρα μας και το πώς αυτό επηρεάζει τους υπηκόους

Από τη δεκαετία του 1930, κάθε φορά που ο κόσμος ήταν στο χείλος της οικονομικής καταστροφής αρχές παρενέβησαν για να τον σώσει. Στις 15 Σεπτέμβριο του 2008 η Lehman Brothers αφέθηκε να καταρρεύσει. Μέσα σε λίγες μέρες, το σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος ήταν το αντίστοιχο της καρδιακής ανακοπής και χρειάστηκε να ληφθούν αποφάσεις για να μείνει ζωντανός. Οι συνέπειες για την παγκόσμια οικονομία ήταν παρόμοια με την κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης, αν και ακόμα δεν έχουν γίνει αισθητά το μέγεθος των επιπτώσεων. (P. Krugman, 2009)

2.2 ΠΩΣ ΗΡΘΕ Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ

Το 2008 η Lehman Brothers άρχισε να συσσωρεύει ζημιές από την κρίση των στεγαστικών δανείων. Παρουσίασε απώλειες 2,8 δις. δολλαρίων το δεύτερο τρίμηνο και αναγκάστηκε να πουλήσει ενεργητικό 6 δις. δολλαρίων. Το α' εξάμηνο η μετοχή της είχε υποχωρήσει 73%. Μετά την αποτυχημένη προσπάθεια της ελεγχόμενης από το κορεατικό δημόσιο τράπεζας Korea Development Bank να αγοράσει στα τέλη Αυγούστου του 2008 την Lehman, η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει. Στις 9 η μετοχή κρίσης χάνει 45% σε μια μέρα, στα 7,79 δολάρια.

Την επομένη η Lehman ανακοίνωνε ζημιές 3,9 δις. δολλαρίων, με τον τίτλο να υποχωρεί ξανά 7%. Στις 11 Σεπτεμβρίου έπεσε 40%. Το Σάββατο 13 Σεπτεμβρίου ο τότε πρόεδρος της Federal Reserve της Νέας Υόρκης και νυν υπουργός Οικονομικών Τίμοθι Γκάιτνερ συγκαλεί σύσκεψη με στόχο τη σωτηρία της. Λίγες ημέρες πριν είχε προηγηθεί η κρατικοποίηση της Fannie Mae, της μεγαλύτερης εταιρείας εγγυήσεων των στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ. Τη Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου έσκασε η «βόμβα». Η Lehman Brothers καταθέτει αίτηση πτώχευσης, υπό το βάρος χρεών 768 δις. δολαρίων έναντι ενεργητικού 639 δις. δολαρίων. Η μετοχή της υποχωρούσε πάνω από 90%, ενώ ο δείκτης Dow Jones έχανε 500 μονάδες καταγράφοντας τη μεγαλύτερη ημερήσια πτώση από την αποφράδα 11_ Σεπτεμβρίου του 2001. (Λίτσης M., 2009)

2.3 Τα συμπτώματα της οικονομικής κρίσης του 2008

Η οικονομική κρίση του 2007-2009 ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2007, καθώς η απώλεια της εμπιστοσύνης των επενδυτών οδήγησε στην αξία των ενυπόθηκων δανείων στις ΗΠΑ, σε μια κρίση ρευστότητας, και αυτό με τη σειρά του σε μια σημαντική εισροή κεφαλαίων στις χρηματοπιστωτικές αγορές από τις Ηνωμένες Πολιτείες Federal Reserve , η Τράπεζα της Αγγλίας και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Τον Σεπτέμβριο του 2008, η εμφάνιση της κρίσης ήταν αναπόφευκτη . Οι παγκόσμιες αγορές μετοχών κατά την είσοδο σε μια περίοδο υψηλής μεταβλητότητας. Αυτό συνέβη σε ένα μεγάλο αριθμό τραπεζών, των δανειστών και των ασφαλιστικών εταιρειών. Αν και λέγεται συχνά ότι η κατάρρευση της στεγαστικής αγοράς προκάλεσαν την κρίση, το χρηματοπιστωτικό σύστημα ήταν ήδη εύθραυστη λόγω των πολύπλοκων οικονομιών και της υψηλής μόχλευση στις οικονομικές συμβάσεις και τις συναλλαγές στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αμερικανικής νομισματικής πολιτικής, καθιστώντας αμελητέο το κόστος της πίστωσης, ενθαρρύνοντας, όπως συμβαίνει ένα υψηλό επίπεδο μόχλευσης, και γενικά ένα υπερτροφικό χρηματοπιστωτικό τομέα.

Το 2008 προκάλεσε μια σειρά από λάθη των τραπεζών και των ασφαλιστικών εταιρειών, η οικονομική κρίση έβαλε φρένο αποτελεσματικά στις παγκόσμιες πιστωτικές αγορές που μέχρι τώρα δεν υπήρχε καμιά παρέμβαση ταπο καμιά κυβέρνηση. Διευθύνων δανειστές ενυπόθηκων δανείων Fannie Mae και Freddie Mac τέθηκαν υπό την εποπτεία της κυβέρνησης, ενώ η Lehman Brothers κήρυξε πτώχευση, αδυνατώντας να βρει αγοραστή. Η Bank of America συμφώνησε να αγοράσει τη Merrill Lynch και American International Group σώθηκε χάρη στο κεφάλαιο 85 δις. ευρώ από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Αμέσως μετά η JP Morgan Chase συμφώνησε να αγοράσει τα περιουσιακά στοιχεία της Washington Mutual. Στην πραγματικότητα, από 17 Σεπτέμβριο του 2008 έως σήμερα, οι περισσότερες εταιρείες έχουν αρχειοθετήσει την πτώχευση στις ΗΠΑ από ό, τι σε όλη την 2007η Πτωχεύσεις έχουν προκαλέσει μια κρίση εμπιστοσύνης για τις τράπεζες. Η κρίση έχει βεβαίως τις ρίζες της στη στεγαστική κρίση και υποθήκη. Οι τιμές των οικιστικών και εμπορικών ακινήτων θα συνεχίσει να αυξάνεται στη δεκαετία του 1990. Οι αυξήσεις στις τιμές των κατοικιών συνέπεσε με την περίοδο κατά την οποία η κυβέρνηση των ΗΠΑ προωθεί την πολιτική της απελευθέρωσης της τραπεζικής αγοράς και την αδυναμία του αγοραστή να πάρει σπίτι χωρίς να πάρει μια υποθήκη.

Βοήθησε επίσης την κοινή γραμμή μεταξύ των παραδοσιακών επενδυτικών τραπεζών και των ενυπόθηκων δανειστών. Δάνεια για ακίνητα έχουν όλο το χρηματοπιστωτικό σύστημα με τη μορφή των CDOs (επιλογές ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης) και άλλα σύνθετα παράγωγα, εξαπλώθηκε σε διασπορά του κινδύνου. Ωστόσο, για να σταματήσει, όταν η αύξηση των τιμών κατοικίας και οι ιδιοκτήτες δεν μπορούσε να γνωρίζει τις πληρωμές τους υποχρεώσει τις τράπεζες να αναγνωρίσουν τα τεράστια ποσά του χρέους. Η πρόσφατη αστάθεια της αγοράς που οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως τη δραματική αλλαγή στην ικανότητα να δημιουργήσει νέες γραμμές πίστωσης, επειδή η ροή του χρήματος "στερέψε", και η νέα επιβράδυνση της ανάπτυξης. Λόγω αυτής κακή κατάσταση, τα άτομα και οι επιχειρήσεις έχουν χάσει τις περιουσίες τους και τα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού του οποίου η αξία είχε πέσει και στα χέρια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά απέτυχαν και έτσι να εξασφαλίσει την επιστροφή των δανείων. Αυτό απορροφάται ταμειακά αποθέματα και μειωμένη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την ικανότητα να κάνουν νέα δάνεια. Υπήρχαν και άλλοι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των φθηνών πιστώσεων, γεγονός που καθιστά πολύ εύκολο για τους ανθρώπους να αγοράζουν, τα σπίτια ή άλλες επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε καθαρή κερδοσκοπία. Η φθηνή πίστωση δημιουργεί περισσότερα χρήματα στο σύστημα και οι καταναλωτές είναι πρόθυμοι να δαπανήσουν τα χρήματα. Δυστυχώς, οι άνθρωποι ήθελαν το ίδιο πράγμα, αγορά που προκάλεσε την αύξηση της ζήτησης και του πληθωρισμού. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με τα δισεκατομμύρια των δολαρίων των μοχλευμένων χρεών ήταν αρκετή για να δημιουργήσει τις επιχειρήσεις και εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια σε πλούτο για να αποκτήσει από το απλό χαρτί, αλλά δεν δημιουργεί αξία. Ο συντελεστής απληστίας έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Η δομή της αμερικανικής οικονομίας χτίστηκε επί πιστώσει. Η πίστωση είναι ένα μεγάλο εργαλείο εάν χρησιμοποιηθεί με σύνεση. Για παράδειγμα, η πίστωση για να ξεκινήσουν ή να επεκτείνουν μια επιχείρηση που θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση αγαθών υψηλής αξίας όπως αυτοκίνητα ή σπίτια. Επίσης, οι περισσότερες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες των ανθρώπων. Όμως, τα τελευταία δέκα χρόνια, η κατεύθυνση των κεφαλαίων στις ΗΠΑ ήταν ευρέως διαδεδομένη. Οι μεσίτες υποθηκών ενεργεί μόνο ως μεσάζων, που καθορίζει ποιος. Δάνεια και μεταφέρει την ευθύνη για αυτά τα δάνεια σε άλλους, με τη μορφή του ενυπόθηκου τίτλους σε περιουσιακά στοιχεία . Εξαιρετικά επικίνδυνες υποθήκες ήταν κοινός

τόπος και τακτική μεσίτης αφού επιβεβαίωσε αυτά τα δάνεια από την απαίτηση της «συσκευασίας» των επισφαλών αυτών δανείων, άλλες υποθήκες και τα βάζουμε στη χρηματιστηριακή αγορά ως «επένδυση» θα πρέπει να εξαιρεθούν.

Χιλιάδες άνθρωποι που είχαν μεταναστεύσει στην πίστωση των ΗΠΑ ήταν μεγαλύτερη απόδοση από ό, τι θα μπορούσαν, προκειμένου να επωφεληθούν από την πώληση τους ή την αναχρηματοδότηση αργότερα με χαμηλότερο επιτόκιο και μεγαλύτερο σπίτι κεφαλαιοποίηση της αγοράς - γνωστό και ως έναυσμα για άλλα σπίτια στην αγορά για Οι επενδύσεις θα μπορούσαν να δράσουν.

Πολλοί άνθρωποι ήθελαν να πάρουν πλούσιοι γρήγορα και περισσότερο. Αλλά πολλά από αυτά τα δάνεια ήταν ωρολογιακή βόμβα στην αγορά ακινήτων που στο τέλος κατάρρευσαν. Η μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας κάνει τώρα μια αλυσίδα. Η μετατροπή της οικονομίας. Οι άνθρωποι και οι επενδυτές δεν μπορούν να πάρουν τα σπίτια τους για ένα γρήγορο κέρδος, και έτσι προσαρμοσμένα επιτόκια των στεγαστικών δανείων είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα και υποθήκες δεν είναι για πολλούς ιδιοκτήτες σπιτιού στη πιο προσιτή τιμή καθώς υπάρχουν χιλιάδες υποθήκες. Αυτό οδήγησε σε μεγάλες απώλειες σε τίτλων που εξασφαλίζονται με υποθήκες και άρχισαν πολλές τράπεζες και τα επενδυτικά κεφάλαια τους να αιμορραγούν. Αυτό περιλαμβάνει ένα πλεόνασμα των κατοικιών στην αγορά, οι τιμές των ακινήτων και την επιβράδυνση της κατασκευαστικής δραστηριότητας προς τα κάτω, αφήνοντας χιλιάδες εργαζόμενους στην ανεργία που προκαλείται στον κλάδο των κατασκευών. Η καθίζηση των τιμών των ακινήτων. Υπόθεση προσθέτει περαιτέρω επιπλοκές, όπως έκανε και με πολλά σπίτια να αξίζουν πολύ λιγότερο από την αξία της υποθήκης. Αυτές οι τεράστιες απώλειες ανάγκασαν πολλές τράπεζες να αυξήσουν τις απαιτήσεις τους για χορήγηση δανείων, αλλά ήταν ήδη πολύ αργά για πολλούς από αυτούς, η ζημιά είχε ήδη γίνει. Πολλές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν εμπλακεί ή έχουν αποκτηθεί με άλλες. Άλλοι είχαν την τύχη να εθνικοποιηθούν και συνεχίζουν να λειτουργούν. Πολλά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που γεμίζουν με τίτλους που εξασφαλίζονται με υποθήκες και δεν είναι πλέον σε θέση να χορηγήσουν νέα δάνεια. Δυστυχώς τα τραπεζικά δάνεια παραμένουν στην επιχείρηση. Εάν το τρέχον δάνειο σας δεν έχει θετικές ταμειακές ροές μπορεί να μην είναι δυνατόν για νέα δάνεια από ιδιώτες και επιχειρήσεις, καθώς και το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα χάνει την αξιοπιστία - όπως είδαμε πρόσφατα με την κατάρρευση της Washington Mutual και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Σε γενικές γραμμές, το ίδιο το πιστωτικό σύστημα δεν είναι ένα κακό πράγμα,

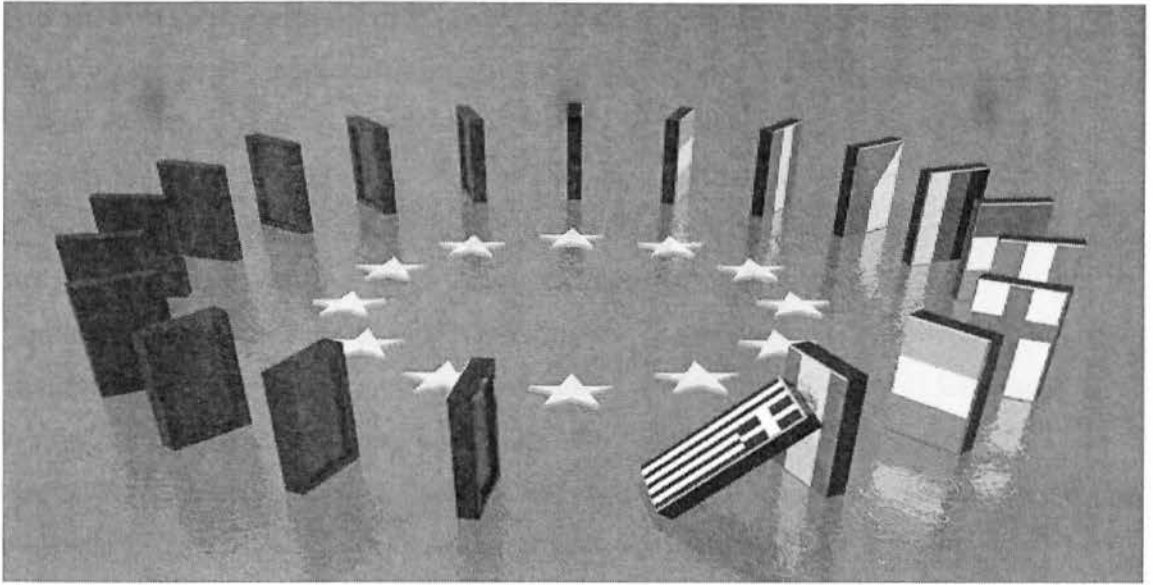
δεδομένου ότι προωθεί την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η κατάχρηση όμως των πόρων μπορεί να είναι καταστροφικές, όπως βλέπουμε σήμερα. (A. Crescenzi, 2008)

2.7 ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ Η.Π.Α.

Η κρίση των ενυπόθηκων δανείων είναι μια συνεχής οικονομική κρίση που προκλήθηκε από τη σημαντική αύξηση των καθυστερήσεων ενυπόθηκων δανείων στις Ηνωμένες Πολιτείες, με σημαντικές αρνητικές συνέπειες για τις τράπεζες και τις χρηματοπιστωτικές αγορές σε ολόκληρο τον κόσμο. Η κρίση έγινε εμφανής κατά το 2007 και εξέθεσε τις εκτεταμένες αδυναμίες του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Περίπου το 80% των αμερικανικών ενυπόθηκων δανείων που εκδίδονταν τα τελευταία χρόνια στους κατώτερης ποιότητας δανειολήπτες, ήταν μεταβαλλόμενου επιτοκίου. Όταν οι τιμές των κατοικιών των ΗΠΑ άρχισαν να υποχωρούν το 2006-07, η αναχρηματοδότηση έγινε πιο δύσκολη και το μεταβαλλόμενο επιτόκιο των στεγαστικών δανείων άρχισε να επανέρχεται σε υψηλότερα ποσοστά. Τίτλοι που υποστηρίζονταν από κατώτερης ποιότητας στεγαστικά δάνεια, έχασαν την αξία τους. Το αποτέλεσμα ήταν μια μεγάλη μείωση του κεφαλαίου πολλών τραπεζών και η κυβέρνηση των ΗΠΑ προέβη σε επιχορήγηση των επιχειρήσεων, και ενίσχυση της πίστωσης. Η οικονομική κρίση, μέσω της Wall Street πυροδότησε τεράστιες απώλειες στις μεγάλες τράπεζες. Η συσσώρευση των ζημιών των ενυπόθηκων χρεογράφων έχει επηρεάσει άλλα σύνθετα χρεόγραφα και έχει κάνει ακόμη πιο βαθιά την κρίση σε όλο τον κόσμο. Τράπεζες στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο και Ζυρίχη προσπαθούν να μειώσουν την έκθεσή τους σε αυτές τις κινητές αξίες, αλλά η στεγανή φύση της αγοράς στην οποία γίνονται συναλλαγές μεταξύ των τραπεζών φαίνεται να έχει τρομάξει τους αγοραστές κατά το τρέχον αβέβαιο κλίμα. Το πρόβλημα της εξάπλωσης των επισφαλών δανείων στις τράπεζες έχει μεταφερθεί σήμερα στις πιστωτικές αγορές και έχει γίνει ένας φαύλος κύκλος. Η πιστωτική συμπίεση ξεκίνησε από μια απότομη αύξηση των ενυπόθηκων επισφαλών δανείων, δηλαδή των στεγαστικών δανείων που χορηγούνται σε Αμερικανούς με κακή πίστη, λόγω του ότι οι τράπεζες είχαν μεταπουλήσει αυτά τα δάνεια σε άλλα φορείς. Η κατάσταση επιδεινώθηκε όταν η Bear Stearns, μια μεγάλη αμερικανική επενδυτική τράπεζα, δήλωσε ότι είχε λάβει δάνειο έκτακτης ανάγκης από την Federal Reserve Bank of New York μέσω της αντίπαλης τράπεζας JPMorgan Chase. Ο διευθύνων της σύμβουλος δήλωσε ότι η ρευστότητα της τράπεζας είχε επιδεινωθεί σε

μόλις 24 ώρες, καθώς προσπάθησε να ανακόψει τις απώλειες που συνδέονται με τους τίτλους που εξασφαλίζονται με υποθήκη. Έτσι άρχισαν για πρώτη φορά να εμφανίζονται ρωγμές στις πιστωτικές αγορές, στα μέσα του 2007, όταν οι χρηματοδοτικές εταιρείες αποκάλυψαν ότι άρχισαν να μειώνουν την αξία των χαρτοφυλακίων σε υποθηκευμένα δάνεια στις ΗΠΑ λόγω της πτώσης της αγοράς κατοικίας. Οι απώλειες που προέκυψαν ανάγκασαν ορισμένες από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Αμερικής να περιορίσουν το δανεισμό. Το χρέος που μετατράπηκε σε τοξικά χρεόγραφα οδήγησε σε περαιτέρω μείωση του δανεισμού. Η συμπίεση της ρευστότητας έχει ενισχυθεί κατά τους τελευταίους μήνες, καθώς οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου και των αμοιβαίων κεφαλαίων υψηλού κινδύνου, οι οποίες είχαν δανειστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό, προσπάθησαν να πουλήσουν τις επενδύσεις, σε νέους αγοραστές. Η θυγατρική της Carlyle Group, μια γιγαντιαία αμερικανική εταιρεία επενδύσεων, με καθυστερημένα δάνεια σχεδόν 17 δισ. δολάρια, και με τη διαχείριση πολλών μικρών αμοιβαίων κεφαλαίων υψηλού κινδύνου, οδηγήθηκε στην κατάρρευση. Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους και η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ με την υποστήριξη διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των επιτοκίων, επιδίωξαν τη σταθεροποίηση, ώστε να διευκολυνθεί η κρίσιμη πιστωτική κατάσταση, αλλά αυτά δεν είχαν αποτέλεσμα. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC), κάλεσε τις τράπεζες και τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων και των ενυπόθηκων δανείων, να αναθεωρήσουν τις πρακτικές τους. Η επιτροπή ενέκρινε μια σειρά συστάσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαφάνειας των επιχειρήσεων και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην κλυδωνιζόμενη Αμερική και στις χρηματοοικονομικές αγορές. Η εντατικοποίηση της πιστωτικής αναταραχής απειλεί κάποια δημόσια έργα και καθιστά δυσκολότερο για τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες να λάβουν δάνεια. Αν οι αμερικανικές πολιτείες δεν μπορούν να πουλήσουν δημόσια ομόλογα σε επενδυτές αυτό θα μπορούσε να απειλήσει τα σχέδια για την κατασκευή νέων δρόμων, σχολείων, αεροδρομίων και άλλων δημοσίων έργων. Η πολιτεία του Michigan έχει προσωρινά αναστείλει το πρόγραμμα φοιτητικών δανείων λόγω της τρέχουσας και πρωτοφανούς εξάρθρωσης των κεφαλαιαγορών. Βετεράνοι διαχειριστές κεφαλαίων τονίζουν πως η κλιμάκωση της πιστωτικής κρίσης είναι μια από τις χειρότερες που έχει παρατηρηθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες και θα μπορούσε να ωθήσει την οικονομία σε ύφεση. Διάφοροι αναλυτές υποστηρίζουν ότι είναι πιθανό η οικονομική ανάπτυξη να ανακάμψει κατά το τρίτο τρίμηνο λόγω του

πακέτου οικονομικών κινήτρων 168 δισεκατομμυρίων δολαρίων της κυβέρνησης, αλλά συνιστούν στους καταναλωτές να διατηρήσουν τις δαπάνες τους σε χαμηλά επίπεδα, καθώς η αγορά μπορεί να παραμείνει για περισσότερο καιρό από ότι αναμένεται σε αυτήν την κατάσταση. Ο αμερικανικός χρηματοπιστωτικός κλάδος εμφανίζει πολλά σημάδια κινδύνου από την κρίσιμη πιστωτική συγκυρία, που πλήττουν και τις παγκόσμιες χρηματαγορές και σύμφωνα με μεγάλη τράπεζα ενυπόθηκων δανείων, οι όροι δανεισμού είναι οι χειρότεροι από τη Μεγάλη Ύφεση της δεκαετίας του 1930. Ηγετικές λογιστικές εταιρείες αποκαλύπτουν τεράστιες απώλειες κατά την πώληση ενυπόθηκων χρεογράφων, και πολλές από αυτές εξετάζουν την επιλογή να σταματήσουν να δραστηριοποιούνται σε νέα δάνεια. Η υποβολή εκθέσεων με τριμηνιαία απώλεια εκατομμυρίων δολαρίων δείχνει ότι αγορά βρίσκεται στη διάρκεια της πιο σοβαρής διαταραχής που έχει διαπιστωθεί εδώ και χρόνια. Η Federal Reserve προσπάθησε να ενισχύσει την αγορά με ένεση ρευστότητας 10 δισεκατομμυρίων δολαρίων στο τραπεζικό σύστημα και έτσι μειώθηκαν προσωρινά οι απώλειες των χρηματιστηριακών αγορών. Ο οργανισμός διαβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας Standard & Poor, προβλέπει επιδείνωση για τις επενδυτικές τράπεζες, οι οποίες θα μπορούσε να δουν το τραπεζικό και εμπορικό τους κέρδος να μειώνεται έως και κατά 70%. Σε ένα σημείωμα της έρευνας της S & P αποδεικνύεται ότι η πρόβλεψη εσόδων για τα ιδρύματα της Wall Street θα μπορούσε είναι μέχρι και κατά 47% χειρότερη από την πτώση του 31% κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1998, όταν οι αγορές που είχαν πληγεί από την οικονομική κατάρρευση στην Ασία και την υποτίμηση νομίσματος από τη Ρωσία. Υπάρχει ένα κοινός παρονομαστής μεταξύ των δύο περιπτώσεων. Η πηγή του προβλήματος έχει μετατοπιστεί στις αναδυόμενες αγορές με την πιο ανεπτυγμένη οικονομία. Ένα αυστραλιανό ασφαλιστικό ταμείο έχει χάσει το 80% της αξίας του κατά τη διάρκεια του των αναταράξεων της αγοράς. Η δύναμη των αμοιβαίων κεφαλαίων υψηλού κινδύνου στις παγκόσμιες αγορές υπογραμμίστηκε από μια μελέτη που δείχνει ότι είναι υπεύθυνες για το 30% όλων των εμπορικών ομολόγων στις ΗΠΑ – διπλάσιο μερίδιο από ότι πριν από ένα χρόνο. Τα αμοιβαία κεφάλαια σταθερού εισοδήματος δεν είναι πλέον σημαντικό μέρος της αγοράς. (Robinson J., 2009)

2.8 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Κατά την κρίση του χρέους των αναπτυσσόμενων χωρών της δεκαετίας του ογδόντα, η ευθύνη αυτή μεταφέρθηκε στο δανειολήπτες, οι οποίοι είχαν δανειστεί απερίσκεπτα και είχαν χρησιμοποιήσει τα δανειακά κεφάλαια ανεπαρκώς. Αλλά τώρα, όταν ο κύριος δανειολήπτης είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η ευθύνη δεν βρίσκεται στους δανειολήπτες αλλά στις χώρες που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά αποταμίευσης, και ιδιαίτερα την Κίνα. Προβάλλεται το επιχειρήμα ότι η Κίνα δεν θα έπρεπε να έχει τόσο υψηλά πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, φθάνοντας το 11% του ΑΕΠ το 2007. Εδώ πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι η Κίνα, ενώ ήταν ο μεγαλύτερος εξαγωγέας των κεφαλαίων το 2007, αυτές αποτελούσαν μόλις το 21,4% του συνολικού κεφαλαίου των εξαγωγών. Υπήρχαν πολλοί άλλοι εξαγωγείς κεφαλαίου, ιδίως η Ιαπωνία, επί μακρό χρονικό διάστημα, η Γερμανία και από το 2003 οι χώρες εξαγωγείς πετρελαίου. Μια προσεκτική μελέτη θα μπορούσε να υποδηλώνει ότι η Κίνα θα ήταν συνετό να αυξήσει την εγχώρια κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, είναι εύλογο για μια ταχέως αναπτυσσόμενη μεγάλη χώρα όπως η Κίνα να κατευθύνει τις επενδύσεις της προσωρινά με τη μορφή αποταμίευσης στο εξωτερικό. Είναι η ευθύνη των διαφόρων επιχειρήσεων στη διεθνή αγορά κεφαλαίων, ιδίως τραπεζών, στο ενδιάμεσο των ροών κεφαλαίων από τους δανειστές στους δανειολήπτες να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικές. Πάντα θα υπάρχουν οι αποταμιευτές που θέλουν να δώσουν και άλλοι που θέλουν να δανειστούν, είτε εντός

μιας χώρας ή εκτός συνόρων. Αυτή είναι μια μορφή του διαχρονικού εμπορίου και υπάρχουν δυνητικά οφέλη από αυτές τις συναλλαγές, στα πλαίσια του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών. Θα πρέπει επίσης να μην ξεχνάμε ότι στις χώρες με ταχεία γήρανση του πληθυσμού (κυρίως στην Ιαπωνία και τη Γερμανία) είναι πολύ πιθανό, με μια επιμελώς ορθολογική διαχείριση, να έχουν ένα υψηλό επίπεδο αποταμίευσης σε σχέση με το εισόδημα, για ορισμένα χρονικά διαστήματα. Επομένως, ενδέχεται να έχουν πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Μπορούμε να περιμένουμε πάντα περιόδους όπου ορισμένες χώρες έχουν υψηλά επίπεδα αποταμίευσης, ίσως προσωρινά, ενώ άλλες έχουν ανάπτυξη των επενδύσεων που οδηγούν σε ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών. Ένα σχέδιο θα πρέπει να εφαρμοστεί στο διεθνές οικονομικό σύστημα, ώστε να μπορούν να υπάρχουν παγκόσμιες ανισορροπίες, συνήθως παροδικά, αλλά χωρίς κρίσεις. Υπάρχουν σημαντικά παραδείγματα του δέκατου ένατου και των αρχών του εικοστού αιώνα, όταν υπήρχαν σημαντικές τέτοιες ανισορροπίες. Αλλά είναι βέβαιο ότι το επιθυμητό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε διάφορες χώρες προέρχεται από τη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων για επενδύσεις και όχι για κατανάλωση, εκτός από τη περίοδο πολέμων και περιβαλλοντικών καταστροφών. Οι συνέπειες και οι ελλείψεις σε αυτή την πρόσφατη κρίση δεν σχετίζονται τελικά με τους δανειστές ή δανειολήπτες αλλά με τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. (Γκαργκάνας Ν., 2008)

2.9 ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Έμμεσες και περιορισμένες ήταν οι επιδράσεις των αναταράξεων στις διεθνείς πιστωτικές αγορές επί της ελληνικής αγοράς, σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Νικόλαος Γκαργκάνας, στο πλαίσιο ομιλίας του στο Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο: (Γκαργκάνας Ν., 2008) «Οι επιδράσεις των αναταράξεων στις διεθνείς πιστωτικές αγορές το 2008 ήταν ήπιας μορφής, κυρίως επειδή οι ελληνικές τράπεζες έχουν εστιάσει τις προσπάθειες τους αφενός στον εγχώριο δανεισμό και ετήσια κερδοφορία τους. Το ενδεχόμενο αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για οικονομικές πολιτικές που στοχεύουν στη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών και διαρθρωτικών αδυναμιών, ώστε η οικονομία μας να είναι σε καλύτερη θέση να αντιμετωπίσει μια επιδείνωση του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντός της. Επίσης, είναι αναγκαίο οι ελληνικές τράπεζες να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας

του χαρτοφυλακίου τους και την επαρκή κάλυψη των πιστωτικών και άλλων κινδύνων που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουν, περιλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν τόσο από τις παραδοσιακές δραστηριότητες τους στην εγχώρια αγορά όσο και από την επέκτασή τους στις αναδύμενες οικονομίες της Ν.Α. Ευρώπης». Όσον αφορά στη ζώνη του ευρώ και την Ελλάδα, ορισμένοι παράγοντες θα τείνουν να μετριάσουν ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις για το τραπεζικό σύστημα και, επομένως, για την οικονομική δραστηριότητα. Καταρχήν, οι προοπτικές για την οικονομική δραστηριότητα παραμένουν βασικά ευνοϊκές. Επίσης, οι ισολογισμοί των επιχειρήσεων και νοικοκυριών είναι βασικά υγιείς, ενώ το τραπεζικό σύστημα ως σύνολο έχει ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια. Βέβαια, δεν υπάρχει περιθώριο για επανάπαυση σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από απρόβλεπτες μεταβολές συνθηκών. Επομένως, οι τράπεζες θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να διαχειριστούν αποτελεσματικά τους οποιουσδήποτε μελλοντικούς κινδύνους. Συγχρόνως, εντείνονται οι προσπάθειες, τόσο από τις εποπτικές αρχές όσο και από τους πιστωτικούς οργανισμούς, για την διόρθωση των αδυναμιών του πιστωτικού συστήματος που οδήγησαν στις πρόσφατες αναταράξεις και για την αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης. Βέβαια, έμπειρα στελέχη της αγοράς υποστηρίζουν ότι οι εγχώριες τράπεζες μπορεί να μην μπόρεσαν στον πειρασμό να επενδύσουν στα «subprime δάνεια» (με εξαίρεση το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο) εντούτοις ο αντίκτυπος και οι επιπτώσεις από την παγκόσμια κρίση ήδη πλήττουν και την ελληνική οικονομία. Στις διεθνείς αγορές υπάρχει έλλειψη ρευστότητας ενώ η απότομη άνοδος των διατραπεζικών επιτοκίων -που έχουν φτάσει σε πρωτοφανή επίπεδα- βάζουν φωτιά στο κόστος δανεισμού και σφίγγουν κι άλλο τη θηλιά για επιχειρήσεις και ιδιώτες. (Capital, 2008) Επίσης, οι συνέπειες της πιστωτικής κρίσης ειδικά για την ελληνικά αγορά είναι ότι σημειώθηκε αύξηση του κόστους του χρήματος στην Ευρωπαϊκή Διατραπεζική Αγορά και των ορίων spreads, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι επενδύσεις, η ρευστότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και των δανείων και να περιορίζεται η καταναλωτική και στεγαστική πίστη. Εξάλλου, μειώνονται οι εξαγωγές και τα αφετέρου στην επέκταση των δραστηριοτήτων τους σε γειτονικές οικονομίες που παρουσιάζουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης (με εξαίρεση το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο). Επομένως, οι δυσμενείς επιδράσεις στις ελληνικές τράπεζες από τις εξελίξεις στις διεθνείς αγορές είχαν μέχρι το 2008 περιοριστεί σε μια αύξηση του κόστους δανειακών πόρων με ελαφρά μειωτική επίδραση στα κέρδη τους, καθώς και σε ζημίες λόγω αποτίμησης (valuation

losses) που ανταναικλούν τη γενική μείωση των τιμών των δομημένων προϊόντων, οι οποίες επίσης έχουν σχετικά μικρή μειωτική επίδραση στα συνολικά έσοδα από τον τουρισμό, καθώς και οι εισπράξεις από το διεθνές εμπόριο και τη ναυτιλία. Επίσης η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στις Βαλκανικές και τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης ενέχει τον κίνδυνο μη εισπραξης των οφειλών που προέρχονται από δάνεια που έχουν συναφθεί με επιχειρήσεις και φορείς των χωρών αυτών. Αποτέλεσμα βέβαια όλων αυτών είναι η οικονομική επιβράδυνση και η είσοδος της οικονομίας σε περίοδο ύφεσης, δείκτης των οποίων αποτελεί η δραματική μείωση του ΑΕΠ. (Γραυλός Ν., 2008)

2.10 ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η οικονομική κρίση είναι κυρίως κρίση των οικονομικών πολιτικών επιλογών • και αδυναμίες. Έχει σημαντικές κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις. Η κρίση που προκλήθηκε από τη μετακίνηση του συστήματος. Για τύπο συσσώρευσης (κυριαρχία των αγορών επί του κράτους και την εδραίωση στην κυριαρχία των κανόνων του ανταγωνισμού ταξί) σε ένα άλλο (αναβάθμιση του ρόλου του δημόσιου τομέα τομέα-κατάσταση, και το τρίτο) Η κίνηση αυτή, η βάση της σημερινής κρίσης επιταχύνεται συνεχώς κινούμενο κεφαλαίων από τη Δύση στην Ανατολή. Γεγονός που υποδηλώνει την έλλειψη των αναγκαίων πόρων για τη χρηματοδότηση των αλλαγών στα κυρίαρχα είδη ,καπιταλιστικής συσσώρευσης. (Ασιατικές χώρες έχουν τώρα δέκα φορές τους πόρους της ασιατικής κρίσης του 1997), η κίνηση αυτή σε συνδυασμό με την άνιση κατανομή του εισοδήματος και του πλούτου εξηγεί το βάθος της κρίσης. Επίσης, το γεγονός ότι η κρίση της συσσώρευσης στη θέση του σε μια εποχή που η δημόσια πολιτική / κοινό είναι ιστορικά αδύναμη / υπογραμμίζει τη δυσκολία του όλου συστήματος, ως το κύριο μέσο, η κυβέρνηση, να είναι αυτός που θα πρέπει να οργανώσει το κίνημα αυτό έχει επαρκή ικανότητα αυτό το καθήκον. Ως εκ τούτου, η σημερινή κρίση έχει να κάνει, πρώτον, με τη συσσώρευση του τύπου και αλλάζει τον. Δεύτερον, η κίνηση των παγκόσμιων συσχετισμών. Τρίτον, η κρίση στην πολιτική και την ίδια σχετική αδυναμία των οργάνων (κυρίως δημόσια) με την υπονόμευση των δημοκρατικών δομών σε συνδυασμό και κατακτήσεις. Τέταρτον, τα προβλήματα της κοινωνικής ανισότητας και τα προβλήματα που προκαλούνται από τη λειτουργία του πολιτικού ζήτησης - τα εργαλεία της ανάκαμψης από την κρίση. Επιπλέον, η κρίση και η αλλαγή σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για τη διεθνή κατάσταση στην Ελλάδα και την ίδια την ΕΕ έχουν συγκεκριμένα: Υπάρχει μια σημαντική αλλαγή

στην παγκόσμια ισορροπία δυνάμεων. Οι ΗΠΑ δεν μπορούν στην τρέχουσα δεύτερη φάση της παγκοσμιοποίησης, να καθορίσει για τον εαυτό τους την τύχη του κόσμου. Η σύνοδος κορυφής της Ομάδας των 20 (G20) και όπως ήταν, είναι η καλύτερη απόδειξη. Αλλά την ίδια στιγμή, η ΗΠΑ παραμένει η ισχυρότερη δύναμη στον κόσμο σήμερα. Οι ανερχόμενες δυνάμεις πέρα από θεσμικές, οικονομικές και στρατιωτικές δυνατότητες. Μόνο το ΑΕΠ των ΗΠΑ είναι 450% υψηλότερο από αυτό της Κίνας και το 1200% της Ινδίας. Με άλλα λόγια, αν οι ΗΠΑ δεν είναι παντοδύναμος, αλλά η άλλη είναι η μόνη χώρα που θα μπορούσε από την άποψη των αντικειμενικών δυνατοτήτων που προκαλούν το σύνολο του συστήματος, σχεδιασμένο και γαλήνιο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες να δείξουν μεγαλύτερη προθυμία και την ικανότητα με την ΕΕ, με το νεοφιλελεύθερο δόγμα με Thatcherikί Βρετανία επέβαλε στις δεκαετίες του 1980 και του 1990 για να παραιτηθεί. Οι παραστάσεις της ΕΕ, παγιδευμένοι σε αυτές τις διδασκαλίες. Θαυμάστε στον Τύπο και στην τηλεόραση και στην ήπειρο σε κίνδυνο, παγιδευμένος σε μια πορεία, όταν βρίσκονται στις θέσεις στην Ασία και την Αμερική. Η κρίση ρευστότητας στον δυτικό κόσμο είναι στην πραγματικότητα συνδέεται με τις πολλές αλλαγές στις ροές κεφαλαίων στην Ανατολή. Αυτή η αλλαγή μπορεί να επιδεινώσει την κρίση, σύμφωνα με το χάσετε περισσότερα χρήματα από την «κανονική» σε μια τέτοια μετάβαση, όμως, μετριοπαθείς και τις αναδυόμενες οικονομίες να επιβιώσουν σε αυτή την επερχόμενη κρίση. Ανάλογα με το τι θα συμβεί μετά την κρίση, οι συσχετισμοί θα αναπτυχθούν, όπου το πιο πιθανό-αλλά όχι, αφήστε το να Δύση-σχετικά αδύναμη, αν και οι ΗΠΑ θα παραμείνει μια σημαντική δύναμη στην εποχή μας. Η κρίση είναι το αποτέλεσμα της άνισης κατανομής μεταξύ εργασίας και κεφαλαίου. Και μεταξύ παραγωγικού κεφαλαίου και παρασιτικές μετοχές. Εισοδήματος και του πλούτου μετατοπίστηκε τα τελευταία χρόνια από τις φτωχότερες και πλέον γίνονται πλουσιότεροι. Και για την προώθηση στον κόσμο του πλούτου για τους επιχειρηματίες, την καινοτομία, τις επενδύσεις, και νέο τύπο οργάνωσης στην παραγωγική σφαίρα στον κόσμο του αεριτζήδων, γρήγορο και εύκολο χρήμα. Ο τρόπος δράσης των ισχυρών της ΕΕ δίνει ένα άλλο μεγάλο κίνδυνο, να ζητήσει από την τρέχουσα κρίση και την αναδιάρθρωση της ΕΕ αναλαμβάνει την υποχρέωση να δοκιμάσετε ένα πολλαπλών ταχυτήτων ΕΕ θα επικεντρωθεί πιθανό να αναπτύξουν την έξοδο της Ελλάδα από την ΕΕ "σκληρό πυρήνα" και την πρώτη ταχύτητα. Αυτό μπορεί να συμβεί επειδή ισχυρές δυνάμεις στην ΕΕ θα επιδιώξει σε Ευρώπη πολλών ταχυτήτων στη βάση του ό, τι θέλουν, αλλά από ό, τι επιθυμούν να μετακινηθούν. Η υποβάθμιση της Ελλάδα θα είναι το

αποτέλεσμα και η έλλειψη μιας ισχυρής ενεργό κυβέρνηση της χώρας, η κακή οικονομική κατάσταση της ελληνικής κυβέρνησης και τη δυσπιστία των διεθνών αγορών στην ελληνική αγορά και τους επιχειρηματίες. Η Ελλάδα είναι έξω από τον πυρήνα, δηλαδή, πραγματική και γνήσια ευρωπαϊκή διαδικασία, οι οποίες διαπιστώθηκε ότι ήταν η τρίτη επιλογή. Τα αποτελέσματα της επιθυμίας του τελευταίου και την αδυναμία των εξουσιαστικών πολιτικών και οικονομικών ομάδων της χώρας. Βρέθηκε, δηλαδή Ελλάδα, μετά από τριάντα χρόνια, η ταχύτητα κάποιων βαλκανικών εταιρών. Οποιαδήποτε μείωση της Ελλάδα στην ευρωπαϊκή σκηνή είναι ένα τοπίο, όπου είναι δυνατόν τουρκικές ακρότητες, παρατήρησε πως, και τότε, έχουμε περισσότερο χώρο για να "ξεκινήσει θέση." Ο κίνδυνος αυτός είναι επίσης άμεσα ορατό. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το τουρκικό βαθύ κράτος σχεδιασμό όπου η διεθνής πολιτική προκλήσεις σε μια μεταβατική φάση, όπως ισχύει σήμερα, και όπου το σύστημα διακυβέρνησης στην Ελλάδα παρουσιάζει αδυναμία. Στην πραγματικότητα, όλες οι ενδείξεις είναι ότι το τουρκικό κατεστημένο με ακραίους εθνικιστές στα Σκόπια μαζί. Το τελευταίο, ελλείπει επαρκούς ωριμότητας, μπορεί να είναι η Τουρκία στον τομέα του διεθνούς δικαίου, των μειονοτήτων και ούτω καθεξής. Δυστυχώς η κυβέρνηση δεν φαίνεται να κατανοήσει, και να αφήσει τη χώρα χωρίς πολιτική υποστήριξη και συμμαχίες στην περιοχή της. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο η ενδεχόμενη επιδείνωση της κατάστασης στην Ελλάδα και την ΕΕ στη διεθνή σκηνή, χωρίς αλλαγές στην πολιτική και όχι η χώρα, όχι μόνο οι αρνητικές επιπτώσεις της τοποθέτησης επανεθνικοποίησης εντός της ηπείρου, αλλά και εντός της ΕΕ ήδη δημιουργήθηκε μια άτυπη διεύθυνση. Γαλλία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι σε συνεχή διαβούλευση, παρακάμπτοντας τόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο Ecofin, όσο, και πολύ περισσότερο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ουσιαστικά ζημιά ποικίλουν από την κρίση και de facto συνθήκες. Οι λύσεις αυτές δεν έχουν φθάσει στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, είναι απλά μια φορά, καλείται να νομιμοποιήσει αποφάσεις. Τα ψηφίσματα μεταξύ περιορισμένου αριθμού των εθνικών δυνάμεων. Η κρίση, με άλλα λόγια, τόσο υπονομεύεται η ίδια η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και ακόμη πιο περιορισμένη θεσμική ισορροπία και τη δημοκρατία στο σύστημα της ΕΕ (P. Krugman, 2009)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

3.1 Η ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Πολύ ακόμη και πριν από το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, ο ελληνικός τουρισμός είχε ήδη σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα στην περιοχή της Μεσογείου για την απώλεια του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος όσον αφορά την σχέση τιμής-απόδοσης (value for money) που χρησιμοποιούνται για σύγκριση στη Ανατολή για νεοεισερχόμενους τουρίστες που έχουν την ίδια μάζα (και εποχική) τουριστικού προϊόντος, πολύ χαμηλότερο κόστος παραγωγής και πολύ χαμηλότερη τιμή. Εμφανή σημάδια της παθογένειας είναι η συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου, τη μείωση της διαπραγματευτικής ισχύος μας - που εκδηλώνεται με φαινόμενα που εξετάζονται ως στάσιμα ή πτώση των τιμών - είναι μια αυξανόμενη τάση για τα συμβόλαια «all inclusive» και σταθερή επιδείνωση της οικονομική κρίσης και κοινωνικής, το προφίλ του μέσου τουρίστα . Δυστυχώς (Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία είναι περίπου το μισό των αφίξεων τουριστών μας) και οι δύο αναπτυγμένες παραδοσιακές χώρες προέλευσης του ελληνικού τουρισμού και οι αναδυόμενες αγορές της κεντρικής σημασίας για την οικονομική κρίση με την αυξανόμενη ανεργία, χαμηλότερους μισθούς και υψηλό βαθμό ανασφάλειας και αβεβαιότητας οι άνθρωποι προτιμούν φθηνότερους προορισμούς. Ένα άλλο πρόβλημα είναι η υποτίμηση των νομισμάτων πολλών χωρών. Στην ΕΕ, της ευρωζώνης και της Ανατολικής Ευρώπης, και οι ανταγωνιστές μας στην Ανατολική Μεσόγειο, αυτό το καθιστά ακριβό τουριστικό προϊόν για τους πελάτες μας από τις χώρες αυτές και το φθηνότερο προϊόν από τους ανταγωνιστές μας. Αρκετοί tour operators από αυτές τις χώρες δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για να μας πληρώσουν για το 2008, επειδή είναι πιο ακριβό ευρώ. Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να γνωρίζουν ότι η τουριστική ζήτηση για εξαιρετικά υψηλή εισοδηματική ελαστικότητα και οι δαπάνες σχετικά με τις υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού δεν είναι η πρώτη προτεραιότητα διάθεση της «διαφορετικότητας» είναι (διακριτική) ότι το εισόδημα δεν είναι να γίνει κατανοητό ότι η ελαστικότητα της ζήτησης για διακοπές αναψυχής είναι απρόβλεπτος παράγοντας εφόσον το και το οικογενειακό εισόδημα δεν είναι σταθερό. Η οικονομική κρίση είναι η αιτία που πιθανόν να χάσετε τις διακοπές σε πολυτελείς εγκαταστάσεις. Η φτωχή οικογένεια είναι αναγκασμένη να μετακινήσει ή να μειώσει τη διάρκεια και το κόστος των

διακοπών . Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η ανάγκη για διακοπές του τουρισμού κάνει όλο και πιο ανελαστική ζήτηση. Η ακαμψία αλλά και ότι δεν ελέγχεται υπό τις συνθήκες της παγκόσμιας κρίσης. (Ν. Σκουλάς 17/03/2009)

3.2 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Αυτή η κρίση είναι διαφορετική. Από το γεγονός ότι οι τουρίστες αντιμετωπίζουν τώρα οικονομικές δυσκολίες για να χρηματοδοτήσουν τις διακοπές τους .Αυτό δημιουργεί νέες τάσεις για τη μείωση της απόστασης του προορισμού από τον τόπο διαμονής και τη διάρκεια του ταξιδιού και των προορισμών, εμφάνιση με καλή τιμή - απόδοσης. Για την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης πρότεινε την εισαγωγή των προγραμμάτων τόνωσης του τουρισμού της κυβέρνησης, η αναβολή των φόρων, η συνεχιζόμενη στενή συνεργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, η οικονομική στήριξη από τον τραπεζικό τομέα και την οικονομική κοινότητα στο σύνολό της, την παρακολούθηση στατιστικά στοιχεία περιγράφουν τη βιομηχανία, η στοχευόμενη διαφήμιση, την αύξηση της ποιότητας των προϊόντων με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στη βιομηχανία και την εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων για τη βελτίωση branding. Οι προβλέψεις δείχνουν ότι οι ειδικές μορφές τουρισμού δεν θα υποστούν στον ίδιο βαθμό από τις επιπτώσεις της κρίσης. Ειδικά εκείνοι που επηρεάζονται λιγότερο από τον πολιτιστικό τουρισμό, τον τουρισμό ευεξίας και τον τουρισμό υγείας. Σύντομα μεγαλύτερος αντίκτυπο δέχτηκε ο Συνεδριακός τουρισμός, καθώς και η επίδραση του θαλάσσιου τουρισμού έχει κυρίως την κρουαζιέρα. Αβέβαιο είναι το αποτέλεσμα ότι η έκθεση θα λάβει τα χειμερινά σπορ και τον τουρισμό, αλλά δέχονται ισχυρό πλήγμα ο θρησκευτικός τουρισμός και για τους ηλικιωμένους. (Www.inforpeloponnisos.gr) __

3.3 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τα τελευταία χρόνια συνέστησαν μία περίοδο πλούσια σε δυσμενή γεγονότα, των οποίων η επίδραση στην τουριστική κίνηση της χώρας μας δεν ήταν πάντοτε η ίδια. Γενικά, η ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες και προϊόντα εξαρτάται από το μέγεθος του κινδύνου που μπορεί να ανεχθεί ο δυνητικός τουρίστας -όσο αυξάνεται ο κίνδυνος τόσο αυξάνεται η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα κι επομένως μειώνεται η

ζήτηση - αλλά και από την οξύτητά του και τη συχνότητα εμφάνισής του. Η εξέλιξη στην τουριστική κίνηση εξαρτάται, επίσης, από τα μέτρα που λαμβάνει η κάθε χώρα, τόσο για την αντιμετώπιση του συμβάντος –εφόσον αυτό την επηρεάζει άμεσα, όσο και για την εκμετάλλευση της συγκυρίας –εφόσον αυτή επηρεάζει αρνητικά άλλες χώρες- ώστε να την χρησιμοποιήσει ως ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα. Σύμφωνα με εμπειρικές μελέτες, οι επιπτώσεις στον τουριστικό κλάδο από δυσμενή γεγονότα, όχι της έντασης και διάρκειας αυτού που βιώνουμε σήμερα, κάνουν συνήθως την εμφάνισή τους μέσα στο πρώτο τρίμηνο που ακολουθεί την πραγματοποίηση του συμβάντος και ολοκληρώνονται σε 6–9 μήνες. Κατά το διάστημα πριν την εμφάνιση της κρίσης, η τουριστική κίνηση στην Ελλάδα κινείται με ταχύτερο ρυθμό από τον ευρωπαϊκό και τον παγκόσμιο, οι τουριστικές εισπράξεις αυξάνονται κατά 3% το χρόνο (διάστημα 2000-2004), οι ταξιδιωτικές πληρωμές στο εξωτερικό μειώνονται σημαντικά (διάστημα 2000-2007) και η πορεία των αφίξεων είναι ασύμμετρη με εκείνη των εισπράξεων. Η Ελλάδα από πλευράς ανταγωνιστικότητας εμφανίζεται σε χειρότερη κατάσταση από το 2007 (24η από 22η το 2007). Ειδικότερα, από πλευράς ανταγωνιστικότητας τιμών, παρόλο που ανεβαίνει 6 σκαλοπάτια στην 114η θέση επί συνόλου 133 χωρών, κατέχει μία από τις κατώτερες θέσεις, σε μία περίοδο που η οικονομική κρίση θα αυξήσει κατακόρυφα το ειδικό βάρος του ανταγωνισμού τιμών ως κριτηρίου τουριστικής επιλογής. Στο κατώφλι της οικονομικής κρίσης, η μείωση των προκρατήσεων, όσο και η έλλειψη ρευστότητας των τουριστικών επιχειρήσεων, καταδεικνύουν την έναρξη μίας περιόδου για το ελληνικό τουριστικό προϊόν που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το λιγότερο ως δύσκολη. Την εκτίμηση αυτή ήδη προδιαγράφει η αρνητική πορεία των αεροπορικών αφίξεων αλλοδαπών τουριστών το 2008 στη χώρα μας. Οι περισσότερες από τις ανταγωνίστριες της Ελλάδας χώρες σε τουριστικό επίπεδο παρουσίασαν επίσης μείωση στις αφίξεις, με τη χώρα μας να καταλαμβάνει μία από τις τελευταίες θέσεις στη μεταξύ τους σύγκριση. Εξάιρεση αποτελούν οι πορείες της Κροατίας (+2,1%), αλλά κυρίως της Τουρκίας, που με 16,1% είναι η μόνη χώρα με διψήφιο ποσοστό αύξησης του εν λόγω μεγέθους. Κατά το 2009 ο ελληνικός τουρισμός, θα βρεθεί υπό το καθεστώς της διεθνούς οικονομικής ύφεσης και ισχυρού ανταγωνισμού. Σε ένα συνεχώς επιδεινούμενο διεθνές πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, αντιμετωπίζοντας παράλληλα της συνεχιζόμενη πολιτική και κοινωνική αστάθεια σε εσωτερικό επίπεδο και τις δυσμενείς εξελίξεις των εθνικών μακροοικονομικών παραμέτρων. Θα έχει να αντιμετωπίσει τη μεταστροφή στην καταναλωτική συμπεριφορά και τις επιλογές των Ευρωπαίων τουριστών υπέρ

του εσωτερικού τουρισμού, των κοντινών προορισμών και κυρίως των τουριστικών αγορών χαμηλού κόστους, λόγω του υψηλού βαθμού χρέωσης των νοικοκυριών σε πολλές βασικές χώρες - πελάτες μας, της κάμψη της υπερτιμημένης αγοράς ακινήτων και της ανασφάλειας στην αγορά εργασίας (απολύσεις, μείωση πραγματικών μισθών), που συμπιέζουν το διαθέσιμο εισόδημα των εν δυνάμει τουριστών. Από την προσπάθεια του ΙΤΕΠ να εκτιμήσει τη μεταβολή που θα υπάρξει το 2009 στην τουριστική κίνηση της Ελλάδας προέκυψε πως τα πλέον αισιόδοξα σενάρια έχουν ως εξής: Ιδιαίτερα θα μεταβληθεί η τουριστική κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο (-5,54%), τη Γερμανία (-5,29%) και την Ιταλία (-5,48%). Οι αγορές αυτές συνιστούν το 38% περίπου του εισερχόμενου τουρισμού μας, μερίδιο που ενδέχεται να μεταβληθεί αισθητά, δεδομένης της σημαντικής μεταβολής του ΑΕΠ που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις εν λόγω χώρες. Συνολικά, η τουριστική κίνηση προς τη χώρα μας θα μειωθεί κατά 4,24% το 2009, ενώ η μείωση της τουριστικής κίνησης από τις παραδοσιακές αγορές κα είναι ακόμη μεγαλύτερη (-4,58%). Η συρρίκνωση της τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα μας θα έχει σημαντικά αρνητική επίδραση στον τομέα της απασχόλησης. Ειδικότερα, μία μείωση των αφίξεων κατά 5%, 10% ή 15% θα οδηγήσει στην απώλεια θέσεων εργασίας για ολόκληρη την οικονομία της τάξης των 69.000, 96.000 και 144.000 θέσεων εργασίας, αντίστοιχα. Το τελικό αποτέλεσμα για την πορεία του τουριστικού κλάδου δεν εξαρτάται μόνο από την πορεία των αφίξεων, αλλά κυρίως από τον αριθμό των διανυκτερεύσεων και την πραγματοποιηθείσα δαπάνη. Εκτιμάται ότι η μείωση των εξόδων είναι μεγαλύτερη κατά 8-10 ποσοστιαίες μονάδες αυτές των αφίξεων. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι στην παρούσα φάση είναι αδύνατο και επικίνδυνο να προσπαθήσει κάποιος να εκτιμήσει το προς τα πάνω όριο των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης. Οι οποιεσδήποτε εξελίξεις στον τομέα των κρατήσεων σήμερα μπορούν να εκληφθούν μόνο ως ενδεικτικής της τάσης και όχι του μεγέθους των επιπτώσεων. Γι' αυτό και πρέπει να εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας, όχι στην εκτίμηση του μεγέθους της συρρίκνωσης της τουριστικής δραστηριότητας, αλλά στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων. Επειδή η οικονομική δραστηριότητα εξαρτάται κυρίως από το ψυχολογικό κλίμα που υπάρχει δίπλα μας, θα πρέπει να αποφεύγονται εκτιμήσεις καταστροφής, οι οποίες μόνο κακό μπορούν να προκαλέσουν, χωρίς βέβαια να ωραιοποιούνται καταστάσεις. Τους παράγοντες που εκτιμάται ότι θα βοηθήσουν στην ανάσχεση της δραματικής πτώσης της τουριστικής κίνησης συγκαταλέγονται η ανεκτικότητα που έχει επιδείξει στο παρελθόν ο κλάδος,

η μεταπήδηση των διακοπών από το επίπεδο της πολυτέλειας σε εκείνο της ανάγκης, οι τάσεις αποπληθωρισμού που σημειώνονται σε πολλές χώρες εξαιτίας της κρίσης και η συγκράτηση του κόστους και οι προσφορές στις οποίες αναμένεται να προβούν οι επιχειρηματίες του κλάδου.

Οι παραδοσιακές τουριστικές αγορές της Ελλάδας είναι χώρες που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την κρίση (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία). Για το λόγο αυτό είναι επιβεβλημένο το ελληνικό τουριστικό προϊόν να στραφεί και σε άλλες αγορές, όπως αυτής της τέως Σοβιετικής Ένωσης και της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, αλλά και στον εσωτερικό τουρισμό. Ειδικά για τον εσωτερικό τουρισμό, κατά τα φαινόμενα, θα επηρεαστεί άμεσα και έμμεσα από τη διεθνή οικονομική κρίση: άμεσα εξαιτίας της μείωσης του εισοδήματος των Ελλήνων, αλλά και των περιορισμένων κεφαλαίων που θα μπορέσουν να έχουν υπό τη μορφή δανείου και έμμεσα λόγω της μείωσης των εισοδημάτων εκείνων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουριστικό κλάδο. Η τουριστική δαπάνη του εσωτερικού τουρισμού δημιουργεί συγκριτικά πολύ μικρότερη προστιθέμενη αξία, ενώ τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματά της είναι σημαντικά μεγαλύτερα. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι η αξιοποίηση του εσωτερικού τουρισμού, ακόμη κι αν δε λειτουργήσει ως υποκατάστατο του αλλοδαπού τουρισμού, είναι επωφελής, τόσο σε θέματα αναπτυξιακά, όσο και από περιφερειακή άποψη. Η πορεία του εσωτερικού τουρισμού αναμένεται καλύτερη από εκείνη του αλλοδαπού για το 2009 κι επομένως δίνεται η ευκαιρία στους τουριστικούς φορείς της χώρας να αναγνωρίσουν την αξία του και να του αποδώσουν την ανάλογη σημασία. Για την προώθηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος εν μέσω αυτών των δυσμενών συνθηκών απαιτείται δε επίπεδο κεντρικής και τοπικής κυβέρνησης η λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της απασχόλησης, την αναπλήρωση μέρους τουλάχιστον του χαμένου εισοδήματος των ανέργων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και την προώθησή του και τη στήριξη της ρευστότητας και βιωσιμότητας των τουριστικών επιχειρήσεων. Μεταξύ των μέτρων αυτών είναι η διεύρυνση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, η μείωση των τελών αεροδρομίων (Στάσιμο, τέλη προσγείωσης και διαμονής, κ.ά.) και η επαναδιαπραγμάτευση των τελών του αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος», η μείωση του κόστους της ακτοπλοΐας, η μείωση του συντελεστή Φ.Π.Α. Σε επίπεδο που να προσεγγίζει το επίπεδο των ανταγωνιστριών χωρών (Ισπανία, Πορτογαλία), η αξιοποίηση των κεφαλαίων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδυτών για τις ΜΜΕ, η ενίσχυση των προγραμμάτων

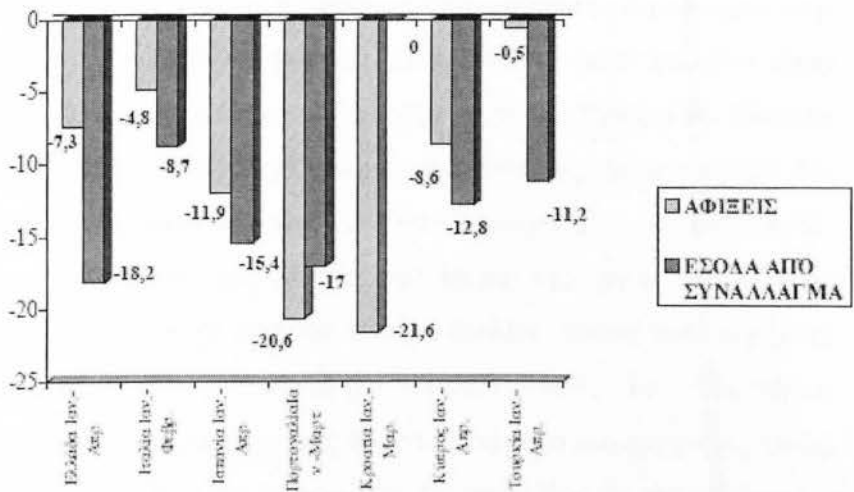
κοινωνικού τουρισμού, η μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων στις μεταφορές, κ.ά. Η τουριστική κοινότητα της χώρας, αντιλαμβανόμενη το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις του στην Ελλάδα, έδρασε καταλυτικά ωθώντας την κυβέρνηση να εξαγγείλει δια στόματος του πρωθυπουργού δέσμη μέτρων, βασικά χαρακτηριστικά της οποίας είναι η αύξηση των δαπανών για την προβολή της χώρας, η κατάρτιση των εργαζομένων στον κλάδο, αλλά κυρίως η διευκόλυνση των επιχειρήσεων σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση, την επιστροφή του ΦΠΑ, κ.ά. Εκτός από τη δράση στην οποία πρέπει να προβεί η Πολιτεία για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, αναγκαία είναι και η ανάληψη πρωτοβουλίας από την πλευρά των ίδιων των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, η πολιτική που προτείνεται να ακολουθηθεί αφορά στον επαναπροσδιορισμό των επιχειρηματικών στόχων, του τύπου δανεισμού, των επενδύσεων και της στρατηγικής marketing, τον περιορισμό των λειτουργικών εξόδων, την αναβάθμιση της προσφερόμενης ποιότητας, την επανεξέταση της τιμολογιακής πολιτικής και την εστίαση στο ανθρώπινο δυναμικό. (www.infopeloponnisos.gr)

3.4 ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

Τις μεγαλύτερες απώλειες τουριστικών εσόδων, μεταξύ των μεσογειακών χωρών, εμφανίζει η Ελλάδα στο πρώτο τρίμηνο του έτους, σύμφωνα με στοιχεία που επεξεργάστηκε το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ). Ειδικότερα, η χώρα μας παρουσιάζει μείωση εσόδων κατά 18,2%, έχοντας απώλειες αφίξεων (στο τετράμηνο) «μόλις» 7,3%. Αν και η περίοδος εσόδων-αφίξεων δεν είναι ακριβώς η ίδια, η αναντιστοιχία επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις των τουριστικών

παραγόντων ότι η ζημιά στα τουριστικά έσοδα θα είναι υψηλότερη (σε ποσοστό) από αυτήν των αφίξεων, λόγω των χαμηλών τιμών, που έδωσαν οι ξενοδοχοί, προκειμένου να προσελκύσουν πελατεία. Τα στοιχεία δείχνουν ότι σε επίπεδο αφίξεων, στο πρώτο τετράμηνο τη μεγαλύτερη μείωση είχαν η Κροατία και η Πορτογαλία με απώλειες περίπου 22% και 21% αντίστοιχα και ακολουθούν η Ισπανία (-12%), η Κύπρος (περίπου 9%) και η Ελλάδα (-7,3%). Η Τουρκία, παρά την εντυπωσιακή αύξηση αφίξεων, που σημειώνει τα τελευταία χρόνια, στο τετράμηνο είχε οριακή πτώση 0,5%. Σε επίπεδο τουριστικών εσόδων (στοιχεία α τριμήνου), τη μεγαλύτερη μείωση είχε η Ελλάδα (-18,2%) και ακολουθούν η Πορτογαλία (-17%), η Ισπανία (-15,4%), η Κύπρος (-13%) και η Τουρκία (-11%) (Σχήμα 3.1).

ΣΧΗΜΑ 3.1. Επιδόσεις στον Τουρισμό 2009/2008

Πηγή: ΣΙΑΤΡΑ ΕΛ., (02/06/2009) ΠΤΩΣΗ 18,2% ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΟ Α' ΤΡΙΜΗΝΟ, ΗΜΕΡΗΣΙΑ, σ. 7.

Το ΙΤΕΠ αποδίδει τη σημαντική αυτή μείωση εσόδων σε τέσσερις λόγους:

- _ Στη μείωση των αφίξεων,
- _ στη "συμπίεση" του χρόνου παραμονής των τουριστών,
- _ στον περιορισμό των δαπανών τους και
- _ στις χαμηλότερες τιμές που προσέφεραν τα ξενοδοχεία σε σχέση με το 2008.

(www.enet.gr, 08/09/2009)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ινστιτούτου, οι αφίξεις ξένων επισκεπτών στα αεροδρόμια της χώρας ακολουθούν σταθερά πτωτική πορεία, σημειώνοντας μεγαλύτερη υποχώρηση τον Αύγουστο, κατά 9%, απ'ότι τον Ιούλιο (-6%). Εάν συνεχιστεί αυτή η τάση, ο Σεπτέμβριος αναμένεται να κινηθεί σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα. Οι αφίξεις για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου έχουν παρουσιάσει μείωση κατά 8,5% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Για το σύνολο του έτους οι αεροπορικές αφίξεις αναμένεται να σημειώσουν μείωση από 9% έως 10%. Ενθαρρυντικότερα είναι πάντως τα στοιχεία, όσον αφορά στις αφίξεις τουριστών στην Ελλάδα με άλλα μέσα.

3.5 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΤΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Τα σημαντικότερα αεροδρόμια της χώρας έδειχναν ότι δοκιμάζονται από τις συνέπειες της διεθνούς κρίσης από την αρχή του έτους 2009. Μια προσεκτική ανάγνωση των στατιστικών στοιχείων που δημοσιοποίησε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) για τις αφίξεις εξωτερικού στα αεροδρόμια στην περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2009 δείχνει πως τα προειδοποιητικά σημάδια είχαν φανεί από το 2008, αλλά ελάχιστοι τα πήραν στα σοβαρά. Στους δύο πρώτους θερινούς μήνες του 2008 είχε καταγραφεί πτώση της επιβατικής κίνησης κατά 1,5% έναντι του 2007, ενώ η αντίστοιχη περίοδος του 2009 ξεκίνησε με υποχώρηση 7,1%. Το Ηράκλειο Κρήτης, το δεύτερο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας από πλευράς επιβατικής κίνησης, εμφάνιζε στην περίοδο Ιουνίου-Ιουλίου πτώση που άγγιξε το 11%, ενώ από την αρχή του χρόνου μετρά απώλειες 10%. Το «Ελευθέριος Βενιζέλος» της Αθήνας καταγράφει απώλειες 7% στο επτάμηνο του τρέχοντος έτους, ενώ για την περίοδο Ιουνίου-Ιουλίου διαφαίνεται ότι μετά βίας θα κατορθώσει να παραμείνει σε θετικό πρόσημο. Με βάση τα προσωρινά στοιχεία του ΣΕΤΕ καταγράφεται μικρή αύξηση 0,8% στις αφίξεις εξωτερικού για το αεροδρόμιο της Αθήνας. Το «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης δεν διαχωρίζει τους επιβάτες με βάση την προέλευσή τους, αν έρχονται δηλαδή από το εξωτερικό ή από κάποια άλλη πόλη της Ελλάδας. Ώς εκ τούτου, τα στοιχεία είναι συγκεντρωτικά για το αεροδρόμιο της συμπρωτεύουσας και καταγράφουν πτώση 8% από την αρχή του χρόνου και 9% στους δύο πρώτους καλοκαιρινούς μήνες. Το υπουργείο Μεταφορών πέτυχε μια μικρή αύξηση στην επιβατική κίνηση των περιφερειακών αεροδρομίων, αλλά η αύξηση αυτή ήταν αποτέλεσμα της απόφασης να εφαρμοστεί φέτος έκπτωση 100% στα τέλη που καταβάλλουν οι αεροπορικές εταιρείες για τη χρήση των περιφερειακών

αεροδρομίων. Στην πορεία όμως όλα τα περιφερειακά αεροδρόμια που περιλαμβάνονται στις μετρήσεις του ΣΕΤΕ εμφανίζουν πτώση που φτάνει έως το 26% για τη Χίο και το 23,5% για την Κεφαλονιά. Δημοφιλείς προορισμοί όπως η Σαντορίνη, η Κέρκυρα και η Κως βρίσκονται επίσης αντιμέτωποι με την ύφεση και το να περιμένει κανείς ανάκαμψη στους μήνες που απομένουν έως το τέλος της χρονιάς αποτελεί, τελικά, χάσιμο χρόνου. Οι ρίζες του προβλήματος βρίσκονται στις αεροπορικές εταιρείες οι οποίες έλαβαν μέτρα είτε με περικοπές στα δρομολόγια (αποφεύγοντας προορισμούς που δεν παρουσίαζαν ιδιαίτερο εμπορικό ενδιαφέρον) είτε με περικοπές στις προσφερόμενες θέσεις. Στην πράξη αυτό σήμαινε πως είτε δρομολογήθηκαν σε κάποιες γραμμές αεροσκάφη μικρότερης χωρητικότητας ή, το συνηθέστερο, μειώθηκαν οι συχνότητες, ο αριθμός δηλαδή των αεροπλάνων που εξυπηρετούν σε καθημερινή ή εβδομαδιαία βάση κάποιον προορισμό. Μοιραία η πρακτική αυτή είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί και ο αριθμός των πτήσεων που εξυπηρετούν όχι μόνο τα ελληνικά, αλλά το σύνολο των ευρωπαϊκών αεροδρομίων. Σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό τομέα του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροδρομίων (ACI Ευρώπης), η πτώση στον αριθμό των επιβατών που εξυπηρετήθηκαν από 110 αεροδρόμια της Γηραιάς Ηπείρου έφτασε στο 10% στο πρώτο εξάμηνο του 2009. Τη μεγαλύτερη μείωση υπέστησαν τα αεροδρόμια που εξυπηρετούν 10-25 εκατ. επιβάτες και στα οποία περιλαμβάνεται και το «Ελευθέριος Βενιζέλος». (Μουμούρης Ν., 2009) Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (Ι.Τ.Ε.Π.), στο 14,5% η μείωση των συναλλαγματικών εισπράξεων λόγω της μείωσης των αφίξεων ξένων επισκεπτών στα περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας και τον Ιούλιο. Η μείωση των αφίξεων στο πρώτο επτάμηνο του έτους υπολογίζεται σε 8,5%. Οι συναλλαγματικές εισπράξεις παρουσίασαν υποχώρηση κατά 14,5% για την ίδια περίοδο. Το ινστιτούτο παρουσιάζεται συγκρατημένα αισιόδοξο ότι η υποχώρηση θα διατηρηθεί σε μονοψήφια επίπεδα για το σύνολο του έτους -υπό την προϋπόθεση ότι ο Αύγουστος θα ακολουθήσει την τάση που έχει διαμορφωθεί. Παράλληλα, θεωρεί ενθαρρυντικό το γεγονός ότι οι αφίξεις ξένων επισκεπτών στο διεθνές αεροδρόμιο της Αθήνας αυξήθηκαν τον Ιούλιο, κατά 7,6%, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία. Περισσότερο "ανθεκτικοί" προορισμοί αποδεικνύονται η Ρόδος, η Σκιάθος και η Ζάκυνθος, με υποχώρηση των αφίξεων κατά 3% για τα δύο πρώτα νησιά και 5,5% για το τελευταίο. Περισσότερο πλήττονται Χίος (-26,3%), Κεφαλονιά (-23,6%), Σάμος (-14,1%)

και Χανιά (-13,4%). Υποχώρηση κατά 20% παρουσιάζει η άφιξη Ρώσων τουριστών στη Χαλκιδική, ενώ κατά 50% και 35% έχουν μειωθεί αντίστοιχα οι αφίξεις Γερμανών και Βρετανών στο Ηράκλειο. Όσον αφορά στους Έλληνες τουρίστες, φαίνεται ότι επιλέγουν να κάνουν διακοπές μικρότερες σε διάρκεια απ' ό τι τα προηγούμενα χρόνια. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων παρουσιάζει μειώσεις που ξεπερνούν σε ορισμένες περιοχές και το 20%. Δυσμενείς είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις τουριστικές βιομηχανίες και των γειτονικών χωρών. Οι αφίξεις τουριστών από την αρχή του έτους έχουν μειωθεί κατά 18,2% στο Ισραήλ, 11,5% στην Ισπανία και 10,8% στην Κύπρο. Οριακή είναι πάντως η μείωση των αφίξεων στην Τουρκία (-0,9%), ενώ αυξήθηκαν οι αφίξεις στο Μαρόκο και στην Τυνησία, κατά 9% και 0,9% αντίστοιχα. οι συναλλαγματικές εισπράξεις και σε αυτές τις τρεις χώρες έχουν όμως μειωθεί. (www.enet.gr)

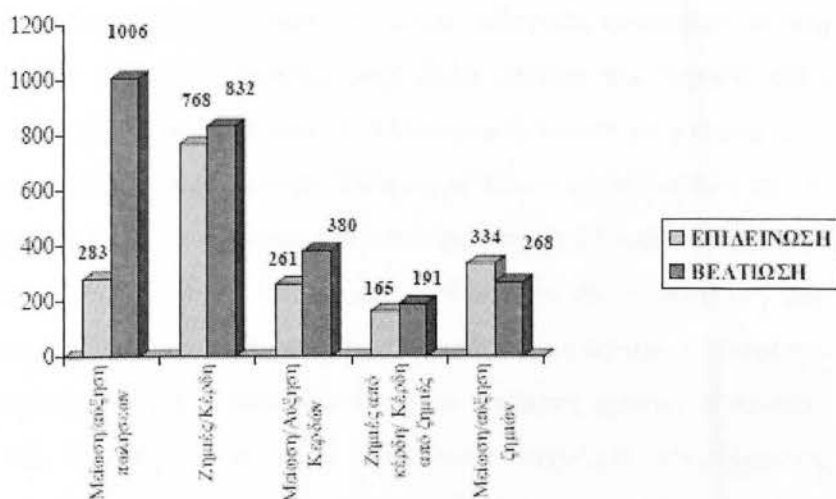
Οι δυσοίωνες προβλέψεις επιβεβαιώθηκαν, καθώς η μείωση της τουριστικής κίνησης από το εξωτερικό δεν ανακόπηκε ούτε τον Αύγουστο του 2009, ενώ οι μειωμένες τιμές που έδωσαν οι ξενοδόχοι στους τουρ οπερέιτορ δημιουργούν χαμηλή βάση ενόψει των διαπραγματεύσεων για τα συμβόλαια του 2010 που ήδη ξεκίνησαν. Με σχετική σιγουριά, πλέον, κορυφαίοι παράγοντες της τουριστικής αγοράς εκτιμούν ότι τη φετινή χρονιά οι αφίξεις ξένων θα είναι μειωμένες περί το 10%. Υποχώρηση της τάξης του 15% αναμένεται να εμφανίσουν οι συνολικές εισπράξεις της χώρας, ενώ τα έσοδα των τουριστικών επιχειρήσεων αναμένεται ότι θα υποχωρήσουν κατά 20% τουλάχιστον. Σε απόλυτους αριθμούς υπολογίζεται ότι φέτος θα έλθουν τελικά στη χώρα μας περίπου 1,5 εκατ. λιγότεροι ξένοι τουρίστες, η εθνική οικονομία θα χάσει περίπου 1,7 δισ. ευρώ έσοδα, ενώ οι περίπου 9.500 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της χώρας εκτιμάται ότι θα βάλουν φέτος περί τα 1,2 δισ. ευρώ λιγότερα χρήματα στα ταμεία τους. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι η μείωση των εσόδων των επιχειρήσεων είναι διπλάσια σε σχέση με τη μείωση των αφίξεων. Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι για να έλθουν αυτοί οι λιγότεροι ξένοι, οι ξενοδόχοι χρειάστηκε να δώσουν «γη και ύδωρ» στους τουροπερέιτορ. Διακινδυνεύοντας, παράλληλα, τη μελλοντική επιβίωση των επιχειρήσεών τους. Την ίδια στιγμή η Ελλάδα χάνει από πολλές διαφορετικές κατηγορίες πελατών. Οι μεν πλούσιοι (π.χ. Ρώσοι) δεν την προτιμούν πλέον, καθώς τη θεωρούν χαμηλού επιπέδου για τα επίπεδα πολυτέλειας που αναζητούν. Από την άλλη πλευρά, την αποφεύγουν ολοένα περισσότεροι ξένοι πελάτες μέσω οικονομικών δυνατοτήτων, καθώς τη θεωρούν ακριβό προορισμό για τα χρήματα που μπορούν να διαθέσουν. Ισχυροί επιχειρηματίες

του χώρου καθώς και γνώστες της αγοράς εκτιμούν ότι ο ελληνικός τουρισμός «θα ξαναγίνει μια κερδοφόρα επιχείρηση από το 2011». Μέχρι τότε, όμως, οι χιλιάδες επιχειρήσεις που ζουν άμεσα ή έμμεσα από τον τουρισμό θα καλούνται να επιβιώσουν σε ένα «εχθρικό» περιβάλλον για μία τουλάχιστον διετία (2009-2010), ίσως και περισσότερο. Μία και μόνη πραγματικά δύσκολη χρονιά για τον ελληνικό τουρισμό ήταν αρκετή για να αποδειχθεί ότι το τουριστικό οικοδόμημα της χώρας και μία από τις βασικότερες «γεννήτριες» παραγωγής εσόδων της στηρίζεται σε πηλίνα πόδια. Με μείωση εσόδων άνω του 20% τη φετινή χρονιά, η κύρια «μηχανή» της τουριστικής βιομηχανίας (τα ξενοδοχεία) «ρετάρουν» επικίνδυνα και είναι αμφίβολο αν θα καταφέρουν να βγάλουν τη δύσκολη ανηφόρα της διετίας που διανύουμε. (Υφαντής 6.,2009)

3.6 ΕΠΗΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ

Το 2008 σημειώθηκε μείωση των αφίξεων κατά 3,2% και των διανυκτερεύσεων κατά 3,5% σύμφωνα με μελέτη της Hellastat AE (www.hellastat.eu) (Σχήμα 3.2).

ΣΧΗΜΑ 3.2. Η πορεία του κλάδου ξενοδοχειακών επιχειρήσεων

Πηγή: Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, *ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΡΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ*, (27/05/2009), σ. 11.

Κατά τον Ιούλιο και Αύγουστο του 2009 η μείωση των διανυκτερεύσεων των Ελλήνων κυμαίνεται μεταξύ 15-20%, σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων. Τα Χανιά, όπως και η Χαλκιδική, καταγράφουν μείωση των διανυκτερεύσεων 10% στο διάστημα από 15 Ιουλίου. Το ινστιτούτο δεν αναφέρεται στην «ιδιομορφία» της συμπεριφοράς των τουριστικών επιχειρήσεων απέναντι στους Έλληνες πελάτες και ιδίως τις υψηλές τιμές που

ισχύουν γι' αυτούς σε σχέση με τους ξένους. Τουριστικοί επιχειρηματίες -όχι ξενοδόχοι- αναφέρουν ότι σε ένα καλό ξενοδοχείο 4-5 αστέρων ο Έλληνας θα κληθεί να πληρώσει (με ημιδιατροφή) το δίκλινο γύρω στα 170 ευρώ. Ο ξένος, όμως, δεν θα ξεπεράσει τα 50 ευρώ. Μάλιστα οι καταστηματάρχες τουριστικών ειδών στους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς της χώρας (Κέρκυρα, Ρόδος, Κρήτη, Χαλκιδική) κατηγορούν τους ξενοδόχους ότι με τη διατήρηση υψηλών τιμών αποστραγγίζουν σχεδόν το διαθέσιμο εισόδημα των Ελλήνων, με συνέπεια η κρίση στην αγορά να επιδεινώνεται. Παρ' όλα αυτά, τα εμπορικά τουριστικά καταστήματα, σύμφωνα με καταστηματάρχες- περιμένουν το μάννα εξ ουρανού μόνον από τους Έλληνες τουρίστες. Αυτοί έδωσαν κίνηση και ζωή στις τουριστικές περιοχές τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Επισυνέβησαν, όμως, και ποιοτικές αλλαγές σε σχέση με τους αλλοδαπούς τουρίστες. (Τσουπαρόπουλος Κ., 2009) Στην Κέρκυρα, η μείωση αφίξεων από το εξωτερικό εμφανίζεται ότι ήταν 12% ακόμα και τον Αύγουστο. Όμως στις παραλίες τα πράγματα ήταν ακόμα πιο άσχημα. Την πρώτη εβδομάδα του Αυγούστου μια από τις πιο γνωστές παραλίες του νησιού, η δασιά, ήταν σχεδόν έρημη τις καθημερινές και ο κόσμος πύκνωνε μόνο απ' την Παρασκευή μέχρι την Κυριακή. Τα δε καΐκια, που πραγματοποιούν σύντομες εκδρομές, αναφέρουν πτώση τζίρου περί το 60% σε σχέση με πέρυσι. Στην άλλη πλευρά του νησιού, στην Παλαιοκαστρίτσα, τα καφέ ήταν μισοάδεια. Η Μεσσηνία ξεκίνησε με μείωση 25% στις πληρότητες, αλλά όταν κατέφθασαν οι Έλληνες η πτώση εξανεμίσθηκε και τα ξενοδοχεία του νομού είναι γεμάτα ακόμα και αυτή τη στιγμή. Πτώση κατέγραψαν μόνο περιοχές όπως η Καρδαμύλη, η Στούπα, η Φοινικούντα, η Μεθώνη που προσελκύουν ξένους και δέχθηκαν πλήγμα από την κατάρρευση αγγλικού γραφείου. Με την έναρξη λειτουργίας του Costa Navarino την επόμενη χρονιά, η περιοχή υπολογίζεται ότι θα αναδειχθεί σ' έναν από τους ταχύτερα ανερχόμενους προορισμούς. Ήδη, η Aegean Airlines εξετάζει το ενδεχόμενο για πτήσεις από τη Θεσσαλονίκη αλλά και την Αθήνα προς την Καλαμάτα για την ερχόμενη χρονιά. Η Μύκονος ήταν συνήθως γεμάτη από Παρασκευή μέχρι Κυριακή, ενώ τον Αύγουστο τα ξενοδοχεία σχεδόν γέμισαν (πληρότητες πάνω από 80%). Όμως οι επιχειρηματίες δεν κατάφεραν να διαθέσουν τα δωμάτιά τους στις ακριβότερες τιμές πόρτας. Τις μείωσαν περί το 10-20% οι μικρές μονάδες, ενώ οι μεγαλύτερες «κατέβηκαν» ακόμα πιο κάτω. Τα κρουαζιερόπλοια, πάντως, άφησαν αρκετό χρήμα στο νησί, καθώς τα πλοία έμεναν όλη μέρα και όχι μόνο μερικές ώρες. Έτσι, οι τιμές στα εστιατόρια και καφέ δεν έπεσαν. Περί το 10% μείωση αφίξεων κατέγραψε η Κρήτη (Ηράκλειο). Η

περιοχή είναι ίσως η πλέον χαμένη της τουριστικής σεζόν. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα περισσότερα μικρά και μεσαία ξενοδοχεία της Χερσονήσου είχαν προσφέρει στους τουρ οπερέιτορ τιμές περί τα 9 ευρώ το άτομο. Αρκετοί Έλληνες αξιοποίησαν τις προσφορές των ακτοπλοϊκών εταιρειών για να κάνουν φέτος διακοπές στην Κρήτη. Αρκετό κόσμο συγκέντρωσαν τον Αύγουστο τα νότια παράλια των Χανίων, όπου έβρισκε κανείς δωμάτιο με 40 ευρώ ακόμα και τον Αύγουστο. (Π.6.Υ., 2009) Η Ευρώπη είναι μία από τις περιοχές που επλήγη περισσότερο, παρουσιάζοντας μείωση της τουριστικής κίνησης κατά 10%, με τις περιοχές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να πλήττονται ακόμη πιο πολύ και να καταγράφουν μείωση της τουριστικής κίνησης κατά 13%. Στη Μέση Ανατολή η τουριστική κίνηση μειώθηκε κατά 18%, στην Ασία 6% και στην Αμερική (Βόρεια και Νότια) 5%. Η τουριστική κίνηση προς τη Βόρεια Αμερική μειώθηκε κατά 7%, την Καραϊβική 6% και την Κεντρική Αμερική 4%, ενώ αντίθετα στη Νότια Αμερική η κίνηση παρουσίασε αύξηση 0,2%. (Λίτσης Μ., 03/08/2009)

3.7 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η οικονομική κρίση επέφερε επιπτώσεις και στον συνεδριακό τουρισμό. Οι εταιρικές εκδηλώσεις φάνηκαν να περιορίζονται, αναλόγως πάντα τον κάθε κλάδο. Δηλαδή πιο πολύ επηρεάστηκαν οι αυτοκινητοβιομηχανίες και πολύ λιγότερο οι φαρμακοβιομηχανίες. Πάντως τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έκθεση συνεδριακού τουρισμού ΕΙΒΤΜ, που πραγματοποιήθηκε 1-3 δεκεμβρίου στη Βαρκελώνη, είναι αισιόδοξα. Η οικονομική κρίση δεν έχει επηρεάσει τις εταιρικές εκδηλώσεις σε τέτοιο βαθμό ώστε να παρατηρούνται ακυρώσεις. Αυτό που κυρίως γίνεται είναι να μειώνεται η διάρκεια των συνεδρίων, να περιορίζονται τα workshops και οι δεξιώσεις και να περιορίζεται ο αριθμός των συμμετεχόντων. Αυτό φυσικά έχει επιπτώσεις στην τουριστική βιομηχανία της χώρας μας, αλλά τουλάχιστον δεν φαίνεται να υπάρχει εικόνα ολοκληρωτικής αποχής. Σύμφωνα με έρευνα που παρουσιάστηκε στην ΕΙΒΤΜ και αφορά ευρωπαϊκές αγορές, το 25% των ερωτηθέντων πρόκειται να πραγματοποιήσουν περισσότερα διεθνή συνέδρια του 2009, το 9% θα πραγματοποιήσουν περισσότερα εθνικά συνέδρια και το 35% θα διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό συνεδρίων. Σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό των εταιρειών για συνέδρια, το 39% των ερωτηθέντων έχουν ήδη προχωρήσει σε μείωση για το 2009, ωστόσο ένα 60% υπολογίζει σε αύξηση του προϋπολογισμού του ενώ ένα 20% δήλωσε ότι θα διατηρηθεί προϋπολογισμός στα ίδια επίπεδα με το 2008.

(www.hotelrestaurant.gr, 2009) Ο συνεδριακός τουρισμός παρουσιάστηκε αρκετά ανθεκτικός σε κάθε λογής κρίσεις στο παρελθόν (πόλεμος στον Κόλπο, στο Ιράκ, στη Σερβία κτλ.). Αναφορές για ακυρώσεις συνεδρίων ή μεγάλες συρρικνώσεις καταγράφονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Και πρέπει να σημειωθεί ότι αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι στην Ελλάδα τουλάχιστον -και ίσως και σε άλλες χώρες - ο αριθμός των συνεδρίων που διοργανώνονται είναι μεγαλύτερος από αυτόν που έχει ανάγκη η επιστημονική κοινότητα. (Αστράς Ντ., 2009)

3.8 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

Σε εποχή λιτότητας εισέρχεται και ο επαγγελματικός τουρισμός λόγω της οικονομικής κρίσης καθώς το 2009 τα επιχειρηματικά ταξίδια που θα πραγματοποιούν τα στελέχη θα είναι λιγότερα, μικρότερης διάρκειας και φθηνότερα. Αυτά προκύπτουν από την έρευνα «Ο Λιτός Ταξιδιώτης – Οι επιπτώσεις των επιχειρηματικών περικοπών στην επιλογή ξενοδοχείων» του τμήματος Intelligence του Economist, που διενεργήθηκε για λογαριασμό της εταιρείας Amadeus. Σύμφωνα με την έρευνα το 47% από τα 354 στελέχη που ερωτήθηκαν σε Ασία, Ευρώπη και Βόρεια Αμερική θα πραγματοποιήσουν λιγότερα ταξίδια στους επόμενους 12 μήνες, ενώ σε ποσοστό 28% περιμένουν υποβάθμιση κατηγορίας για τα ξενοδοχεία τεσσάρων και πέντε αστέρων. Επιπλέον, το 63% των ερωτηθέντων περιμένουν ότι οι εταιρείες τους θα χρησιμοποιήσουν την οικονομική κρίση με τέτοιο τρόπο ώστε να πετύχουν τις καλύτερες δυνατές τιμές από τα ξενοδοχεία. Μια πολύ μεγάλη ημερίδα των στελεχών, σε ποσοστό που αγγίζει το 61%, είπαν πως μια έμπιστη εταιρεία με ομοιόμορφο επίπεδο υπηρεσιών σε διάφορες τοποθεσίες θα ήταν αποφασιστικός παράγοντας κατά την επιλογή ξενοδοχείου το 2009.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι ταξιδιώτες επαγγελματικών ταξιδιών μετρούν την αξία με την τιμή, τις ενοποιημένες υπηρεσίες και την αποτελεσματικότητα στα ξενοδοχεία, ενώ θα απαρνηθούν τις πολυτελείς παροχές και θα προτιμήσουν πιο απλές και αποδοτικές υπηρεσίες. Απολύτως απαραίτητο στοιχείο στην πλειοψηφία των στελεχών είναι η συνδεσιμότητα στο Internet σε ποσοστό 76%, σε αντίθεση με ένα ήσυχο δωμάτιο, το οποίο προτίμησε το 56%, την καλή συγκοινωνία (54%) ή την κεντρική τοποθεσία του ξενοδοχείου (52%). (ΤΟ ΒΗΜΑ, 17/02/2009)

3.9 ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνο κατά τη φετινή τουριστική χρονιά υπολογίζεται ότι χάθηκαν περισσότερες από 19.000 θέσεις απασχόλησης στα ξενοδοχεία. Σε κύριες τουριστικές περιοχές, μάλιστα, όπως είναι η Κέρκυρα ή η Ρόδος στα περισσότερα ξενοδοχεία οι εργαζόμενοι παραμένουν απλήρωτοι από την αρχή του έτους, ενώ τους οφείλονται χρήματα ακόμα και από την περυσινή χρονιά. (Υφαντής 6., 2009) Ανάλογες είναι και οι επιπτώσεις που επήλθαν και στο επάγγελμα των ξεναγών καθώς το 2009 στον κλάδο καταγράφεται ανεργία που αγγίζει τα ποσοστά της χρονιάς του Πολέμου στον Κόλπο. Ο τρόπος που ασκείται ο ανταγωνισμός φέρνει στην Ελλάδα όλο και πιο χαμηλά εισοδήματα που δεν έχει τη δυνατότητα να ζωντανέψει τις τουριστικές περιοχές. (Καραγεώργη Χρ., 2009)

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Στην ευρωζώνη η στρατιά των ανέργων στην ευρωζώνη ξεπέρασε τα 15 εκατομμύρια. Με το κύμα απολύσεων του Ιουλίου η ανεργία θέριψε σε μηνιαίο επίπεδο πρωτοφανές από το 1999 πλήττοντας το 9,5 % του εργατικού δυναμικού στη ζώνη του ευρώ. Σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή Ένωση 21,8 εκατομμύρια άνθρωποι ψάχνουν για δουλειά χωρίς να βρίσκουν. Η κρίση στον τουρισμό συνέβαλε στη νέα εκτίναξη της ανεργίας στο 18,5% στην Ισπανία. Τέσσερις στις δέκα θέσεις εργασίας για 25χρονους πτυχιούχους δεν υπάρχουν πια. Το αντίδοτο του Βερολίνου στις απολύσεις, δηλαδή οι περικοπές ωρομισθίου αντί κατάργησης θέσεων, δεν μπόρεσε να τιθασεύσει την ανεργία στην Γερμανία. Ούτε και στη Γαλλία σύμφωνα πάντα με την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία. Το φάντασμα της ρευστότητας υπενθυμίζει η πρώτη ευρωπαϊκή χρεοκοπία του φθινοπώρου.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Χιλιάδες επιβάτες της αεροπορικής εταιρείας Sky Europe βρίσκονται σήμερα αποκλεισμένοι σχεδόν σε όλη την Ευρώπη, μετά την ανακοίνωση της χρεοκοπίας της εταιρείας αντί χαμηλού κόστους και τη ματαίωση όλων των πτήσεών της. Η εταιρεία αυτή, η οποία ιδρύθηκε το 2001 από αυστριακούς επενδυτές, δεν κατέγραψε ποτέ κέρδη στα 6 χρόνια της λειτουργίας της. Εξυπηρετούσε περίπου 30 προορισμούς με πτήσεις της από τη Μπρατισλάβα, την Πράγα και τη Βιέννη. Και στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης επισκιάζονται. Επίσης στο 9,5% παραμένει το ποσοστό ανεργίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. (www.news.ert.gr)

4.1 ΤΑ ΕΞΑΓΓΕΛΘΕΝΤΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι τουριστικοί επιχειρηματίες ζήτησαν μια σειρά άμεσων μέτρων για τη στήριξη του τουριστικού τομέα, χωρίς να ανακοπεί η εφαρμογή των εξίσου αναγκαίων μεσοπρόθεσμων μέτρων ενίσχυσης της ποιότητας του συνολικού τουριστικού προϊόντος. Τελικά ο Πρωθυπουργός εξήγγειλε τα εξής:

1. Αυξάνονται οι δαπάνες για προβολή της χώρας, κατά 50%, με στόχο τη συγκράτηση του αριθμού των επισκεπτών.
2. Μειώνεται το Ενιαίο Τέλος Ακινήτων (ΕΤΑΚ), από 1% επί της αξίας του κτίσματος και 6% επί της αξίας του οικοπέδου, σε 0,33% για τα έτη 2009 και 2010.
3. Αναστέλλεται για ένα έτος η καταβολή εισφοράς του Ν. 128/75 για το σύνολο των δανείων των τουριστικών επιχειρήσεων προς τις Τράπεζες.
4. Οι τουριστικές επιχειρήσεις θα χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του «Προγράμματος ενίσχυσης της ρευστότητας στην Οικονομία».
5. Υλοποιείται άμεσα και δυναμικά το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013, μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δράσεις τουριστικών υποδομών, υπηρεσιών και Επιχειρήσεων.

6. Μειώνεται το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων για την Αυτοδιοίκηση, από το 2%, σε 0,5%. Η απώλεια αυτή των ΟΤΑ αντικαθίσταται από αύξηση, κατά 20%, των πόρων που προέρχονται από τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων.
7. Λαμβάνεται μέριμνα για άμεση επιστροφή από τις ΔΟΥ του οφειλόμενου ΦΠΑ.
8. Μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, παρέχεται κεφάλαιο κίνησης, με πλήρη επιδότηση των τόκων, μέχρι του ποσού των 350 χιλ.Ευρώ.
9. Δίνεται άμεση προτεραιότητα στην καταβολή των οφειλομένων ποσών των επιχορηγήσεων για όσες επιχειρήσεις έχουν υπαχθεί στον Επενδυτικό Νόμο, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
10. Αντιμετωπίζεται το ζήτημα της λειτουργικής τακτοποίησης ξενοδοχειακών μονάδων που αποτελούσε πάγιο και χρόνιο πρόβλημα.
11. Μετατρέπεται το εποχικό επίδομα ανεργίας σε επίδομα εργασίας.
12. Αυξάνεται κατά 21% για το 2009 ο αριθμός των εισιτηρίων για τον Κοινωνικό Τουρισμό, που οργανώνει η Εργατική Εστία. Ήδη από πέρυσι το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης αύξησε τα δελτία κοινωνικού τουρισμού κατά 41%.
13. Λειτουργεί πρόγραμμα κατάρτισης με θεωρητική και πρακτική άσκηση και υποχρέωση των επιχειρήσεων που μετέχουν να απορροφήσουν 30% όσων καταρτίζονται.
14. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την τόνωση των ξενοδοχείων και άλλων συναφών επιχειρήσεων στο κέντρο της Αθήνας, που έχουν υποστεί ζημιές από τα τελευταία θλιβερά συμβάντα. (www.hotel-restaurant.gr, 2009)

4.2 ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΠΑ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Την άμεση επιστροφή ΦΠΑ στις τουριστικές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν μαζί με τις κατασκευαστικές σοβαρά προβλήματα επιβίωσης λόγω της οικονομικής κρίσης αποφάσισε το υπουργείο Οικονομικών με κατ' επείγουσα εγκύκλιό του. Το πιστωτικό υπόλοιπο επιστρέφεται κατά 90% χωρίς έλεγχο μέσα σε έναν μήνα από την υποβολή της αίτησης και το υπόλοιπο 10%, εφόσον δεν πρόκειται για την πρώτη επιστροφή, κατόπιν προσωρινού ελέγχου εντός της διαχειριστικής περιόδου υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης. Επιπλέον, μόνο στην περίπτωση που διαπιστώνονται συγκεκριμένες παραβάσεις η επιστροφή διενεργείται κατόπιν τακτικού ελέγχου, ο οποίος πρέπει να ολοκληρώνεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Περαιτέρω, ορίζεται ότι η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών για την εκτέλεση των

επιστροφών ελέγχεται από τους αρμόδιους επιθεωρητές που μεταβαίνουν σε τακτά διαστήματα στις ΔΟΥ και ελέγχουν την τήρηση των χρονικών ορίων επιστροφής από το βιβλίο «Αιτήσεων - αποφάσεων επιστροφής ΦΠΑ», καθώς και τη σειρά προτεραιότητας ικανοποίησης των αιτημάτων. (ΤΟ ΒΗΜΑ, 25/02/2009)

4.3 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Για να αποτραπούν τα χειρότερα η κυβέρνηση του Μπαρόκ Ομπάμα θα χρειαστεί να υιοθετήσει ένα ριζοσπαστικό και εκτεταμένο πακέτο μέτρων, το οποίο θα αποτελείται από πέντε βασικούς άξονες:

- 1) δημοσιονομικά κίνητρα,
- 2) επιδιόρθωση του συστήματος στεγαστικής πίστης,
- 3) τραπεζική ανακεφαλαιοποίηση,
- 4) καινοτομία στην ενεργειακή πολιτική,
- 5) μεταρρύθμιση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το πρόγραμμα δημοσιονομικών κινήτρων έχει προχωρήσει, αλλά θα χρειαστεί χρόνος για να λειτουργήσει. Η πλήρης επιδιόρθωση του συστήματος στεγαστικών δανείων και η ανακεφαλαιοποίηση είναι μέτρα απαραίτητα για την αντιστροφή της οικονομικής κατάστασης. (Σόρος Τζ., 2009)

4.4 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

1. Καθίσταται προτεραιότητα η ενίσχυση των δυνατοτήτων σε κάθε οικογένεια, να μπορέσει να κάνει διακοπές σε ένα από τα τόσο όμορφα μέρη της χώρας μας και το όφελος να είναι διπλό. Από τη μια να αναβαθμισθεί η ποιότητα της ζωής των πολιτών και από την άλλη, ιδιαίτερα σε αυτές τις δύσκολες στιγμές για τον τουρισμό, να υποστηριχθεί η τουριστική δραστηριότητα με έμφαση στον εσωτερικό τουρισμό, τον κοινωνικό τουρισμό, ο οποίος δεν πρέπει να περιορίζεται στους καλοκαιρινούς μήνες. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που θα έχει η μικρομεσαία δραστηριότητα, γιατί αυτή κατά κύριο λόγο, δοκιμάζεται με σημαντικές συνέπειες στην Απασχόληση και γενικότερα στην οικονομία. (Πολυζωγόπουλος Χ., 2009)

2. Η μόνη πιθανή οδός διαφυγής από την κρίση, είναι η προσέλκυση τουριστών πολύ υψηλών προδιαγραφών και εισοδημάτων που δεν πλήττονται ιδιαίτερα από την κρίση.

3. Αναγκαία προϋπόθεση είναι να ληφθούν άμεσα μέτρα για τη βραχυπρόθεσμη επιβίωση των τουριστικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων.

4. Λήψη μέριμνας για τη χρηματοπιστωτική κάλυψη των τουριστικών επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ρευστότητάς τους με επενδυτικά δάνεια και κεφάλαια κινήσεως, ιδιαίτερα κατά την εκτός αιχμής περίοδο, με προσιτά επιτόκια και όρους αποπληρωμής για τα προσεχή δυο τουλάχιστον χρόνια.
5. Παροχή δέσμης οικονομικών και άλλων κινήτρων που θα ενθαρρύνουν τη δημιουργία ξενοδοχείων υψηλών απαιτήσεων.
6. Ενίσχυση βελτιωμένων ειδικών τουριστικών υποδομών. Για την ικανοποίηση των αναγκών του επισκέπτη, χρειάζονται συνεδριακές και εκθεσιακές εγκαταστάσεις, κέντρα ευεξίας (spa), γήπεδα γκολφ, κ.λπ.
7. Ενίσχυση προσπαθειών ανάπτυξης οικολογικών-αγροτουριστικών καταλυμάτων και η προώθηση του τουρισμού της ενδοχώρας, των νησιωτικών περιοχών και γενικά της περιφέρειας.
8. Προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
9. Ενίσχυση των δυνατοτήτων προσπελασιμότητας στους τουριστικούς τόπους. Χωρίς ανάπτυξη των βασικών γενικών υποδομών, ο τουρισμός είναι καταδικασμένος να ακολουθεί φθίνουσα πορεία.
10. Για να ανακάμψει ο τουρισμός και να αποκτήσει τη χαμένη του ανταγωνιστικότητα, ο μοναδικός δρόμος που προσφέρεται είναι ο εμπλουτισμός και η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της Ελλάδος και αυτό προϋποθέτει την ύπαρξη υψηλού επιπέδου διευθυντικών στελεχών και καλά εκπαιδευμένων υπαλλήλων σε σύνδεση με την αγορά εργασίας. Επείγει επομένως η εκ βάθρων αναδιάρθρωση της Τουριστικής Παιδείας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να επιδιώκει την παραγωγή στελεχών, με τουριστική παιδεία, τουριστική συνείδηση και τεχνικές δεξιότητες πρώτης γραμμής.
11. Τα δημόσια ιδρύματα παροχής Ανώτατης Παιδείας (ΑΕΙ και ΤΕΙ) πρέπει να αναβαθμιστούν και να χρηματοδοτηθούν επαρκώς, προκειμένου να ανταποκριθούν στην ανάγκη δημιουργίας ανωτέρων και ανωτάτων στελεχών και για τον τουρισμό. (Σκουλάς Ν., 01/04/2009)
12. Αναστολή των δανειακών υποχρεώσεων και της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης κατά των δανειοληπτών ως τον Ιούλιο του 2010 για κάθε μορφή τουριστικής επιχείρησης, περιλαμβανομένων και των επιχειρήσεων θαλάσσιου τουρισμού.

13. Αναχρηματοδότηση ληξιπρόθεσμων οφειλών, χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις, με την παροχή της δυνατότητας επιμήκυνσης του χρόνου αποπληρωμής των οφειλών που είναι ή θα καταστούν ληξιπρόθεσμες ως τις 30.6.2010.
14. Τριπλασιασμός του ποσού που θα διατεθεί στο ΤΕΜΠΜΕ για την κάλυψη περισσότερων επιχειρήσεων και σύνδεση του πακέτου στήριξης των τραπεζών με το πρόγραμμα ρευστότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, με συγκεκριμένο προγραμματισμό για τις τουριστικές επιχειρήσεις αλλά και διεύρυνση της βάσης των δικαιούχων με μείωση των απαιτούμενων περιορισμών.
15. Αναστολή καταβολής ως τον Ιούλιο του 2010 της εισφοράς 0,6% του Ν. 128/75.
16. Κατάργηση του ΕΤΑΚ με επαναφορά στο προηγούμενο καθεστώς.
17. Αύξηση των δημοσίων επενδύσεων και ενίσχυση των τουριστικών υποδομών με πλήρη αξιοποίηση των υπόλοιπων πόρων του Γ' ΚΠΣ, ώστε να μην απολεσθούν κονδύλια. Άμεση έναρξη του ΕΣΠΑ και εκπόνηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και δημιουργίας υποδομώνστις τουριστικές περιοχές. Άμεση καταβολή από το υπουργείο Οικονομίας των οφειλόμενων ποσών των επιχορηγήσεων στις τουριστικές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο.
18. Μείωση των τελών προσγείωσης στα περιφερειακά αεροδρόμια κατά 50%.
19. Αύξηση του επιδόματος ανεργίας στο 70% του βασικού μισθού και για τους εργαζομένους στον κλάδο του τουρισμού, σε σύνδεση με το πρόγραμμα επιδοτούμενης εργασίας και επανακατάρτισης.
20. Αύξηση των δικαιούχων κοινωνικού τουρισμού από 370.000 σε 500.000 και πριμοδότηση των πενήμερων σχολικών εκδρομών κατά δύο ημέρες μόνο για τους προορισμούς εσωτερικού. Παράλληλη ενίσχυση του εισαγόμενου φοιτητικού και μαθητικού τουρισμού στη χώρα μας, με παροχή ειδικών κινήτρων όπως η δωρεάν είσοδος σε όλους τους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
21. Μείωση των ακτοπλοϊκών ναύλων, επαναφορά του υποχρεωτικού ανώτατου ορίου στην οικονομική θέση σε επίπεδα που μπορεί να πλησιάσουν μείωση ως και 20% και επαναφορά του «παγώματος» για τα εισιτήρια των άγονων γραμμών.
22. Αύξηση της συγχρηματοδότησης των tour operators που προβάλλουν τη χώρα, έτσι ώστε και η προβολή να διασφαλιστεί και να ενισχυθούν οι μικρότεροι και μεσαίοι ανεξάρτητοι tour operators.
23. Εντατική διαφημιστική προβολή της Αθήνας και άμεση ενεργοποίηση του υπάρχοντος κονδυλίου ύψους 3 εκατ. ευρώ, το οποίο παραμένει ανενεργό.

(Παπανδρέου Γ., 2009)

24. Να επιχειρηθεί η ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού.
25. Προσπάθεια διαφοροποίησης, με αναβάθμιση-εξειδίκευση του τουριστικού μας προϊόντος. Αυτό θα επιτευχθεί με μακροχρόνιο σχεδιασμό και εκμετάλλευση Ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, όπως είναι η Πολιτιστική μας κληρονομιά και ο πλούτος των Αρχαιολογικών και Ιστορικών μνημείων μας.
26. Συστηματική και ορθολογική δημιουργία υποστηρικτικών υποδομών, π.χ., γηπέδων golf, μαρίνων.
27. Η βελτίωση του ρυθμιστικού και νομοθετικού πλαισίου.
28. Λήψη μέτρων για την απόσυρση των απαξιωμένων καταλυμάτων ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.
29. Δημιουργία και υποστήριξη σύνθετων εναλλακτικών τουριστικών πακέτων, όπως «δρόμοι του κρασιού», «δρόμοι του λαδιού».
30. Προώθηση της μεσογειακής διατροφής.
31. Εντατικοποίηση και συστηματική ανάπτυξη Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού, όπως ο Θρησκευτικός, ο Ιαματικός, ο Εποχιακός, ο Μαθητικός.
32. Ανάπτυξη «Σύνθετων Αναπτυξιακών Προγραμμάτων» τα οποία θα αποτελέσουν το νέο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης για την ερχόμενη 20ετία. Στην ουσία πρόκειται για επιχειρηματικά σχέδια άρρηκτα συνδεδεμένα με την ανέγερση πολυτελών ξενοδοχείων, παραθεριστικών κατοικιών και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής.
33. Ίδρυση και λειτουργία Παρατηρητηρίου Τουρισμού, το οποίο θα συλλέγει και θα επεξεργάζεται ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που σχετίζονται με τον τουρισμό στη χώρα μας.
34. Τονίζεται η αναγκαιότητα να ακολουθήσει ο τουρισμός τις αρχές της αειφορίας, όχι μόνο εξαιτίας των νέων απαιτήσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και εξαιτίας της ζήτησης για καλύτερο περιβάλλον από την πλευρά των τουριστών. (Σοφία Πατσαντάρα-Μπουφούνου, 2009)

4.5 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η έλλειψη πυκνού αεροπορικού δικτύου και ξενοδοχειακής υποδομής επισημαίνεται ως το κύριο εμπόδιο στην ανάπτυξη μεσαίων και μεγάλων συνεδριακών διοργανώσεων στην ελληνική περιφέρεια, σύμφωνα με τον κ. Ντ. Αστρά, πρόεδρο της Hellenic Association of Professional Congress Organizers (HAPCO). Ορισμένοι προορισμοί της περιφέρειας έχουν σοβαρές υποδομές και καλό μάρκετινγκ, με αποτέλεσμα οι συνεδριακές διοργανώσεις να κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα από

άποψη αριθμού και μεγέθους συνεδρίων. Τρανταχτά παραδείγματα η Ρόδος, η Κρήτη και η Θεσσαλονίκη. Υπάρχουν επίσης άλλοι περιφερειακοί προορισμοί που έχουν καλές υποδομές και προσελκύουν σοβαρό αριθμό αλλά μικρών σχετικά συνεδρίων, λόγω έλλειψης πυκνού αεροπορικού δικτύου και ξενοδοχειακής υποδομής. Αυτή είναι και η αιτία που εμποδίζει την ανάπτυξη μεσαίων και μεγάλων διοργανώσεων. Παραδείγματα αποτελούν η Αλεξανδρούπολη, τα Γιάννενα, η Κέρκυρα κ.ά. Τα βασικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν από πλευράς τουριστικής ηγεσίας είναι πέντε, όπως ακριβώς υπεβλήθησαν στον νέο υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης, μετά την πρόσφατη συνάντησή του με το προεδρείο του HAPCO. Πιο συγκεκριμένα, αυτά είναι: η θεσμοθέτηση του επαγγέλματος των "Professional Congress Organizers" (Επαγγελματίες Οργανωτές Συνεδρίων - PCO), η στοχευμένη προβολή του ελληνικού συνεδριακού προϊόντος, η δημιουργία μητρώου συνεδρίων,

Εισαγωγή

Διεξάγουμε μία έρευνα για να εντοπίσουμε κατά πόσο η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τα ξενοδοχεία στην Αθήνα και τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Το πρόβλημα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι : Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων αν έχει επηρεάσει τα ξενοδοχεία και πιο συγκεκριμένα κατά πόσο η οικονομική κρίση επηρέασε τα ξενοδοχεία. Ο γενικός μας στόχος είναι να προσδιορίσουμε το κέρδος ή την ζημία όσον αφορά τα ξενοδοχεία και σε ποιο βαθμό τα επηρέασε η οικονομική κρίση. Για την καλύτερη όμως αντιμετώπιση του προβλήματός μας έχουμε θέσει κάποιους ειδικούς στόχους που θα μπορέσουν να δώσουν όσο το δυνατόν πιο σαφή και πιο συγκεκριμένα συμπεράσματα. Οι ειδικοί στόχοι που θέσαμε είναι οι εξής:

1. Να διερευνηθεί κατά πόσο επηρέασε το βαθμό αύξησης / βελτίωσης ή μείωσης / περιορισμού , οι κρατήσεις του ξενοδοχείου , ο χρόνος διαμονής των πελατών, οι παρεχόμενες υπηρεσίες , η ποιότητα των υπηρεσιών , οι τιμές του ξενοδοχείου , ο αριθμός του προσωπικού κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης.
2. Να διερευνηθεί αν τα ελληνικά ξενοδοχεία έχουν ανταγωνιστικές τιμές με βάση το προϊόν που προσφέρουν στην Αθήνα.

3. Να προσδιοριστεί αν ευθύνεται μόνο η οικονομική κρίση για την πτώση της κίνησης στα ξενοδοχεία αν όχι ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρέασαν αρνητικά την τουριστική κίνηση .
4. Να ερευνηθεί που αποδίδετε το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να προσελκύσει πελάτες υψηλού εισοδηματικού επιπέδου στα ξενοδοχεία της.
5. Να ερευνηθούν τρόποι αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μονάδα δειγματοληψίας-Πληθυσμός : Γυναίκες και άντρες ηλικίας από 18 χρονών και άνω του νομού Αθήνας.

Τεχνική δειγματοληψίας : Δειγματοληψία ευκολίας.

Δείγμα : 11 γυναίκες και 14 άντρες σύνολο 25 άτομα.

Μέθοδος συλλογής δεδομένων : Δημοσκόπηση με τη χρήση ερωτηματολογίου

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η οικονομική κρίση και η επίδραση στα ξενοδοχεία της και τρόποι αντιμετώπισης της

Στο πλαίσιο εκπόνησης πτυχιακής εργασίας με θέμα «Η οικονομική κρίση και η επίδραση στα ξενοδοχεία της και τρόποι αντιμετώπισης της), σας παρακαλούμε να λάβετε μέρος στην έρευνα. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου διαρκεί περίπου 10 λεπτά και αποτελείται κυρίως από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής γεγονός που καθιστά εύκολη την διαδικασία συμπλήρωσης του. Τέλος, θα θέλαμε να σας επισημάνουμε ότι το ερωτηματολόγιο είναι ΑΝΩΝΥΜΟ και οι απαντήσεις σας θα παραμείνουν αυστηρά εμπιστευτικές.

Γενικά στοιχεία της επιχείρησης

1) Ονομασία του ξενοδοχείου:.....

2) Πόσα αστέρια διαθέτει:.....

Με 5 Αστέρια είναι το 20% στην ερευνά

Με 4 Αστέρια είναι το 44% στην ερευνά

Με 1 Αστέρια είναι το 4% στην ερευνά

Με 3 Αστέρια είναι το 12% στην ερευνά

Με 2 Αστέρια είναι το 20% στην ερευνά

3) Τοποθεσία ξενοδοχείου:.....

4) Πότε ιδρύθηκε το ξενοδοχείο:.....

5) Δυναμικότητα (δωμάτια/κλίνες):.....

6) Πόσους μόνιμους υπαλλήλους απασχολεί:.....

7) Πόσους κατά Μ.Ο. έκτακτους υπαλλήλους απασχολεί.....

Η οικονομική κρίση και η επίδραση στα ξενοδοχεία .

1) Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων θεωρείτε ότι έχει επηρεάσει το ξενοδοχείο σας:

α) καθόλου

β) πολύ λίγο

γ) λίγο

δ) αρκετά

ε) πολύ

στ) πάρα πολύ

Στο πρώτο έρώτημα αν (Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων θεωρείτε ότι έχει επηρεάσει το ξενοδοχείο σας)

0% απάντησαν το α)καθόλου

0%απάντησαν το β) πολύ λίγο

4% απάντησαν το γ)λίγο

56% απάντησαν το δ)αρκετά

28% απάντησαν ε)πολύ

12% απάντησαν στ)πάρα πολύ

2) Το ποσοστό του κέρδους κατά την διάρκεια της κρίσης :

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	%	%	%	%	%
μειώθηκε			0 -5	6 -25	26 -50	51 - 75	76 - 100
αυξήθηκε			0 -5	6 -25	26 -50	51 - 75	76 - 100

παρέμεινε σταθερό							
----------------------	--	--	--	--	--	--	--

Στο δεύτερο ερώτημα : (Πόσο είναι το ποσοστό του κέρδους κατά την διάρκεια της κρίσης)

Όλοι απάντησαν ότι μειώθηκε δηλαδή 100% αλλά τα ποσοστά σε κάθε επιχείρηση ήταν διαφορετικά

Μειώση από 0-5 % έχει το 4%

Μειώση από 6-25 % έχει το 40%

Μειώση από 26-50 % έχει το 24%

Μειώση από 51- 75 % έχει το 32%

Μειώση από 76-100% έχει 0%

2) Δηλώστε το βαθμό αύξησης / βελτίωσης ή μείωσης / περιορισμού των παρακάτω, μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης (σημειώστε να X στο αντίστοιχο κελί)

	Αυξήθηκαν/ βελτιώθηκαν	Μειώθηκαν/ περιορίστηκαν	Παρέμειναν σταθερές/ίδιες
Οι κρατήσεις του ξενοδοχείου			
Ο χρόνος διαμονής των πελατών			
Οι παρεχόμενες υπηρεσίες			
Η ποιότητα των υπηρεσιών			
Οι τιμές του ξενοδοχείου			
Ο αριθμός του προσωπικού			

Στο τρίτο ερώτημα (Δηλώστε το βαθμό αύξησης / βελτίωσης ή μείωσης / περιορισμού των παρακάτω, μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης (σημειώστε να X στο αντίστοιχο κελί)

Οι κρατήσεις του ξενοδοχείου: αυξήθηκαν 0% - μειώθηκαν 100% -παρέμειναν σταθερές 0%

Ο χρόνος διαμονής των πελατών : αυξήθηκαν 0% μειώθηκαν 76% παρέμειναν σταθερές 60%

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες : αυξήθηκαν 8% μειώθηκαν 0% παρέμειναν σταθερές 92%

Η ποιότητα των υπηρεσιών : αυξήθηκαν 8% μειώθηκαν 0% παρέμειναν σταθερές 92%

Οι τιμές του ξενοδοχείου : αυξήθηκαν 0% μειώθηκαν 76% παρέμειναν σταθερές 20%

Ο αριθμός του προσωπικού : : αυξήθηκαν 0% μειώθηκαν 52% παρέμειναν σταθερές 28%

Άλλοι παράγοντες

1) Πιστεύετε πως τα ελληνικά ξενοδοχεία έχουν ανταγωνιστικές τιμές με βάση το προϊόν που προσφέρουν.

α) Ναι

β) Όχι

γ) Δεν απαντώ/δεν γνωρίζω

δ) Άλλο.....

Στην ερώτηση : Πιστεύετε πως τα ελληνικά ξενοδοχεία έχουν ανταγωνιστικές τιμές με βάση το προϊόν που προσφέρουν.

A)Ναι απάντησαν 92%

B) Όχι απάντησαν 8%

γ) Δεν απαντώ/δεν γνωρίζω 0%

δ) Άλλο..... 0%

2) Θεωρείτε ότι ευθύνεται μόνο η οικονομική κρίση για την πτώση της κίνησης στα ξενοδοχεία:

α) Ναι

β) Όχι

γ) Δεν απαντώ/δεν γνωρίζω

Στην ερώτηση : Θεωρείτε ότι ευθύνεται μόνο η οικονομική κρίση για την πτώση της κίνησης στα ξενοδοχεία

α) Ναι απάντησαν 72%

β) Όχι απάντησαν 28%

γ) Δεν απαντώ/δεν γνωρίζω 0%

3) Αν απαντήσατε Όχι ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρέασαν αρνητικά την τουριστική κίνηση:

α) Ανεπαρκής προβολή

β) Υψηλότερες τιμές σε σχέση

με ανταγωνιστικές αγορές (Τουρκία, Ισπανία)

γ) Χαμηλή ποιότητα προσφερόμενων υπηρεσιών

δ) Ταραχές / διαδηλώσεις / απεργίες

ε) Ανασφάλεια προορισμού

στ) Άλλο (παρακαλώ αναφέρετε).....

Στην ερώτηση : Αν απαντήσατε Όχι ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι επηρέασαν αρνητικά την τουριστική κίνηση:

α) Ανεπαρκής προβολή απάντησαν 28%

β) Υψηλότερες τιμές σε σχέση με ανταγωνιστικές αγορές (Τουρκία, Ισπανία) απάντησαν 8%

γ) Χαμηλή ποιότητα προσφερόμενων υπηρεσιών απάντησαν 12%

δ) Ταραχές / διαδηλώσεις / απεργίες απάντησαν 24%

ε) Ανασφάλεια προορισμού απάντησαν 20%

στ) Άλλο (παρακαλώ αναφέρετε) απάντησαν 0%

4) Που αποδίδετε το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να προσελκύσει πελάτες υψηλού εισοδηματικού επιπέδου στα ξενοδοχεία της:

α) Έλλειψη ή κακές προσφερόμενες υπηρεσίες

β) Κακή ή ελλιπή προβολή

γ) Ελλιπείς ή κακές εγκαταστάσεις

δ) Έλλειψη ασφάλειας

ε) Άλλο (παρακαλώ δηλώστε).....

Στην ερώτηση : Που αποδίδετε το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να προσελκύσει πελάτες υψηλού εισοδηματικού επιπέδου στα ξενοδοχεία της:

α) Έλλειψη ή κακές προσφερόμενες υπηρεσίες απάντησαν 8%

β) Κακή ή ελλιπή προβολή απάντησαν 68%

γ) Ελλιπείς ή κακές εγκαταστάσεις απάντησαν 12%

δ) Έλλειψη ασφάλειας απάντησαν 36%

ε) Άλλο (παρακαλώ δηλώστε) απάντησαν 0%

Τρόποι αντιμετώπισης της κρίσης:

1) Προκειμένου να αντιμετωπίσετε την οικονομική κρίση:

- α) μειώσατε το μόνιμο προσωπικό
- β) μειώσατε το έκτακτο προσωπικό
- γ) περιορίσατε/συγχωνεύσατε τα τμήματα του ξενοδοχείου
- δ) απασχολείτε περισσότερο προσωπικό που κάνει πρακτική άσκηση
- ε) μειώσατε τους μισθούς
- στ) άλλο (παρακαλώ εξηγήστε)

(μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

Στην ερώτηση: Προκειμένου να αντιμετωπίσετε την οικονομική κρίση:

- α) μειώσατε το μόνιμο προσωπικό απάντησαν 64%
- β) μειώσατε το έκτακτο προσωπικό απάντησαν 64%
- γ) περιορίσατε/συγχωνεύσατε τα τμήματα του ξενοδοχείου απάντησαν 80%
- δ) απασχολείτε περισσότερο προσωπικό που κάνει πρακτική άσκηση απάντησαν 4%
- ε) μειώσατε τους μισθούς απάντησαν 64%
- στ) άλλο (παρακαλώ εξηγήστε) απάντησαν 0%

2) Ποιο τρόπο ή τρόπους θα προτείνατε να ληφθούν από το κράτος ώστε τα ξενοδοχεία να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

- α) Μείωση της φορολογίας
- β) Επιδότηση θέσεων εργασίας
- γ) Διακανονισμός χρεών
- ζ) Άλλο.....

(μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μια απαντήσεις)

Στην ερώτηση : Ποιο τρόπο ή τρόπους θα προτείνατε να ληφθούν από το κράτος ώστε τα ξενοδοχεία να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

- α) Μείωση της φορολογίας απάντησαν 100%
- β) Επιδότηση θέσεων εργασίας απάντησαν 92%
- γ) Διακανονισμός χρεών απάντησαν 84%
- ζ) Άλλο..... απάντησαν 0%

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την μελέτη της παρούσας εργασίας συμπεραίνεται ότι είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η διάρκεια και το βάθος της τρέχουσας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Το σίγουρο όμως είναι ότι η τουριστική κίνηση στη χώρα μας αναμένεται να επιβραδυνθεί σημαντικά μέσα στο 2012, παρουσιάζοντας τη μεγαλύτερη ίσως πτώση των τελευταίων 30 ετών. Επιπλέον, η πιθανότητα για σημαντικά μειωμένα έσοδα από τον Τουρισμό και το 2013 είναι επίσης μεγάλη. Παρότι η Ελλάδα ευνοείται τον τελευταίο καιρό από αυξημένη ζήτηση από νέες αγορές (όπως Ρωσία, Ανατολική Ευρώπη, Ασία κ.ά.), η παρούσα κρίση επηρεάζει τις κύριες αγορές της με μεγάλη σφοδρότητα. Οι τουρίστες από τις ΗΠΑ, την Αγγλία και τη Γερμανία αναμένεται να περιορίσουν φέτος τα ταξίδια τους στη χώρα μας λόγω της μεγάλης οικονομικής ύφεσης που πλήττει τις οικονομίες τους αφενός και αφετέρου λόγω της ισοτιμίας ευρώ/στερλίνας/δολαρίου. Η ταυτόχρονη και έντονη πτώση των αφίξεων από τις χώρες αυτές θα επηρεάσει σημαντικά τις τουριστικές εισπράξεις. Το κενό που θα δημιουργηθεί στις εισπράξεις εκτιμάται ότι δεν είναι πιθανό να καλυφθεί από τις αφίξεις από τις νέες αγορές. Επιπλέον, η κρίση θα επηρεάσει και αυτές τις χώρες, μειώνοντας τις συνολικές εισροές ξένων τουριστών στην Ελλάδα. Ήδη αυτές τις ημέρες ανακοινώθηκαν μειώσεις κρατήσεων -30% από Αμερική, -27% από Ρωσία, -20% από Αγγλία, -12% από Γερμανία, -10% από Ολλανδία. Ενόψει της συνεχιζόμενης διολίσθησης της διεθνούς οικονομίας και κατά συνέπεια της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των ταξιδιωτών-δυναμικών τουριστικών πελατών, απαιτούνται δεύτερες σκέψεις για τον καθορισμό άμεσων προτεραιοτήτων που αφορούν το τουριστικό προϊόν. Συμπερασματικά, η παγκόσμια ύφεση θα επηρεάσει σημαντικά την τουριστική κίνηση στην Ελλάδα, οδηγώντας σε μειωμένες αφίξεις ξένων και ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2012 και πιθανώς και το 2013. Για μια χώρα που βασίζεται στον Τουρισμό, αυτό θέτει σοβαρές προκλήσεις, όχι μόνο για τον κλάδο του Τουρισμού αλλά και για το σύνολο της εθνικής οικονομίας, απαιτώντας ιδιαίτερη προσοχή και αντιμετώπιση τόσο από φορείς του δημοσίου (Κράτος) όσο και

του ιδιωτικού τομέα (εμπλεκόμενοι επιχειρηματίες στο χώρο του Τουρισμού). Αλλαγή ενδεχομένως της στρατηγικής προσέγγισης της διαχείρισης του τουριστικού προϊόντος. Θα πρέπει να γίνει από όλους κατανοητό ότι το τουριστικό προϊόν πρέπει να αναβαθμιστεί και να διαφοροποιηθεί, ώστε, σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους, να επιτευχθεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ποιότητας. Για την απορρόφηση των κραδασμών της κρίσης στον τουρισμό υπάρχουν ενδεχόμενες λύσεις τις οποίες θα αναφέρουμε αφού πρώτα επιχειρήσουμε μια καταγραφή του προφίλ των επισκεπτών τουριστών της χώρας μας, η οποία θα βοηθήσει στην καταγραφή των προτεινόμενων προτάσεων-λύσεων. Η σοβούσα κρίση απειλεί να λάβει παγκοσμίως διαστάσεις καταστροφής. Αυτή τη δύσκολη χρονική στιγμή και για τον Τουρισμό στην Ελλάδα θα πρέπει σε γενικές γραμμές όλο το «Σύστημα» να λειτουργήσει θετικά, φροντίζοντας να μετατρέψει τις απειλές που προκύπτουν από την παγκόσμια ύφεση σε ευκαιρίες Ανασύνταξης δυνάμεων, Επίλυσης προβλημάτων και τελικά επιθετικής πολιτικής Ανάπτυξης και Ποιοτικής Αναδιάρθρωσης του Τουριστικού Προϊόντος, το οποίο αποτελεί τη «βαριά βιομηχανία» της χώρας. Επίσης αρκετά ξενοδοχεία του κέντρου της Αθήνας σταμάτησαν την λειτουργία τους λόγω των ακριβών ενοικίων και επειδή οι επιχειρηματίες ή είχαν μικρό κέρδος ή ζημιά, όποια ξενοδοχεία είχαν δικό τους ιδιοκτήτη δεν κλείσανε επειδή βγάζανε τα έξοδα τους παρόλο που έγιναν απολύσεις επειδή μειώθηκαν τα κέρδη. Ο λόγος που γίνανε απολύσεις είναι επειδή θέλανε να αλλάξουν το προσωπικό με καινούριο ώστε να τους πληρώνουν με το κατώτατο μισθό στην αγορά και οι παλιοί υπάλληλοι επειδή κοστίζουν τους διώχνουν. Τα ξενοδοχεία που είχαν λιγότερα κέρδη ή δεν είχαν, ήταν λογικό λόγω της κρίσης να την εκμεταλλευτούν ώστε να μειώσουν το κόστος τους.

Προτάσεις

Ο Τουρισμός είναι ένα πολύ ευαίσθητο προϊόν που θα μπορούσαμε να το παρομοιάσουμε με τις τράπεζες, επειδή αν δεν υπάρχει ηρεμία σε μια χώρα και υπάρχουν αναταραχές όπως υπάρχουν στην Ελλάδα είναι λογικό λόγω του κλίματος να μην έρθει κάποιος, γιατί σκάφτεται την ασφάλεια του, όπως είναι λογικό να μην φέρει και τα χρήματά του στις τράπεζες. Άρα σημαντικό ρόλο παίζει η εξωτερική πολιτική της χώρας ώστε να παρουσιάζει ότι στην χώρα όλα πάνε καλά

και έχει ηρεμία. Βέβαια στην περίπτωση της Ελλάδας στο εξωτερικό την δυσφήμιση την κάνανε οι ίδιοι οι πολιτικοί που τουλάχιστον σε αυτήν την περίπτωση έπρεπε να λένε ψέματα όπως συνηθίζουν να λένε, αλλά είπαν την αλήθεια δημιούργησαν ένα χάος ,αναταραχές, επομένως λογικό ήταν να μειωθεί ο τουρισμός και τα χρήματα από τις τράπεζες να φύγουν στο εξωτερικό, μετά ως συνέπεια να μην υπάρχει ρευστότητα στην αγορά ,μειώνοντας έτσι και τον εσωτερικό τουρισμό.

Έλεγχός όλων των ξενοδοχείων αλλά και των τουριστικών επιχειρήσεων αν προσφέρουν τις ανάλογες υπηρεσίες με βάση τις τιμές που έχουν , σε περίπτωση που δεν συμβαίνει να υπάρχει νόμος να τους αναγκάσει πχ στα ξενοδοχεία να μειωθούν τα αστέρια τους και οι τιμές τους έτσι ώστε να μην δυσφημίζουν την χώρα στο εξωτερικό. Επίσης να δημιουργηθεί νομοθεσία από το κράτος ώστε οι τουριστικές επιχειρήσεις για να λειτουργούν πρέπει να έχουν ένα συγκεκριμένο αριθμό απόφοιτών από τουριστικές επιχειρήσεις ώστε να ανέβει η ποιότητα του τουρισμού αλλά επίσης και οι υπηρεσίες. Το Ελληνικό κράτος αντί να χρηματοδοτεί διαφημίσεις στο εξωτερικό για την Ελλάδα θα μπορούσε να συνεργάζεται με το Hollywood ώστε οι ταινίες τους να γίνονται στην Ελλάδα προσελκύοντας τους ότι θα υπάρχει οποιαδήποτε βοήθεια από το ελληνικό κράτος για να γίνουν οι ταινίες τους ακόμα και χρηματοδότηση, γιατί οι αστέρες του Hollywood από μόνιμο όπου και αν πάνε κάνουν διαφήμιση, επίσης ότι τις ταινίες τις βλέπει σχεδόν όλος ο πλανήτης και πάρα πολύ από μας όταν έχουμε δει ένα ωραίο μέρος σε μια ταινία έχουμε σκεφτεί να το επισκεφτούμε . Οι τιμές όπως και το φπα στο τουριστικό τομέα πρέπει να μειώνονται και να αυξάνονται ανάλογα με την σεζόν ,οι τιμές είναι πιο μειωμένες όταν είναι χαμηλή σεζόν δηλαδή δεν έχει πολλούς τουρίστες και την χρονική περίοδο πρέπει να είναι και το φπα μειωμένο γιατί και τα κέρδη της επιχείρησης είναι μειωμένα ενώ στην φουλ σεζόν που έχει πολλούς τουρίστες και οι τιμές ανεβαίνουν τότε πρέπει να ανεβεί και το φπα σε λογικά πάντα πλαίσια ώστε ο τουριστικός τομέας να μην επιβαρύνεται αλλά και τα κέρδη να είναι λογικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ Π. (2009). Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 2008, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ, ΑΘΗΝΑ, ΑΘΗΝΑ.

ΑΡΘΡΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ, ΤΕΥΧΟΣ 15, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1997.

ΧΡΗΜΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΤΕΥΧΟΣ 16, ΜΑΙΟΣ 2006.

ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ Σ. (02/1997). ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΚΡΙΤΙΚΗ &

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ, ΤΕΥΧΟΣ 15.

ΣΟΡΟΣ ΤΖ., (29/01/2009). ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ, ΤΟ ΒΗΜΑ, ΕΝΘΕΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΣΣ. 6-7.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (17/02/2009). Η ΛΙΤΟΤΗΤΑ ΕΠΛΗΞΕ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ, Σ. 4.

ΠΑΠΑΝ ΡΕΟΥ Γ., (19/02/2009). 12 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΤΟ ΒΗΜΑ, ΕΝΘΕΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΣΣ. 4-5.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (19/02/2009). 74 ΕΩΣ 83 ΕΥΡΩ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΞΟΔΕΥΟΥΝ ΟΙ ΞΕΝΟΙ, σ. 4.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (21/02/2009). ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΟΠΛΙΣΜΕΝΑ ΠΛΟΙΑ, σ. 11.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (25/02/2009). ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΠΑ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ, Σ. 5.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (27/02/2009). ΠΕΝΤΕ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΑΠΟΥΤΣΗ ΧΡ., Σ. 2.

ΤΟ ΒΗΜΑ, (27/05/2009). ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΡΓΟΠΟΡΗΜΕΝΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ, σ.11.

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΧΡ., (29/05/2009). ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ ΜΕ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΙΟ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΟΥΤΕΤΣΗ ΧΡ., ΤΟ ΒΗΜΑ, Σ. 2.

ΠΕΡΔ ΙΟΥ Ι., (01/06/2009). ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΗΣ LOUIS HOTELS ΣΤΗΝ ΑΓΓΟΥΡΗ Τ., ΜΕ ΘΕΜΑ: ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΓΙΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΕΝΘΕΤΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, Σ. 27.

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ Λ., (01/06/2009). ΠΛΗΓΜΑ ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, Σ. 12.

ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, (02/06/2009). ΑΜΕΙΩΤΗ Η ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑΞΙΔΙ, σ. 14.

ΚΕΡΔΟΣ, (02/06/2009). ΑΛΩΒΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ, σ. 18.

ΣΙΑΤΡΑ ΕΛ., (02/06/2009). ΠΤΩΣΗ 18,2% ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΟ Α΄ ΤΡΙΜΗΝΟ, ΗΜΕΡΗΣΙΑ, Σ. 7.

ΛΙΤΣΗΣ Μ. (03/08/2009). ΑΡΘΡΟ ΜΕ ΘΕΜΑ: 8% Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΜΨΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

ΜΟΥΡΜΟΥΡΗΣ Ν., 14/08/2009. ΟΙ ΠΤΗΣΕΙΣ «ΔΕΙΧΝΟΥΝ» ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

Π. Δ.Υ. (17/08/09). ΟΛΙΓΟΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ. ΜΕΙΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ 8,5% ΟΙ ΑΦΙΞΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.enet.gr>.

ΤΣΟΥΠΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. (18/08/2009). ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ ΟΙ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΑΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

ΛΙΤΣΗΣ Μ. (13/09/2009). ΑΡΘΡΟ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΧ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΕΝΘΕΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Σ. 20.

ΥΦΑΝΤΗΣ . (23/11/2009). ΜΕΤΑ ΤΟ 2011 ΘΑ ΔΕΙ ΦΩΣ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

ΗΜΕΡΙ ΕΣ

ΠΟΛΥΖΟΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ., (05/03/2009). ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ : «Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ»,

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΑΘΗΝΑ. ΤΡΑΥΛΟΣ Ν. (20/11/2008). ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ Α.Π.Θ., ΜΕ ΘΕΜΑ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ, (2009). ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.infopeloponnisos.gr>.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ (08/09/2009). ΠΕΦΤΟΥΝ 16-18% ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.enet.gr>.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ (23/08/2009). Η ΧΑΜΕΝΗ ΤΙΜΗ ΤΩΝ SPA, ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ, (01/09/2009). ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ : ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΠΥΚΝΩΝΟΥΝ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.news.ert.gr>.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ, (27/07/2009). ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΟΛΟΓΙΑ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ; ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.hotel-restaurant.gr>, 2009.

ΓΚΑΡΓΚΑΝΑΣ Ν. ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.capital.gr/news.asp?details>

ΜΟΥΜΟΥΡΗΣ Ν. (14/08/2009). ΟΙ ΠΤΗΣΕΙΣ «ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ .ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.enet.gr>.

ΠΑΤΣΑΝΤΑΡΑ-ΜΠΟΥΦΟΥΝΟΥ Σ., (04/2009). ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΦΕΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: http://www.morax.gr/article_show.php.

ΣΚΟΥΛΑΣ Ν. (01/04/2009). ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΕΝΔΟΓΕΝΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: <http://www.travelreport-int.gr>.

ΣΚΟΥΛΑΣ Ν. (17/03/2009). ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΗ Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΤΟ: http://www.travelreport_int.gr.

<http://www.capital.gr>, 9/10/07.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

CDOs Credit Default Options

EBITDA Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization

HAPCO Hellenic Association of Professional Congress Organizers (HAPCO).

PCO Επαγγελματίες Οργανωτές Συνεδρίων

U.S. United States

Α.Ε.Π. Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

δισ. δισεκατομμύρια

Ε.Ε. Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΤΑΚ Ενιαίο Τέλος Ακινήτων

Η.Β. Ηνωμένο Βασίλειο

Η.Π.Α. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Ι.Χ. Ιδιωτικής Χρήσεως

Ν. Νόμος

Ν.Α. Νοτιοανατολικής

Π.Ο.Τ. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

Σ.Ε.Τ.Ε. Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

συν. συνεργάτες

ΤΕΜΠΙΜΕ Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

Φ.Π.Α. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας